

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

''ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ''

Ακαδημαϊκά Έτη 2009-2010, 2010-1011, 2011-2012, 2012-2013

**ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ**

*Πανταζίδου 193
68200 ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ
Τηλ. Γραμματείας: 25520-41171-4
Fax. Γραμματείας: 25520-41192
e-mail Γραμματείας: secr@fmenr.duth.gr
Web site: <http://www.fmenr.duth.gr/>*

Η επιτροπή αξιολόγησης
Λ. Ηλιάδης **Πρόεδρος** ΟΜ.Ε.Α. Καθηγητής Δ.Π.Θ.
Email: liliadis@fmenr.duth.gr
Κ. Σούτσας Καθηγητής Δ.Π.Θ.
Κ. Ραδόγλου Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.
Γ Κοράκης Επίκουρος Καθηγητής Δ.Π.Θ.
Κ Κιτικίδου Επίκουρη Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.
Β. Δήμου Επίκουρη Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.

ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελίδα
I. ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
1. Εισαγωγή	
1.1 Διεκπεραίωση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης ..	7
1.2 Προβλήματα-δυσκολίες στην προσπάθεια αξιολόγησης....	9
2. Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης	
2.1 Γεωγραφική θέση του Τμήματος.....	10
2.2 Ιστορικό, Σκοπός και Στόχοι του Τμήματος.....	11
2.3 Επαγγελματική ενασχόληση των αποφοίτων.....	13
2.4 Εξέλιξη της στελέχωσης του Τμήματος.....	15
2.5 Εξέλιξη του αριθμού των φοιτητών.....	16
2.6 Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;	18
2.7 Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;.....	18
2.8 Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;.....	18
2.9 Σχέση σπουδών και απασχόλησης.....	19
2.9.1 Γενικά.....	19
2.10 Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;	19
2.11 Διοίκηση του Τμήματος.....	20
2.12 Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;.....	20
2.13 Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;.....	21
2.14 Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;.....	21
3. Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος	
3.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος	27
3.1.1 Γενικές κατευθύνσεις.....	28
3.1.2 Διάρκεια Σπουδών.....	28
3.1.3 Εξεταστικό Σύστημα - Πρακτική Άσκηση.....	28
3.1.4 Παρακολούθηση Μαθημάτων.....	29
3.2 Διπλωματική Διατριβή.....	30
3.3 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;.....	31
3.3.1 Υπάρχουν αλλοδαποί φοιτητές;.....	32
3.3.2 Κινητικότητα Φοιτητών - Καθηγητών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.....	32

3.3.3 Διακρίσεις του Τμήματος σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.....	33
3.4 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;.....	34
3.5 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.....	37
3.6 Δυνατότητες Απασχόλησης των Αποφοίτων του Π.Μ.Σ.	39
3.7 Τα διοικητικά όργανα του Π.Μ.Σ.	40
3.8 Τα εργαστήρια του Π.Μ.Σ.	40
3.9 Μεταπτυχιακοί τίτλοι.....	41
3.9.1 Κατηγορίες πτυχιούχων.....	42
3.9.2 Χρονική διάρκεια των σπουδών.....	43
 4. Διδακτικό έργο	
4.1 Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;.....	46
4.1.1 Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας διδασκόντων από τους φοιτητές.....	46
4.2 Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;.....	49
4.3 Αξιολόγηση οργάνωσης και εφαρμογής του διδακτικού έργου από τους φοιτητές.....	49
4.4 Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;.....	52
4.4.1 Στο Χειμερινό Εξάμηνο.....	52
4.4.2 Στο Εαρινό Εξάμηνο.....	53
4.5 Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;.....	54
4.6 Αξία υπάρχοντος εργαστηριακού εξοπλισμού.....	55
4.7 Πως κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;.....	57
4.7.1 Ελλείψεις σε υποδομές εργαστηρίων.....	57
4.8 Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;.....	60
4.9 Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων / διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;.....	61
4.10 Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;.....	61
4.11 Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;.....	62
 5. Ερευνητικό έργο	
5.1 Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;.....	63
5.2 Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;.....	70
5.3 Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;.....	73
5.4 Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;.....	74
5.5 Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;.....	75
5.6 Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;.....	76
5.7 Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών στην έρευνα;.....	79
 6. Σχέσεις με κοινωνικούς / πολιτιστικούς / παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς	
6.1 Σχέσεις με τους κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς.....	80
6.2 Σχέσεις με τους παραγωγικούς φορείς.....	81

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης	83
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές	
8.1 Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;.....	85
8.2 Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;.....	85
8.3 Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);.....	86
8.4 Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;.....	86
8.5 Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;.	86
9. Συμπεράσματα	
9.1 Ποια κατά τη γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;.....	87
9.2 Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;...	88
10. Μελλοντικός Σχεδιασμός	90
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: Ανάλυση απαντήσεων ερωτηματολογίων φοιτητών	1-23
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Ερευνητικό - επιστημονικό έργο των μελών Δ.Ε.Π.	24-44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Επιστημονικές δημοσιεύσεις - ανακοινώσεις των μελών Δ.Ε.Π.	45-82

I. Πρόλογος

Η παρούσα έκθεση αποτελεί συνέχεια της πρώτης έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης που συντάχθηκε για το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης κατά το έτος 2009. Από τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων που αφορούν στα ακαδημαϊκά έτη 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, προέκυψε η παρούσα έκθεση. Η ετήσια επικαιροποίηση των στοιχείων έγινε από την ΟΜ.Ε.Α. Η μέθοδος που εφαρμόστηκε στην συλλογή και την επεξεργασία των στοιχείων ήταν η ίδια με την πρώτη αξιολόγηση και περιλάμβανε τη συμπλήρωση απογραφικών δελτίων από φοιτητές και διδάσκοντες καθώς και χρήση δεδομένων από τη Γραμματεία του Τμήματος.

Σκοπός και αυτής της αξιολόγησης, όπως και της πρώτης, ήταν η κατά το δυνατό πληρέστερη καταγραφή της λειτουργικής δυνατότητας του Τμήματος, της αποτελεσματικότητας στην επίτευξη των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών στόχων του αλλά και η ανάδειξη των ελλείψεων και των προβλημάτων του. Έγινε αξιολόγηση του παρεχόμενου διδακτικού έργου, συνολική αποτίμηση του παραγόμενου ερευνητικού έργου και των επιστημονικών επιτευγμάτων του Τμήματος, ανάλυση των προγραμμάτων σπουδών τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο και αναφορά στη σχέση του Τμήματος με κοινωνικούς και άλλους φορείς. Παράλληλα, έγινε προσπάθεια αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των διοικητικών υπηρεσιών.

Η παρούσα έκθεση αξιολόγησης εγκρίθηκε ομόφωνα με την αριθ. πρωτ. 606/1-12-2013 απόφαση της αριθ. 2/19-11-2013 Συνέλευσης του Τμήματος μετά από έγκαιρη κοινοποίησή της σε όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. και συζήτησή της στο τμήμα προκειμένου να διαβιβαστεί στη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Δ.Π.Θ. και στην Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας (Α.ΔΙ.Π.). Η εν λόγω έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης, καταρτίστηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Ν. 3374/2005 με ευθύνη του Τμήματος .

Το υπόδειγμα ερωτηματολογίου των φοιτητών του Τμήματος και οι απαντήσεις τους ανά διδάσκοντα, παρατίθενται στο **Παράρτημα Ι**. Στο **Παράρτημα ΙΙ**, παρουσιάζονται σε συγκεντρωτικούς πίνακες το ερευνητικό και επιστημονικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος.

Στο **Παράρτημα ΙΙΙ** δίνεται ένας συγκεντρωτικός πίνακας των δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές και των ανακοινώσεών τους σε συνέδρια με κριτές.

1. Εισαγωγή

1.1. Διεκπεραίωση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

Με την υπ. αριθ. **626/28-11-2012** απόφαση της αριθ. **1/9-11-2012** Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, έγινε η συγκρότηση της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) με την ακόλουθη σύνθεση:

1. Λάζαρος Ηλιάδης Καθηγητής Δ.Π.Θ., *Πρόεδρος της Επιτροπής αξιολόγησης*
2. Κωνσταντίνος Σούτσας Καθηγητής Δ.Π.Θ.
3. Καλλιόπη Ραδόγλου Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.
4. Γεώργιος Κοράκης Επίκουρος Καθηγητής Δ.Π.Θ.
5. Κυριακή Κιτικίδου Επίκουρη Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.
6. Βασιλική Δήμου Επίκουρη Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.
7. Εκπρόσωπος των Φοιτητών ορίστηκε ο Κουτσιαρής Ιωάννης-Βασίλειος.

Επειδή πρόκειται για μια συλλογική προσπάθεια, πρέπει να τονιστεί ότι πέρα από τα μέλη της ΟΜ.Ε.Α. καθοριστική υπήρξε η υποστήριξη πολλών συναδέλφων.

Σημαντική υπήρξε η συμβολή του προσωπικού της Γραμματείας του Τμήματος, στη σύνταξη της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης σε συνεργασία με την ΟΜ.Ε.Α.

Την καταχώρηση των απαντήσεων των ερωτηματολογίων “Αξιολόγηση Μαθήματος / Διδασκαλίας από τους Φοιτητές” σε λογιστικά φύλλα του Excel ανέλαβαν οι κ. Ιωάννης Γκουγκουρέλας, Απόστολος Κανταρτζής, Ελένη Ραντζούδη, μέλη Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματος και ο κ. Γεώργιος Χατζηλαζάρου, μέλος Ε.Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος.

Την ανάλυση των καταχωρημένων απαντήσεων των ερωτηματολογίων “Αξιολόγηση Μαθήματος / Διδασκαλίας από τους Φοιτητές” την έκανε η κ. Κυριακή Κιτικίδου Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος.

Ακολουθώντας την πιο κάτω **διευκρίνηση της ΜΟ.ΔΙ.Π.** η οποία αναγράφεται και στο σχετικό λογιστικό φύλο με τίτλο (*Δασολογία ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ Δ.Π.Θ. 2013*) (**ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ: Η συμπλήρωση του Πίνακα 8 και του Πίνακα 10 αποτελεί αρμοδιότητα του Γραφείου Διασύνδεσης. Τα Τμήματα δεν οφείλουν να λάβουν κάποια μέριμνα για**

τη συμπλήρωση του.), το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. αιτήθηκε εγγράφως από το Γραφείο Διασύνδεσης του Δ.Π.Θ. να διεξαγάγει έρευνα σχετικά με την Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος αλλά δεν έλαβε καμία απάντηση. Γι αυτόν τον λόγο οι σχετικοί πίνακες 8 και 10 του πιο πάνω αρχείου δεν έχουν συμπληρωθεί. Πέραν λοιπόν των δεδομένων που είχαμε στην αρχική αξιολόγηση του 2011 δεν υπάρχουν άλλα διαθέσιμα στοιχεία και αυτό δεν αποτελεί ευθύνη του Τμήματος ή της ΟΜ.Ε.Α.

Την επιμέλεια της αξιολόγησης των προγραμμάτων Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών καθώς και την οργάνωση, δόμηση και συγγραφή της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης είχαν οι κ. Λάζαρος Ηλιάδης, Κωνσταντίνος Σούτσας και Καλλιόπη Ραδόγλου, Καθηγητές του Τμήματος και η κα Βασιλική Δήμου, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος.

Στη διαδικασία της αξιολόγησης συνέβαλαν και οι φοιτητές οι οποίοι σε κάθε μάθημα όριζαν επιτροπή που αναλάμβανε την επίβλεψη της διαδικασίας συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων από τους φοιτητές την 8^η με 10^η εβδομάδα του ακαδημαϊκού προγράμματος σπουδών.

Η παραλαβή των φακέλων που περιείχαν τα ερωτηματολόγια των φοιτητών “Αξιολόγηση Μαθήματος / Διδασκαλίας από τους Φοιτητές” έγινε από τον κ. Άγγελο Συμεωνίδη Αναπληρωτή Γραμματέα του Τμήματος παρουσία της επιτροπής φοιτητών η οποία είχε αναλάβει κάθε φορά να μεταφέρει τους φακέλους στη Γραμματεία του Τμήματος. Στη συνέχεια ο Αναπληρωτής Γραμματέας του Τμήματος τα παρέδιδε στα μέλη της ΟΜ.Ε.Α. τα οποία υπέγραφαν πάνω σε κάθε φάκελο.

Η επιτροπή παραλαβής αποτελούνταν από τους κ. Λάζαρο Ηλιάδη, Κωνσταντίνο Σούτσα, Καλλιόπη Ραδόγλου, Κυριακή Κιτικίδου, Γεώργιο Κοράκη, Βασιλική Δήμου μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και μέλη της ΟΜ.Ε.Α.

Εκπρόσωπος της επιτροπής ΟΜ.Ε.Α, αφού μονόγραφε τους φακέλους, τους άνοιγε και καταμετρούσε τα ερωτηματολόγια του κάθε φακέλου. Στη συνέχεια η ΟΜ.Ε.Α. παρέδιδε τους φακέλους στα μέλη Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος για να καταχωρήσουν τις απαντήσεις σε λογιστικά φύλλα Excel.

Μετά το τέλος της καταχώρησης οι φάκελοι επεστράφησαν στην ΟΜ.Ε.Α. και φυλάσσονται στο γραφείο του Προέδρου της ΟΜ.Ε.Α. Έγιναν σχετικά πρωτόκολλα παραλαβής παράδοσης των φακέλων για όλες τις παραδόσεις-παραλαβές.

Στη συνέχεια η Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος κ. Κυριακή Κιτικίδου έκανε την ανάλυση των ηλεκτρονικών δεδομένων κάνοντας χρήση περιγραφικής στατιστικής προσέγγισης μέσα από το Excel. Η ΟΜ.Ε.Α. τέλος παρέλαβε τα δεδομένα και τις πληροφορίες που προέκυψαν από την ανάλυση.

Πρέπει να τονιστεί ότι η κυριότερη πηγή πληροφοριών ήταν ιστοσελίδα της Α.ΔΙ.Π. www.adip.gr καθώς και η τηλεφωνική επικοινωνία με τους εκπροσώπους της προκειμένου να δοθούν διευκρινήσεις. Επίσης συνεχής ήταν η επικοινωνία της ΟΜ.Ε.Α. είτε δια ζώσης είτε ηλεκτρονική με τα μέλη Δ.Ε.Π. και με τη διοίκηση του Τμήματος.

1.2. Προβλήματα - δυσκολίες στην προσπάθεια αξιολόγησης

Η κυριότερη δυσκολία που συναντήσαμε στη διάρκεια εκπόνησης της αξιολόγησης, ήταν το γεγονός ότι προϋποθέτει την ανάλυση ενός εξαιρετικά μεγάλου αριθμού ανθρωποωρών από τα μέλη ΔΕΠ και μάλιστα σε ένα Τμήμα το οποίο διαθέτει περιορισμένο αριθμό μελών ΔΕΠ, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με μεγάλο αριθμό διδακτικών ωρών και παράλληλα διεξάγουν πρωτογενή έρευνα.

Όλοι οι διδάσκοντες ανταποκρίθηκαν θετικά στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης. Δόθηκε η δυνατότητα στους διδάσκοντες να εκφράσουν τις απόψεις και τους προβληματισμούς τους σχετικά με το περιβάλλον και τις συνθήκες εργασίας τους.

Λόγω του όχι ιδιαίτερα μεγάλου αριθμού μελών Δ.Ε.Π., γεγονός που συνεπάγεται μεγαλύτερη διδακτική και διοικητική επιβάρυνση, καθώς και λόγω ελλείψεων σε βοηθητικό προσωπικό, η συλλογή και ανάλυση των δεδομένων της αξιολόγησης ήταν, για την ΟΜ.Ε.Α., ιδιαίτερα επίπονη και χρονοβόρα.

2. Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος.

A. ΘΡΑΚΗ

Η Θράκη βρίσκεται στο βορειανατολικό ηπειρωτικό τμήμα της χώρας και γειτνιάζει προς ανατολάς με την Τουρκία και προς βορρά με τη Βουλγαρία, με τις οποίες συνδέεται οδικώς και σιδηροδρομικώς. Έχει έκταση 8.578 τ. χιλ. και ο πληθυσμός της ανέρχεται σήμερα σε 340.000 περίπου κατοίκους.

Η Θράκη αποτελεί, μαζί με την Αν. Μακεδονία, ιδιαίτερη διοικητική περιφέρεια του ελληνικού κράτους με πρωτεύουσα την Κομοτηνή. Διαιρείται σε τρεις νομούς: Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου με πρωτεύουσες την Ξάνθη, την Κομοτηνή και την Αλεξανδρούπολη αντίστοιχα. Το δίκτυο των αστικών κέντρων της περιοχής συμπληρώνουν η Ορεστιάδα, το Διδυμότειχο, το Σουφλί, οι Φέρες ο Ίασμος και οι Σάπες. Τέλος, στο νομό Έβρου ανήκει διοικητικά και το νησί της Σαμοθράκης.

Παλαιότερα οι κυριότεροι κλάδοι της οικονομίας στην περιοχή ήταν η γεωργία και η κτηνοτροφία. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική ανάπτυξη της βιομηχανίας και της βιοτεχνίας, καθώς και του τουρισμού.

Εξαιτίας της καίριας γεωγραφικής της θέσης, η Θράκη αποτελούσε ανέκαθεν «πύλη» της Ευρώπης προς την Τουρκία και την Ανατολή, καθώς και σημαντικό συγκοινωνιακό κόμβο από και προς την Κεντρική Βαλκανική. Ο στρατηγικός της ρόλος έχει ως αποτέλεσμα τη σταδιακή ανάπτυξη της περιοχής και την άνοδο του βιοτικού και πνευματικού επιπέδου των κατοίκων της.

Στη Θράκη βρίσκονται σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι όπως: Άβδηρα, Μαρώνεια, Μεσημβρία, Σαμοθράκη κ.ά., καθώς και εξαιρετικής σημασίας υγροβιότοποι, όπως το Δέλτα των ποταμών Νέστου και Έβρου και η λιμνοθάλασσα της Βιστωνίδας, οι οποίοι προστατεύονται από την εθνική νομοθεσία και διεθνείς συνθήκες.

Τέλος, στη Θράκη βρίσκεται και το Εθνικό Πάρκο Δαδιάς - Λευκίμης - Σουφλίου, το οποίο είναι εξαιρετικής σημασίας και ομορφιάς και φιλοξενεί σπάνια, απειλούμενα είδη αρπακτικών πτηνών. Αποτελεί δε, μια από τις σημαντικότερες προστατευόμενες περιοχές της Ελλάδας και της Ευρώπης.

B. ΝΕΑ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ

Η Νέα Ορεστιάδα είναι η βορειότερη πόλη της Ελλάδας και πρωτεύουσα της ομώνυμης επαρχίας. Απέχει 2 χιλιόμετρα σε ευθεία γραμμή από τον ποταμό Έβρο που είναι το φυσικό όριο Ελλάδας - Τουρκίας. Απέχει από την Αδριανούπολη 23 χιλιόμετρα και από το Τριεθνές (σύνορα Ελλάδας -Τουρκίας - Βουλγαρίας) 64 χιλιόμετρα.

Η επαρχία της Νέας Ορεστιάδας βρίσκεται στο μεγαλύτερο σε έκταση και πληθυσμό νομό της Θράκης, το νομό Έβρου. Ο νομός έχει έκταση 4.242 τετρ. χιλιομέτρων και πληθυσμό 153.164 κατοίκους. Η επαρχία της Νέας Ορεστιάδας συνορεύει δυτικά και βόρεια με τη Βουλγαρία, βόρεια και ανατολικά με την Τουρκία και νότια με την επαρχία Διδυμοτείχου και έχει έκταση 944 τετρ. χιλιομέτρων και πληθυσμό 41.074 κατοίκους. Η πόλη της Νέας Ορεστιάδας έχει πληθυσμό 20.290 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2001, ενώ οι διαμένοντες στην πόλη της Νέας Ορεστιάδας ανέρχονται περίπου σε 26.000 κατοίκους.

Η πόλη έχει υψόμετρο 40 μέτρα και απέχει οδικά από την πρωτεύουσα του νομού, την Αλεξανδρούπολη 110 χλμ., από τη Θεσσαλονίκη 458 χλμ. και από την Αθήνα 961 χλμ.

Η περιοχή της Νέας Ορεστιάδας είναι από τις πιο εύφορες και παραγωγικές περιοχές της Ελλάδας με ύπαιθρο που διακρίνεται για την ομορφιά και τον πλούτο της.

Η τέταρτη έδρα του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου δημιουργήθηκε στη Νέα Ορεστιάδα, τη νεότερη πόλη του ελληνικού κράτους καθώς ιδρύθηκε μόλις το 1923 από πρόσφυγες της Αδριανούπολης και συγκεκριμένα από ένα μεγάλο αριθμό Καραγατσιανών (προάστιο της Αδριανούπολης χτισμένο στη θέση της αρχαίας Ορεστιάδας). Η ονομασία του προαστίου (Κάραγατς) είναι σημειολογική καθώς η συγκεκριμένη λέξη στην Τουρκική γλώσσα είναι παραφθορά της λέξης Κάραγατς που αναφέρεται στην πεδινή φτελιά - караγάτσι. Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή οι ελληνικής καταγωγής ξεριζωμένοι κάτοικοι της Αδριανούπολης και του Κάραγατς αναζήτησαν μία καινούργια πατρίδα και διάλεξαν να χτίσουν τη νέα τους πόλη μέσα σε ένα μεγάλο και εύφορο τσιφλίκι.

2.2. Ιστορικό Σκοπός και στόχοι του Τμήματος

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Δ.Π.Θ.) ιδρύθηκε το 1974 και εκτείνεται σε όλο το Θρακικό χώρο έχοντας Τμήματα σε τέσσερις πόλεις (Κομοτηνή - έδρα Πρυτανείας, Ξάνθη, Αλεξανδρούπολη, Ορεστιάδα).

Η επιστήμη της Δασολογίας ξεκίνησε από τις χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης ως αποτέλεσμα των σύγχρονων ολοένα αυξανόμενων αναγκών σε ξύλο, σαν πρώτη ύλη και των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν από την εκτεταμένη καταστροφή των δασών και γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος.

Η Δασολογία αποτελεί μία επιστήμη που βασίζεται στις αρχές των θετικών επιστημών όπως η Φυσική, τα Μαθηματικά, η Βοτανική, η Ζωολογία, η Ορυκτολογία, η Μετεωρολογία και η Χημεία. Όμως χρειάζεται και την υποστήριξη από θεωρητικές επιστήμες όπως η Οικονομική αλλά και εφαρμοσμένες όπως η Τοπογραφία. Με αυτό τον τρόπο δημιουργεί το δικό της οικοδόμημα από παρεμφερείς επιστημονικούς κλάδους. Σε ορισμένους από αυτούς συνεργάζεται με επιστήμονες άλλων κλάδων κυρίως μηχανικούς, μαθηματικούς χημικούς και βιολόγους.

Αυτές οι αρχικές ανησυχίες οδήγησαν στην δημιουργία Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων στη Μεσευρώπη και αργότερα στην υπόλοιπη ήπειρο, φυσικά και στη χώρα μας.

Το Τμήμα **Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων** της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης με έδρα την Ορεστιάδα άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000 με την εισαγωγή των πρώτων φοιτητών.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του **Π.Δ. 208/99**, ο σκοπός της ίδρυσης και λειτουργίας του Τμήματος είναι η καλλιέργεια και προαγωγή της **Δασολογικής επιστήμης**, και της επιστήμης του περιβάλλοντος με ιδιαίτερη έμφαση, στην κατεύθυνση της διαχείρισης των φυσικών πόρων και την κατάρτιση επιστημόνων ικανών να μελετούν, ερευνούν, κατανοούν και εφαρμόζουν σύγχρονες μεθόδους για την ανάπτυξη, βελτίωση, προστασία και διαχείριση των δασών και δασικών εκτάσεων και του φυσικού περιβάλλοντος.

Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης ευελπιστεί ότι με την εκπαίδευση, την έρευνα, τα συγγράμματα και άλλα δημοσιεύματα καθώς και την γενικότερη δραστηριότητα του προσωπικού και των αποφοίτων του να συντελέσει σημαντικά στην ανάπτυξη της Δασολογικής Επιστήμης, στη βελτίωση της διαχείρισης και αξιοποίησης των ελληνικών δασών και γενικότερα των φυσικών πόρων και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας.

Ειδικότερα η παρουσία του Δ.Π.Θ., στον ακριτικό νομό Έβρου (όπου λειτουργούν μεγάλες βιομηχανίες ξύλου και υπάρχουν αξιολογότερα εθνικά πάρκα) και συγκεκριμένα στην πόλη της Ορεστιάδας, του δίνει μία επιπρόσθετα σοβαρή αποστολή που είναι να αποτελέσει τον Πολιτιστικό Φάρο της ευρύτερης περιοχής με την ουσιαστική συμβολή του στην ανάπτυξη της τοπικής πολιτιστικής και πνευματικής κίνησης.

2.3. Επαγγελματική ενασχόληση των αποφοίτων

Τα αντικείμενα επαγγελματικής ενασχόλησης του Δασολόγου Περιβαλλοντολόγου, καθορίζονται από τον νόμο σύμφωνα με το (ΦΕΚ 297/29-12-2000) ως εξής:

- Στη διοίκηση, διαχείριση, εκμετάλλευση, προστασία, αξιοποίηση και ανάπτυξη των δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων καθώς και των λοιπών εκτάσεων που διέπονται από τη δασική νομοθεσία.
- Στη θήρα, θηραματική οικονομία, ζωολογικούς κήπους και πάρκα, καταφύγια άγριων ζώων, βελτίωση βιοτόπων, ιχθυοκαλλιέργεια και αλιεία στα ορεινά και ημιορεινά ύδατα.
- Στη διοίκηση, διαχείριση, εκμετάλλευση και αξιοποίηση των ορεινών και ημιορεινών βοσκοτόπων και λιβαδικών εκτάσεων.
- Στις δασικές μεταφορικές εγκαταστάσεις, στη διακίνηση, επεξεργασία και έλεγχο της ποιότητας και εμπορίας των δασικών και δασογενών γενικά προϊόντων.
- Σε δραστηριότητες που έχουν σχέση:
  - με την προστασία, αξιοποίηση και διατήρησης της ισορροπίας του φυσικού περιβάλλοντος,
  - με την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται σ' αυτό.
- Σε κάθε φύσης εδαφολογικές και εγγειοβελτιωτικές εργασίες δασικού ενδιαφέροντος
- Στη διευθέτηση των ορεινών λεκανών των χειμάρρων και χειμαρρωδών ρευμάτων, συμπεριλαμβανομένης και της διαχείρισης του χιονιού.
- Στην ίδρυση και λειτουργία φυτωρίων παραγωγής κάθε φύσης φυτικού υλικού που έχει δασική ή καλλωπιστική αξία, στην εν γένει εμπορία του υλικού αυτού, καθώς και στην παραγωγή και εμπορία σπόρων και φυτευτικού υλικού δασικών και καλλωπιστικών ειδών.
- Σε κατασκευαστικά έργα εξυπηρέτησης γεωργοκτηνοτροφικών δασικών σκοπών, σε φυτοτεχνικά έργα διαχείρισης, ανάπτυξης και αισθητικής αναβάθμισης

πρασίνου εντός και εκτός των πόλεων, στη φυτοτεχνική αποκατάσταση πρανών (δρόμοι, σιδηροδρομικές γραμμές), φυσικών σχηματισμών (ποταμών, χειμάρρων) και των αρδευτικών δικτύων αυτών.

- Σε δασικές εκμεταλλεύσεις, βιομηχανίες παραγωγής, κατεργασίας και αξιοποίησης προϊόντων του δάσους, εταιρίες, τράπεζες, προγράμματα, καθώς και σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν σχέση με το δάσος και τα προϊόντα αυτού ή το φυσικό περιβάλλον.
- Στην παραγωγή, τυποποίηση, υποσυσκευασία, άσκηση εμπορίας και διάθεσης φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων, δασικών μηχανημάτων, εργαλείων και σκευών, δασικού ενδιαφέροντος, καθώς και στη χρήση φυτοφαρμάκων για καταπολέμηση εντόμων σε δασικά είδη δένδρων και θάμνων.
- Στη δημιουργία, ανάπτυξη, διαχείριση και συντήρηση αλσών, πάρκων, δενδροστοιχιών, γηπέδων, παιδικών χαρών και γενικότερα υπαίθριων χώρων αναψυχής και φυτοτεχνικής διαμόρφωσης εντός και εκτός των πόλεων.
- Στην εγκατάσταση και διαχείριση δασοσυστάδων και τεχνητών φυτειών από δασικά είδη σε ορεινές, ημιορεινές και πεδινές περιοχές.
- Στη διαχείριση και προστασία των εθνικών δρυμών, των υγροβιότοπων και κάθε άλλου προστατευόμενου χερσαίου φυσικού οικοσυστήματος, καθώς και στην τουριστική ή άλλη αξιοποίηση των περιαστικών και αισθητικών δασών.
- Στην παραγωγή, τυποποίηση και εμπορία αρωματικών φυτών και των προϊόντων αυτών, καθώς και καρπών του δάσους (αγριοφράουλες, βατόμουρα).
- Στην κατάρτιση, εφαρμογή και έλεγχο αναπτυξιακών μελετών και προγραμμάτων νομών, περιοχών και αξιολογών εκτάσεων δασών ή δασικών εκτάσεων, στην κατάρτιση μελετών για δασικής φύσης επενδύσεις, όπως αναδασώσεις, βιομηχανίες παραγωγής, κατεργασίας και αξιοποίησης των προϊόντων του δάσους, δασικά φυτώρια, καθώς και στον έλεγχο και αξιολόγηση αυτών
- Στη σύνταξη των δασικών χαρτών, σύνταξη μελετών φωτοερμηνείας και τηλεπισκόπησης, στη χρησιμοποίηση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (G.I.S.) για:
  - το χαρακτηρισμό, διαχείριση και αξιοποίηση εκτάσεων δασικού ενδιαφέροντος
  - επιστημονικούς,
  - διοικητικούς,
  - δικαστικούς,

- κτηματολογικούς ή άλλους σκοπούς.
- Στην εκπαίδευση (δευτεροβάθμια - τριτοβάθμια), σε οργανισμούς έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης, ποιοτικού ελέγχου και τυποποίησης που έχουν σχέση με χερσαία φυσικά οικοσυστήματα και προϊόντα που παράγονται από τα δάση, σε εταιρίες τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, σε οργανισμούς και εταιρίες κτηματογράφησης, καθώς και σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) όλων των βαθμίδων

Αντίστοιχα τα επαγγελματικά τους δικαιώματα μπορούν να τα ασκήσουν στις κάτωθι υπηρεσίες, φορείς, κ.α.:

- Δημόσιος Τομέας (Υπουργεία, Περιφέρειες, Νομαρχίες Διευθύνσεις Δασών, Δασαρχεία, κ.α.).
- Στους Ο.Τ.Α. και Τ.Ε.Δ.Κ. (για θέματα πρασίνου, αστικής δασοπονίας, αρχιτεκτονικής τοπίου δασικής αναψυχής.
- Σε ερευνητικά ινστιτούτα (ΕΘΙΑΓΕ, ΙΔΕ, κ.α.)
- Στο Υπουργείο Παιδείας ως εκπαιδευτικό προσωπικό
- Στη ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.
- Σε Δ.Ε.Η. , Ο.Τ.Ε. , Ο.Σ.Ε. για μελέτες και εκτέλεση έργων.
- Στον τομέα Βιομηχανίας Ξύλου.
- Στον ιδιωτικό τομέα σε εκπόνηση, ανάληψη κατασκευή και επίβλεψη μελετών και έργων.

2.4. Εξέλιξη της στελέχωσης του Τμήματος

Στον Πίνακα 1, φαίνεται η στελέχωση του Τμήματος σε μέλη Δ.Ε.Π. μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013.

Πίνακας 1: Αριθμός των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος 2012-2013

Το διδακτικό Προσωπικό του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων				
	Καθηγητές	Αναπληρωτές	Επίκουροι	Λέκτορες
Καταγραφή	3	7	9	1
Υπό διορισμό	0	0	1	1

Πίνακας 2: Το έκτακτο διδακτικό, το ειδικό διδακτικό και τεχνικό προσωπικό του τμήματος 2012-2013

Το έκτακτο, το Ειδικό Διδακτικό και το Τεχνικό Προσωπικό			
	Διδάσκοντες Π.Δ. 407/80	Ε.Ε.ΔΙ.Π.	Ε.Τ.Ε.Π.
Καταγραφή	0	1	3
Υπό διορισμό	0	0	0

2.5. Εξέλιξη του αριθμού των φοιτητών

Στους Πίνακες 3 και 4 φαίνεται η εξέλιξη του αριθμού των φοιτητών του Τμήματος σε Προπτυχιακό, Μεταπτυχιακό και Διδακτορικό επίπεδο τα τελευταία 5 έτη, η οποία τείνει να έχει αύξουσα τάση τόσο σε Προπτυχιακό όσο και σε Μεταπτυχιακό επίπεδο (διδακτορικό).

Πίνακας 3: Εξέλιξη των εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008
Εισαγωγικές εξετάσεις	95	86	118	117	117	88
Μετεγγραφές (εισροές προς το τμήμα)	0	0	1	1	0	0
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα τμήματα)	3	5	21	45	41	25
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. / Τ.Ε.Ι.)	13	13	13	0	1	6
Άλλες κατηγορίες	3	3	3	10	4	4
Σύνολο	108	97	114	83	81	73

Πίνακας 4: Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010	2008-2009	2007-2008
Προπτυχιακοί	558	497	473	420	367	312
Μεταπτυχιακοί	41	52	63	61	51	40
Διδακτορικοί	37	32	24	17	18	14

**Πίνακας 5: Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων
του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και διάρκεια σπουδών**

<i>Αποφοιτήσαντες¹ σε σχέση με τη διάρκεια σπουδών σε έτη</i>										
Έτος Αποφοίτησης	K²	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	K+6	K+6 και πλέον	Δεν έχουν αποφοιτήσει (καθυστερούντες)³	Σύνολο⁴
Τρέχον έτος - 6 (06-07)	17	7	7	2	0	0	0	-	72	105
Τρέχον έτος - 5 (07-08)	29	12	4	2	2	0	0	-	76	125
Τρέχον έτος - 4 (08-09)	17	10	8	2	0	0	0	-	93	130
Τρέχον έτος - 3 (09-10)	13	1	2	2	2	0	0	-	140	160
Τρέχον έτος - 2 (10-11)	6	12	13	4	0	1	0	1	146	183
Προηγούμενο Έτος (11-12)	14	12	5	3	4	0	1	0	151	190
Τρέχον έτος ⁴ (12-13)	5	9	1	12	4	2	0	1	186	220

¹ Απόφοιτος θεωρείται όποιος ολοκλήρωσε με επιτυχία τις σπουδές του ανεξάρτητα από το αν έχει ορκιστεί ή όχι.

² όπου K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη,..., K+6=10 έτη).

³ Αναφέρονται όσοι έχουν ολοκληρώσει την προβλεπόμενη διάρκεια των σπουδών τους και δεν έχουν πάρει ακόμη πτυχίο. Δεν περιλαμβάνονται όσοι, κατά το αντίστοιχο έτος, είχαν διακόψει, με εγκεκριμένη αίτηση τους, τις σπουδές τους.

⁴ Υπολογίζεται προσθέτοντας τους αριθμούς των αποφοίτων στις στήλες που αφορούν στη διάρκεια σπουδών τους και τον αριθμό όσων δεν έχουν αποφοιτήσει ακόμη".

⁵ Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Ετήσια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης. Σε κάθε κελί αναφέρεται ο αριθμός των αποφοίτων κατά το έτος που αφορά η γραμμή, ανεξάρτητα από το έτος εισαγωγής τους.

2.6. Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Ειδικότερα στην εποχή μας που το περιβάλλον έχει υποβαθμιστεί και η κλιματική αλλαγή συντελείται με ταχύτατους ρυθμούς, το γνωστικό αντικείμενο του Δασολόγου – Περιβαλλοντολόγου είναι ιδιαίτερα σημαντικό και σύγχρονο. Ο Δασολόγος Περιβαλλοντολόγος μπορεί να συμβάλλει τα μέγιστα στην κατεύθυνση της αειφόρου ανάπτυξης, της προστασία και ανάδειξης των δασικών οικοσυστημάτων και του περιβάλλοντος, τόσο σε επίπεδο εθνικό όσο και παγκόσμια. Τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων μας είναι κατοχυρωμένα και περιλαμβάνονται στο **προσωντολόγιο** για διορισμό στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και ΟΤΑ (άρθρο 7, κλάδος Π.Ε. Γεωτεχνικών).

2.7. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Όχι δεν υπάρχει.

2.8. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Ένας βασικός στόχος του Τμήματος είναι η εκπαίδευση νέων επιστημόνων στο κλάδο της Δασολογίας και της διαχείρισης του περιβάλλοντος ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας αλλά και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο δημόσιο τομέα και το κοινωνικό σύνολο.

Για να εκτιμηθεί ο βαθμός και το είδος απασχόλησης των αποφοίτων στα πρώτα χρόνια μετά την αποφοίτηση τους αλλά και για να ερευνηθεί η άποψή τους για το επίπεδο σπουδών και τις εργασιακές τους προτιμήσεις, έγινε έρευνα με ερωτηματολόγια πολλαπλών στόχων τα οποία στάλθηκαν ταχυδρομικά.

Όσον αφορά στον ιδιαίτερα σημαντικό στόχο που αναφέρεται <<στην καλλιέργεια και προαγωγή της Δασολογικής επιστήμης, και της επιστήμης του περιβάλλοντος με ιδιαίτερη έμφαση, στην κατεύθυνση της διαχείρισης των φυσικών πόρων>> αυτός σχετίζεται άμεσα με την έρευνα που παράγεται από το Τμήμα. Η ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος αναλύεται και αξιολογείται σε άλλες ενότητες της παρούσας έκθεσης.

2.9. Σχέση σπουδών και απασχόλησης

2.9.1. Γενικά

Ακολουθώντας την πιο κάτω **διευκρίνηση της ΜΟ.ΔΙ.Π.** η οποία αναγράφεται και στο σχετικό λογιστικό φύλο με τίτλο (*Δασολογία ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ Δ.Π.Θ. 2013*) (**ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ: Η συμπλήρωση του Πίνακα 8 και του Πίνακα 10 αποτελεί αρμοδιότητα του Γραφείου Διασύνδεσης. Τα Τμήματα δεν οφείλουν να λάβουν κάποια μέριμνα για τη συμπλήρωση του.**) το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. αιτήθηκε εγγράφως από το Γραφείο Διασύνδεσης του Δ.Π.Θ. να διεξαγάγει έρευνα σχετικά με την Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος αλλά δεν έλαβε καμία απάντηση. Γι αυτόν τον λόγο οι σχετικοί πίνακες 8 και 10 του πιο πάνω αρχείου δεν έχουν συμπληρωθεί. Πέραν λοιπόν των δεδομένων που είχαμε στην αρχική αξιολόγηση του 2009 δεν υπάρχουν άλλα διαθέσιμα στοιχεία και αυτό δεν αποτελεί ευθύνη του Τμήματος.

2.10. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Όχι δε συντρέχει λόγος αναθεώρησης των διατυπωμένων στο ΦΕΚ στόχων του Τμήματος.

Είναι γεγονός ότι το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. είναι νέο (έχει διάρκεια ζωής 13 έτη). Το πρόγραμμα σπουδών διαμορφώθηκε αρχικά πριν από 13 έτη και από τότε αναθεωρείται από τη Συνέλευση του Τμήματος έτσι ώστε να ικανοποιεί τις σύγχρονες απαιτήσεις της κοινωνίας από έναν εξειδικευμένο Επιστήμονα τους Δάσους και του Περιβάλλοντος.

Συγκεκριμένα υπάρχει η δυνατότητα αναθεώρησης του προγράμματος σπουδών τον Απρίλιο κάθε ακαδημαϊκού έτους.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι η παρούσα αξιολόγηση έγινε με βάση το πρόγραμμα σπουδών του ακαδημαϊκού έτους 2012-2013.

2.11. Διοίκηση του Τμήματος

Το Τμήμα διοικείται από τον Πρόεδρο, τον Αναπληρωτή Πρόεδρο και το σώμα της Συνέλευσης.

2.12. Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;

Για την εξυπηρέτηση των διαφόρων και ποικίλων αναγκών του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. έχουν ορισθεί και λειτουργούν οι πιο κάτω θεσμοθετημένες επιτροπές:

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ Δ.Π.Θ.

- ✓ *Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών*
- ✓ *Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης*
- ✓ *Επιτροπή Βιβλιοθήκης*
- ✓ *Επιτροπή παραλαβής βιβλίων, περιοδικών και εκτελέσεως βιβλιοδεσιών για τις ανάγκες της βιβλιοθήκης*
- ✓ *Επιτροπή ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής διδακτικών βιβλίων και σημειώσεων για τις ανάγκες του τμήματος*
- ✓ *Επιτροπή προχείρων διαγωνισμών προμήθειας πάσης φύσεως οργάνων και εκτελέσεως μικροεργασιών*
- ✓ *Επιτροπή παραλαβής των πάσης φύσεως οργάνων και υλικών και εκτελέσεως μικροεργασιών*
- ✓ *Επιτροπή Κατατακτηρίων Εξετάσεων*
- ✓ *Ομάδα (Επιτροπή) Εσωτερικής Αξιολόγησης*
- ✓ *Επιτροπή υλικών και εργασιών συντηρήσεως των κτιρίων του Δ.Π.Θ. στην Ορεστιάδα καθώς και των πάσης φύσεως υλικών που αφορούν στις ανάγκες της Δ.Τ.Ε. στην Ορεστιάδα*
- ✓ *Επιτροπή Καταστροφής και Διαγραφής ακρήστων οργάνων ειδών και υλικών του Τμήματος*

Η σύνθεση των επιτροπών αλλάζει με αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

2.13. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;

- *A. Εσωτερικός κανονισμός του Τμήματος με Π.Γ.Σ. 1/25-9-2008*
- *B. Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών: Ιστοσελίδα [http://www.fmenr.duth.gr/fmenr/files/File/post_grad/KANONISMOS_PMS2012-2013\(1\).doc](http://www.fmenr.duth.gr/fmenr/files/File/post_grad/KANONISMOS_PMS2012-2013(1).doc)*
- Από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 στο Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκρίτειο Πανεπιστημίου Θράκης λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με αντικείμενο την "ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ".

Στο επόμενο κεφάλαιο 3 στην ανάλυση του Προγράμματος σπουδών θα παρουσιαστούν περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη διάρθρωση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ.

2.14. Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;

Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. ήταν διαρθρωμένο σε τομείς με Υπουργική Απόφαση Β1/437/10-8-2000 (απόφαση Π.Γ.Σ. 3/23-5-2000) η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1080/31-8-2000. Οι τομείς ήταν οι εξής:

- Τομέας Οικολογίας, Προστασίας Περιβάλλοντος και Δασικής Παραγωγής.
- Τομέας Λιβαδοπονίας και Θηραματοπονίας.
- Τομέας Διαχείρισης και Ανάπτυξης Φυσικών Πόρων.
- Τομέας Δασοτεχνικών και Υδρονομικών Έργων.
- Τομέας Συγκομιδής και Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων.

Επειδή, όμως οι τομείς δεν ήταν επαρκώς στελεχωμένοι σε ανθρώπινο δυναμικό, ήταν ανενεργοί. **Με το νόμο 4009/06-09-2013 καταργούνται οι τομείς των τμημάτων.**

Έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν ΦΕΚ **1548/17-10-2003** τα ακόλουθα 18 εργαστήρια, τα οποία όμως λόγω μη επαρκούς προσωπικού δεν έχουν την απαραίτητη διοικητική δομή (στελέχωση).

1. Εργαστήριο Δασοκομίας

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της σχέσης ζώντων οργανισμών και παραγόντων περιβάλλοντος, ανάλυσης, δομής, δυναμικής αναγέννησης και καλλιέργειας δασικών οικοσυστημάτων, προστασίας φύσης και διαμόρφωσης δασικού τοπίου.

2. Εργαστήριο Δασικής Γενετικής και Βελτίωσης Δασοπονικών Ειδών

<http://www.fmenr.duth.gr/index.php?rm=1&pm=82&sm=119> ή

<http://utopia.duth.gr/~apapage/Lab/Papageorgiou.html> ή

<http://utopia.duth.gr/~apapage/Lab/FG%20Lab%20-%20Orestiada.html>

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της εφαρμογής των αρχών της γενετικής και βελτίωσης στη μελέτη των δασικών ειδών και των πληθυσμών αυτών ως και στη δημιουργία γενετικά βελτιωμένου υλικού για τις ανάγκες της δασοπονίας, της μελέτης της έκτασης και φύσης της ποικιλότητας δασικών φυτών, με τη χρήση μεθόδων μοριακής, βιοχημικής, ποσοτικής γενετικής και βιοτεχνολογικών εφαρμογών για την εκτίμηση της γενετικής συγκρότησης φυσικών πληθυσμών δασικών φυτών και τη βελτίωση αυτών για την παραγωγή βιομάζας και τον αγνή πολλαπλασιασμό δασικών ειδών.

3. Εργαστήριο Δασικής Βοτανικής

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της συστηματικής των σπερματοφύτων (γνωρίσματα, περιγραφή των taxa των σπερματοφύτων, των δένδρων και θάμνων, μορφολογικά γνωρίσματα, βιολογικές απαιτήσεις και γεωγραφική εξάπλωση).

4. Εργαστήριο Υλωρικής

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της δασικής παθολογίας, της δασικής εντομολογίας, των δασικών πυρκαγιών και της εν γένει προστασίας του δάσους.

5. Εργαστήριο Εδαφολογίας

<http://www.fmenr.duth.gr/index.php?rm=1&pm=82&sm=117>

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο των σχέσεων μεταξύ μητρικού πετρώματος, εδάφους και δασοσυστάδων, βιολογίας του δασικού εδάφους, χούμου και δασικών εδαφών, εξέλιξης δασικών εδαφών, φυσικοχημικών ιδιοτήτων δασικών εδαφών, σχέσεων μεταξύ δασικού εδάφους και δασικής βλάστησης, εδάφους και δασικών φυτωρίων, σχέσεων μεταξύ εδάφους και

τεχνητός ιδρυόμενων συστάδων, μεθόδων βελτίωσης μη παραγωγικών δασικών εδαφών, εδάφους και μεθόδων συγκομιδής και ταξινόμησης δασικών εδαφών.

6. Εργαστήριο Δασικών Βοσκοτόπων

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της λιβαδικής οικολογίας, και της διαχείρισης και βελτίωσης λιβαδιών.

7. Εργαστήριο Θηραματοπονίας και Ιχθυοπονίας Ορεινών Υδάτων

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της θηραματοπονίας και της ιχθυοκομίας των ορεινών υδάτων και ειδικότερα σε θέματα όπως : βιολογία, οικολογία, προστασία και διαχείριση της άγριας ζωής, των ιχθύων των γλυκών υδάτων καθώς και την ιχθυοκαλλιέργεια.

8. Εργαστήριο Δασικής Αεροφωτογραφίας και Τηλεπισκόπησης

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της δασικής αεροφωτογραφίας και της τηλεπισκόπησης (εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων, τεχνολογιών και τεχνογνωσίας στη διαχείριση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων).

9. Εργαστήριο Δασικής Βιομετρίας

URL: <http://www.fmenr.duth.gr/index.php?rm=1&pm=82&sm=110>

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο των μεθόδων δασικής στατιστικής ανάλυσης, των μεθόδων δειγματοληψίας, της μέτρησης του κατακείμενου ξύλου και των υπολοίπων δασικών προϊόντων, της μέτρησης των ιστάμενων δέντρων και της εκτίμησης των παραμέτρων συστάδας στατικά (Δενδρομετρία) και δυναμικά (Αυξητική).

10. Εργαστήριο Δασικής Διαχειριστικής

<http://www.fmenr.duth.gr/index.php?rm=1&pm=82&sm=118> ή

<http://utopia.duth.gr/~sgalatsi/>

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο των βάσεων, πεδίου δράσης και προβλημάτων, ειδών δασοκτημόνων, διαχειριστικών επιδιώξεων και αναγκών αυτών, ειδών καρπώσεων, σκοπών και αρχών δασοπονίας, δασικών αποταμιεύσεων, λημμάτων, οργάνωσης δασοπονίας, συντελεστών δασοπονίας, οργάνωσης και ανάλυσης αυτών, ξυλώδους κεφαλαίου (πραγματικό, κανονικό, ωριμότητα,

κατά χώρο-τάξη), ανωμαλιών παρατηρούμενων στο πραγματικό δάσος, αναγωγής πραγματικού δάσους σε κανονικό, εκτατικής και εντατικής δασικής εκμετάλλευσης, γενικά για την κατά χρόνο τάξη του ξυλώδους κεφαλαίου, μεθόδων διαχείρισεως δασών, διαφόρων άλλων μορφών κεφαλαίου που χρησιμοποιούνται στη δασοπονία, εργασίας, γενικά για το σκοπό, μορφής, σύνταξης ενημέρωσης και αναθεώρησης του διαχειριστικού σχεδίου.

11. Εργαστήριο Δασικής Οικονομικής

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της εισαγωγής στη δασική οικονομική, οικονομικής των συντελεστών της δασικής παραγωγής, σχεδιασμού διαχείρισης της δασικής επιχείρησης, προσφοράς και ζήτησης δασικών προϊόντων, διεμπόρευσης (marketing) δασικών προϊόντων, κοινωνικού και οικονομικού σχεδιασμού των δασικών εκμεταλλεύσεων και μικροοικονομικής ανάλυσης στις δασικές εκμεταλλεύσεις.

12. Εργαστήριο Δασικής Πληροφορικής

URL: <http://www.fmenr.duth.gr/index.php?rm=1&pm=82&sm=93>

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο των εισαγωγικών εννοιών Η/Υ, δομής και αρχιτεκτονικής Η/Υ, πληροφοριακών συστημάτων, χειρισμού Η/Υ και διδασκαλίας των κυριότερων σύγχρονων λειτουργικών συστημάτων, εφαρμογών σύγχρονου λογισμικού στη δασική έρευνα και πράξη, εισαγωγή στα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών και χρήσεις τους, χρήσης πακέτων λογιστικών φύλλων, χρήσης λογισμικού επεξεργασίας κειμένου και χρήσης λογισμικού στατιστικής ανάλυσης, βάσεων δεδομένων, σχεδιασμού και οργάνωσης βάσεων δεδομένων, χρήσης των βάσεων δεδομένων στη δασοπονία, διδασκαλίας γλωσσών προγραμματισμού, εισαγωγής στις βασικές δομές δεδομένων, δομημένου προγραμματισμού, αντικειμενοστραφούς προγραμματισμού, οπτικού προγραμματισμού, σύνταξης προγραμμάτων Η/Υ με στόχο την προσέγγιση προβλημάτων της δασικής πράξης, δικτύων Η/Υ και διοίκησης έργων, βασικών αρχών της τεχνητής νοημοσύνης, θεωρητικής περιγραφής των έμπειρων συστημάτων, χρήσης των κελυφών ανάπτυξης έμπειρων συστημάτων, έμπειρων συστημάτων ασαφούς λογικής, εφαρμογών δικτύων, διοίκησης έργων και έμπειρων συστημάτων στη Δασοπονία.

13. **Εργαστήριο Δασικής Πολιτικής**

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της Δασικής Πολιτικής και ειδικότερα σε θέματα που αφορούν στις αρχές, στις μεθόδους και στα μέσα οργάνωσης της οικονομίας των δασικών πλουτοπαραγωγικών πόρων ευρέων γεωγραφικών διαμερισμάτων της χώρας ή του συνόλου της, στη σπουδή των σχέσεων δάσος-λαός, στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της δασοπονίας της χώρας, στη δασική συνεταιριστική και πιστωτική πολιτική, στις προβλέψεις τάσεως εξέλιξης της δασικής παραγωγής και κατανάλωσης, στα πλαίσια κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών σε εθνικό επίπεδο, στην επιλογή στόχων και στη λήψη αποφάσεων της Εθνικής δασοπονίας, στις αρχές προγραμματισμού, και χρηματοδότησης των διαφόρων τομέων της δασοπονικής δραστηριότητας, στη Δασική Διοικητική, στις Δασικές Εφαρμογές και Δασική Νομοθεσία και στη συγκριτική Δασική Νομοθεσία, των δασικά ανεπτυγμένων χωρών και ιδιαίτερα της Ε.Ε., στην οικονομική αξιολόγηση και εκτίμηση της σημασίας του δάσους και των δασικών εκτάσεων ως πηγής πρώτων υλών, ενέργειας, αναψυχής, οικοτουρισμού και εισοδήματος και ως παράγοντα προστασίας των αναπτυξιακών έργων της ατμόσφαιρας, του υδατικού δυναμικού της χώρας και του φυσικού περιβάλλοντος, στο εθνικό δασικό προϊόν και στη λογιστική εμφάνισή του στα πλαίσια της Εθνικής Δασοπονίας, στις διεθνείς και δημόσιες σχέσεις και στα διεθνή και ευρωπαϊκά δασοπολιτικά θέματα

14. **Εργαστήριο Διευθέσεως Ορεινών Υδάτων**

URL: <http://www.fmenr.duth.gr/index.php?rm=1&pm=82&sm=92> ή

<http://www.wasserbau-duth.gr/>

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο των νόμων που διέπουν την κίνηση ορεινών υδάτων, της διάβρωσης ορεινών εδαφών και της αποτροπής τους, της κατασκευής τεχνικών έργων για τη διευθέτηση ανώμαλης ροής ορεινών υδάτων, της διευθέτησης και διαχείρισης λεκανών απορροής και χειρισμού βλάστησης των λεκανών απορροής προς ρύθμιση της υδατικής οικονομίας.

15. Εργαστήριο Μηχανικών Επιστημών και Τοπογραφίας

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο των δασικών κατασκευών, της δασικής οδοποιίας και δασικών μεταφορών, της τοπογραφίας και του δασικού κτηματολογίου.

16. Σχεδιαστήριο

17. Εργαστήριο Υλοχρηστικής

<http://www.fmenr.duth.gr/index.php?rm=1&pm=82&sm=116>

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της συγκομιδής δασικών προϊόντων, των δασικών εργασιών, της δομής και των ιδιοτήτων του ξύλου.

18. Εργαστήριο Δασικής Τεχνολογίας

Εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της χημείας, των χημικών προϊόντων του ξύλου, της τεχνολογίας του ξύλου, των προϊόντων του και της λειτουργίας των δασικών βιομηχανιών.

3. Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος

3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος

Η Επιστήμη της Δασολογίας υπήρξε ανέκαθεν μια εφαρμοσμένη επιστήμη στην υπηρεσία του κοινωνικού συνόλου. Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (Π.Π.Σ.) του Τμήματος είναι διαρθρωμένο έτσι ώστε να καλύπτει πλήρως τα επιστημονικά πεδία της Δασολογίας καθώς και της αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος γενικότερα.

Η αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών γίνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών. Το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα του τμήματος <http://www.fmenr.duth.gr/index.php?rm=1&pm=75&sm=70> και στον οδηγό σπουδών του Τμήματος.

Το Π.Π.Σ. κατ' αρχήν προβλέπει την θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των φοιτητών με γενικές και ειδικές γνώσεις για το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Δίνει έμφαση στην εκπαίδευση των Δασολόγων – Περιβαλλοντολόγων με σκοπό:

A) την προστασία και διατήρηση των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας,

B) την ορθολογική διαχείριση των χερσαίων οικοσυστημάτων και

Γ) την παραγωγή πολύτιμων άυλων αλλά και υλικών κοινωφελών αγαθών

Για το σκοπό αυτό αρχικά το Π.Π.Σ. περιλαμβάνει μαθήματα που αποσκοπούν στην κατάρτιση των φοιτητών με επιστημονικές γνώσεις γενικής υποδομής οι οποίες στη συνέχεια σε μεγαλύτερα εξάμηνα χρησιμοποιούνται για την απόκτηση εξειδίκευσης και εφαρμογής στην δασολογική επιστήμη και τη διαχείριση του περιβάλλοντος. Για παράδειγμα στο 1^ο έτος διδάσκεται η Γενική Βοτανική (Μορφολογία-Φυσιολογία) στη συνέχεια στο 2^ο έτος η Συστηματική Βοτανική (Δασική Βοτανική I και Δασική Βοτανική II) και στο 3^ο έτος οι παραπάνω γνώσεις χρησιμοποιούνται στα μαθήματα Δασική Οικολογία, Εφαρμοσμένη Δασοκομία, Γενετική Βελτίωση Δασοκομικών Ειδών, Υλωρική κ.ά.

Με βάση το νέο αναθεωρημένο πρόγραμμα σπουδών που ισχύει από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013, το ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης στο σύνολο των μαθημάτων είναι: 69 μαθήματα ειδίκευσης = κατευθύνσεων = επιλογής (53,49%), 60 μαθήματα. κορμού = υποχρεωτικά (46,51%). Με βάση το πρόγραμμα που ίσχυε μέχρι και το έτος 2008-2009, το ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης στο σύνολο

των μαθημάτων ήταν: 66 μαθήματα ειδίκευσης = κατευθύνσεων = επιλογής (51,96%), 61 μαθήματα κορμού = υποχρεωτικά (48,03%).

Η τελευταία αναπροσαρμογή / επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων έχει γίνει μέσα στην τελευταία 5ετία.

Όλοι οι διδάσκοντες έχουν καταθέσει αναλυτικότερη περιγραφή - σχεδίαση για τα περισσότερα μαθήματά τους καθώς και την προτεινόμενη βιβλιογραφία. Η περιγραφή αυτή είναι αναρτημένη για (114 μαθήματα) στην ιστοσελίδα του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων www.fmenr.duth.gr Επίσης οι διδάσκοντες σε ετήσια βάση κάνουν απολογισμό του διδακτικού και ερευνητικού τους έργου, σε έντυπο το οποίο υποβάλλουν προς το Τμήμα.

3.1.1. Γενικές κατευθύνσεις

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και ικανό αριθμό εβδομάδων για εξετάσεις. Σε κάθε εξάμηνο διδάσκονται το πολύ εννιά υποχρεωτικά μαθήματα για καθένα από τα οποία προβλέπονται ώρες θεωρητικής διδασκαλίας και ασκήσεων. Τα μαθήματα επιλογής περιλαμβάνονται στα πρώτα εννιά εξάμηνα σπουδών που παρακολουθούν οι φοιτητές και έχουν ως στόχο την εξειδίκευση τους, σχετικά με την Κατεύθυνση που παρακολουθούν οι φοιτητές. Στα πρώτα τέσσερα (4) εξάμηνα διδάσκεται ως υποχρεωτικό το μάθημα της Αγγλικής ή της Γαλλικής γλώσσας. Η ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτική.

3.1.2. Διάρκεια Σπουδών

Από τα δέκα συνολικά Εξάμηνα, τα πέντε (1^ο, 3^ο, 5^ο, 7^ο, και 9^ο) είναι τα Χειμερινά και τα άλλα πέντε (2^ο, 4^ο, 6^ο, 8^ο και 10^ο) είναι τα Εαρινά. Το 10^ο εξάμηνο είναι εξάμηνο εκπόνησης της πτυχιακής διατριβής. Η αλληλουχία των μαθημάτων, μέσα στα χρονικά πλαίσια που αναφέρθηκαν, προϋποθέτει την κανονική συμμετοχή του φοιτητή στην εκπαιδευτική διαδικασία για την ολοκλήρωση των σπουδών και τη λήψη του πτυχίου του μέσα σε πέντε χρόνια από την εισαγωγή του στο τμήμα.

3.1.3. Εξεταστικό Σύστημα - Πρακτική Άσκηση

Το εξεταστικό σύστημα που εφαρμόζεται από τους διδάσκοντες μπορεί να χαρακτηριστεί γενικά ως παραδοσιακό καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις χρησιμοποιείται η μέθοδος της γραπτής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου. Πρόοδοι

και εκπόνηση εργασιών εφαρμόζονται σε μικρότερο βαθμό και περισσότερο σε μαθήματα επιλογής (βλέπε και ανάλυση Απογραφικών Δελτίων).

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών είναι **υποχρεωτική** και πραγματοποιείται στο 3^ο και 4^ο έτος σπουδών. Το Πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης των Φοιτητών του Τμήματος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος www.fmenr.duth.gr από όπου και ενημερώνονται οι φοιτητές.

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών γίνεται στο **Δασικό Σύμπλεγμα Ελατιάς Δράμας (2 μήνες)** με παραχώρηση των εγκαταστάσεων από το Δασαρχείο Δράμας, σε δημόσιες υπηρεσίες (Δασαρχεία, Διευθύνσεις Δασών). Συγκεκριμένα, κάθε καλοκαίρι επί 1 μήνα ασκείται στο Δασικό Σύμπλεγμα Ελατιάς Δράμας το 3^ο έτος σπουδών και επί 1 μήνα το 4^ο έτος σπουδών. Επίσης κάθε καλοκαίρι οι φοιτητές του 4^{ου} έτους ασκούνται για 1 μήνα σε δημόσιες υπηρεσίες (Δασαρχεία, Διευθύνσεις Δασών).

Στόχος της πρακτικής άσκησης είναι η εξάσκηση των φοιτητών και η ενημέρωσή τους στις δραστηριότητες της δασοπονικής πράξης.

Η καθοδήγηση - επίβλεψη των φοιτητών στην πρακτική άσκηση στα δάση γίνεται από το προσωπικό του τμήματος και στα δασαρχεία από τους προϊστάμενούς τους.

Οι εξεταστικές περίοδοι είναι **τρεις: Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου, Ιουνίου και Σεπτεμβρίου**. Στο τέλος κάθε εξαμήνου προβλέπεται εξέταση σε όλα τα διδαχθέντα μαθήματα. Το Σεπτέμβριο οι φοιτητές μπορούν να εξετασθούν σε όλα τα μαθήματα και των δύο εξαμήνων (χειμερινού, εαρινού).

- Κατά την εξεταστική περίοδο του Ιανουαρίου μπορούν να εξετασθούν στα μαθήματα των χειμερινών εξαμήνων.
- Κατά την εξεταστική περίοδο του Ιουνίου μπορούν να εξετασθούν στα μαθήματα των εαρινών εξαμήνων.

Η βαθμολογία δίνεται με τους πρώτους 10 αριθμούς και το μηδέν. Βάση επιτυχίας αποτελεί ο βαθμός πέντε (5).

3.1.4. Παρακολούθηση Μαθημάτων

Τόσο τα υποχρεωτικά, όσο και τα κατ' επιλογή μαθήματα κατανεμήθηκαν στα 9 εξάμηνα σπουδών με την έννοια να συμβουλευθούν το φοιτητή τη σειρά που θα ήταν σκοπιμότερο να τα παρακολουθήσει. Οι φοιτητές υποχρεούνται να δηλώσουν την κατεύθυνση που επιθυμούν να παρακολουθήσουν. Η δήλωση αυτή γίνεται στην αρχή του 3^{ου} Εξαμήνου της παρακολούθησης του φοιτητή με δικαίωμα αλλαγής της κατεύθυνσης μέχρι τη δήλωση των μαθημάτων του 6^{ου} εξαμήνου και μόνο για μια

φορά. Από τα 12 μαθήματα επιλογής που υποχρεούται να παρακολουθήσει ο φοιτητής τα 7 είναι υποχρεωμένος να τα επιλέξει από την κατεύθυνση που θα δηλώσει και τα υπόλοιπα 5 από την ίδια ή άλλη κατεύθυνση. Η κατεύθυνση που επιλέγει κάθε φοιτητής αναφέρεται στο πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας ή είναι ακόμη δυνατόν ο φοιτητής με αίτησή του να ζητήσει σχετική βεβαίωση από τη Γραμματεία που να αναφέρεται η κατεύθυνση που ακολούθησε. Η εν λόγω αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε με βάση το ακαδημαϊκό πρόγραμμα σπουδών που ίσχυε μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013, με βάση το οποίο κάθε φοιτητής έχει δικαίωμα να επιλέξει σε κάθε εξάμηνο από ένα (1) μάθημα εκτός από το 7^ο, 8^ο και 9^ο εξάμηνο όπου υποχρεούται να επιλέξει από δύο (2) μαθήματα επιλογής. Στα πλαίσια της διδασκαλίας μαθήματος πραγματοποιούνται ασκήσεις (στα εργαστήρια ή στην ύπαιθρο) και εκπαιδευτικές εκδρομές με την προϋπόθεση ότι δεν παρεμποδίζουν τη διεξαγωγή άλλων μαθημάτων. Αυτό γίνεται σε συνεννόηση μεταξύ των διδασκόντων.

3.2. Διπλωματική Διατριβή

Η διπλωματική εργασία αποτελεί προϋπόθεση λήψης πτυχίου.

Το θέμα της διπλωματικής εργασίας πρέπει να εμπίπτει σε γνωστικό αντικείμενο που σχετίζεται με τους τομείς της δασολογικής επιστήμης, της προστασίας και διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Μπορεί να είναι ερευνητική ή συνθετική εργασία.

Οι διπλωματικές εργασίες μπορούν να εκπονούνται από μεμονωμένους φοιτητές ή από ομάδες δύο φοιτητών με ταυτόχρονη κατανομή εργασίας.

Η διπλωματική εργασία πρέπει να δηλώνεται υποχρεωτικά από τους φοιτητές που βρίσκονται στο 7ο ή στο 8ο εξάμηνο σπουδών. Στη δήλωση πρέπει να αναφέρεται το γνωστικό αντικείμενο και το όνομα του επιβλέποντα καθηγητή, μέλους Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Η δήλωση πρέπει να υπογράφεται από τον φοιτητή και τον επιβλέποντα καθηγητή.

Σε περίπτωση που κάποιος φοιτητής αδυνατεί να δηλώσει την διπλωματική του εργασία στο ανωτέρω προβλεπόμενο χρονικό διάστημα οφείλει να υποβάλει αίτημα προς την Συνέλευση του Τμήματος για να την δηλώσει σε κάποιο από τα επόμενα έτη σπουδών του.

Αλλαγή επιβλέποντα καθηγητή και γνωστικού αντικειμένου μπορεί να γίνει μόνο μία φορά και σε ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο μετά την αρχική δήλωση. Σε διαφορετική περίπτωση απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Συνέλευσης του Τμήματος.

Όλες οι διπλωματικές εργασίες εξετάζονται και βαθμολογούνται από τριμελή επιτροπή αποτελούμενη από τον επιβλέποντα και δύο μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων τμημάτων του Δ.Π.Θ. του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου.

Τα μέλη της επιτροπής εξέτασης της διπλωματικής εργασίας αποφασίζουν, ύστερα από πρόταση του επιβλέποντα Καθηγητή, για τη βαθμολογία. Σε περίπτωση που μια διπλωματική εργασία κριθεί ελλιπής, αναπέμπεται για συμπληρωματική επεξεργασία, οπότε επαναλαμβάνεται η διαδικασία υποβολής της.

Οι διπλωματικές εργασίες δύναται να παρουσιάζονται δημόσια μετά από την σύμφωνη γνώμη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

Η υποβολή της διπλωματικής εργασίας πρέπει να γίνεται σε τέσσερα (4) έντυπα αντίτυπα, τρία (3) για τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και μία (1) για τη βιβλιοθήκη του Τμήματος. Επίσης, πρέπει να υποβάλλεται και σε ηλεκτρονική μορφή μόνο στον επιβλέποντα καθηγητή.

Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος μπορεί να επιβλέπει ως πέντε (5) φοιτητές ανά ακαδημαϊκό έτος για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.

Χρόνος έναρξης εφαρμογής των παραπάνω ορίζεται το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 χωρίς αναδρομική ισχύ για τους φοιτητές παρελθόντων ετών.

Υπεύθυνοι για τον έλεγχο της τήρησης όλων των παραπάνω είναι ο εκάστοτε επιβλέπων καθηγητής και η Γραμματεία του Τμήματος.

3.3. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι προσαρμοσμένο στις διεθνείς απαιτήσεις καθώς διδάσκονται μαθήματα αντίστοιχα με αυτά των κυριότερων αντιστοίχων τμημάτων Πανεπιστημίων του εξωτερικού.

Η Δασολογική Επιστήμη όπως αναπτύχθηκε στην Ελλάδα έχει τις καταβολές της στη δασολογική παράδοση της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης. Το Π.Π.Σ. του Τμήματος εμφανίζει συνάφεια με τα Π.Π.Σ. αντίστοιχων ευρωπαϊκών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Σε αυτό υπάρχουν ανεπτυγμένοι τόσο οι τομείς του φυσικού περιβάλλοντος και της οικολογίας όσο και των τεχνικών έργων και των κοινωνικοοικονομικών εφαρμογών. Εντούτοις, συχνά το περιεχόμενο των μαθημάτων

προσαρμόζεται στις περιβαλλοντικές και κοινωνικοοικονομικές ιδιαιτερότητες της Ελλάδας που ως Μεσογειακή χώρα διαφέρει σε πολλά σημεία από τις χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης. Επιπλέον, γίνεται προσπάθεια από τους διδάσκοντες να ενσωματώνονται στην ύλη δεδομένα που προκύπτουν από πρόσφατες εξελίξεις και περιβαλλοντικά προβλήματα τοπικής ή παγκόσμιας εμβέλειας όπως η λειψυδρία, ή ερημοποίηση, η κλιματική αλλαγή, το φαινόμενο του θερμοκηπίου και οι οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δε διδάσκονται μαθήματα σε ξένη γλώσσα.

3.3.1. Υπάρχουν αλλοδαποί φοιτητές,

Ναι υπάρχουν αρκετοί αλλοδαποί φοιτητές. Συγκεκριμένα ο αριθμός των Κυπρίων φοιτητών που έχουν αποφοιτήσει από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 ανέρχεται σε **21** άτομα.. Αντίστοιχα από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 έχουν εισαχθεί και φοιτούν **21** Κύπριοι φοιτητές στο Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 εφαρμόζεται το σύστημα των πιστωτικών μονάδων (ECTS).

3.3.2. Κινητικότητα Φοιτητών-Καθηγητών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

Το Τμήμα στα πλαίσια του προγράμματος *Erasmus-Socrates* πραγματοποιεί συνεργασία ανταλλαγής φοιτητών και μελών Δ.Ε.Π. με άλλα Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια. Συντονιστής του Προγράμματος Erasmus είναι ο κ Λάζαρος Σ. Ηλιάδης, Καθηγητής Δ.Π.Θ. Γίνονται διαλέξεις και διανομή ενημερωτικών εντύπων στους φοιτητές, με σκοπό την προβολή και ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας.

Συγκεκριμένα έχουν υπογραφεί διμερείς συμφωνίες με τα πιο κάτω Πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού:

Α. Με το Τμήμα **Δασολογίας του Πανεπιστημίου του Göttingen της Γερμανίας ένας (1) φοιτητής** του Τμήματός μας έχει μεταβεί και φοιτήσει επιτυχώς για ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο στο Τμήμα Δασολογίας του Πανεπιστημίου του Göttingen ενώ έχει γίνει και **αμοιβαία** ανταλλαγή καθηγητών κυρίως στο γνωστικό αντικείμενο της **Δασικής Γενετικής**. Έως τώρα ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχει επισκεφθεί το εν λόγω Πανεπιστήμιο της Γερμανίας.

B. Με το School of Architecture Computing and Engineering του **University of East London** (Βρετανία) σε επίπεδο ανταλλαγής **καθηγητών** στο γνωστικό αντικείμενο της Πληροφορικής. Έως τώρα **4 (τέσσερις)** φορές έχει γίνει αμοιβαία ανταλλαγή επισκέψεων Καθηγητών Πληροφορικής. Ένας Καθηγητής του Τμήματος έχει επισκεφθεί **4** φορές το UEL και έχει διδάξει σε σεμινάρια Ευφών Πληροφοριακών Συστημάτων, ενώ ένας καθηγητής του UEL έχει επισκεφθεί **αντίστοιχα 4** φορές το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. και έχει διδάξει σε σεμινάρια Δασικής πληροφορικής.

Επίσης Καθηγητής του Τμήματος έχει διδάξει κατόπιν προσκλήσεως σαν επισκέπτης στα ακόλουθα Βρετανικά Πανεπιστήμια στο αντικείμενο των Ευφών Πληροφοριακών Συστημάτων:

- i) University of London Birkbeck College
- ii) University of Cranfield σε Μεταπτυχιακό επίπεδο

Γ. Από το Δασικό Κολέγιο Κύπρου έχει επισκεφθεί το Τμήμα μέλος του Διδακτικού Προσωπικού για εκπαίδευση.

Δ. Με το Πανεπιστήμιο του Freiburg και συγκεκριμένα με το Meteorological Institute υπάρχει διμερής συμφωνία στα πλαίσια του Προγράμματος Erasmus και έχει γίνει ανταλλαγή επισκέψεων σε επίπεδο Καθηγητών και Μεταπτυχιακών φοιτητών. Οι επισκέψεις συνοδεύτηκαν και από αντίστοιχες διαλέξεις.

Θ. Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. δέχθηκε την επίσκεψη ενός Καθηγητή και Μεταπτυχιακών φοιτητών από το Πανεπιστήμιο της Βιέννης.

3.3.3. Διακρίσεις του Τμήματος σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

- ✓ Ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος (Καθηγητής) προσκλήθηκε σαν Keynote Speaker (Προσκεκλημένος Ομιλητής) στο 11th EANN International Conference (Engineering Applications of Neural Networks) που διεξήχθη στο Λονδίνο.
- ✓ Ένα μέλος Δ.Ε.Π. (Καθηγητής) είναι εξωτερικός Σύμβουλος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Πανεπιστημίου του Α. Λονδίνου.
- ✓ Ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος (Καθηγητής) έχει επισκεφθεί μετά από πρόσκληση το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου Birkbeck College, και το University of Cranfield (Πανεπιστήμιο Μεταπτυχιακής έρευνας) όπου και έδωσε διάλεξη σαν επισκέπτης Καθηγητής.

- ✓ Ένα μέλος Δ.Ε.Π. (ο Επίκουρος Καθηγητής κ. Απόστολος Κυριαζόπουλος) έχει βραβευθεί μια φορά.

3.4. Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Στην πλειονότητα των μαθημάτων δεν εμφανίζονται επικαλύψεις στην ύλη. Από ορισμένους διδάσκοντες αναφέρεται συμπληρωματικότητα και σύνδεση (αλληλουχία) μεταξύ της ύλης των μαθημάτων.

Ορισμένα μαθήματα απαιτούν μικρό ποσοστό επικάλυψης της ύλης (~10%) για καλύτερη κατανόηση του αντικειμένου.

Μαθήματα εισαγωγικά και μαθήματα εξειδίκευσης εμφανίζουν επικάλυψη της ύλης σε μικρό ποσοστό. Επίσης σε κάποιες περιπτώσεις η εμφανιζόμενη κοινή ύλη αναπτύσσεται με διαφορετικό τρόπο σε κάθε μάθημα. Στο μάθημα της Οικολογίας του πρώτου έτους εμφανίζεται μεγαλύτερη επικάλυψη ύλης δε δημιουργείται όμως πρόβλημα αφού το μάθημα είναι εισαγωγικό. Ακολουθούν πολλά οικολογικά μαθήματα ειδίκευσης. Η κοινή ύλη αναπτύσσεται με διαφορετικό τρόπο στα άλλα μαθήματα και είναι πιο εξειδικευμένη.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται τα υποχρεωτικά και επιλεγόμενα μαθήματα του Π.Π.Σ. και του Π.Μ.Σ. στα οποία εμφανίζεται σε κάποιο βαθμό επικάλυψη της ύλης. Σε όλες τις περιπτώσεις (πλην μιας) αυτή η επικάλυψη κυμαίνεται από 10-15% και θεωρείται μικρή και αναπόφευκτη, οφείλεται δε στη φύση των γνωστικών αντικειμένων και δεν χρήζει θεραπείας. Σε μια περίπτωση, η επικάλυψη φτάνει σε αρκετά μεγάλο ποσοστό αλλά αυτό οφείλεται στο ότι πρόκειται για εισαγωγικά μαθήματα και συνεπώς κάποια βασική γνώση επαναλαμβάνεται.

I. Προπτυχιακά Μαθήματα Υποχρεωτικά

Τοπογραφία

Ελάχιστη, με το μάθημα επιλογής Τοπογραφικά όργανα και αποτυπώσεις δασικών περιοχών, μόνο που αλληλοσυμπληρώνονται λόγω της μεγάλης έκτασης της ύλης της Τοπογραφίας ένα μικρό μέρος της αναπτύσσεται στο επιλογής.

Διευθετήσεις Ορεινών Υδάτων I

Υπάρχει επικάλυψη σε ποσοστό 10% με το μάθημα του Υδρολογία – Υδραυλική του 6^{ου} εξαμήνου, η οποία είναι αναγκαία για να θυμηθούν - κατανοήσουν καλύτερα οι φοιτητές κάποιες βασικές έννοιες στις Διευθετήσεις.

Διευθετήσεις Ορεινών Υδάτων II

Υπάρχει επικάλυψη σε ποσοστό 10% με το μάθημα του Διευθέτηση Ορεινών Υδάτων I του 7^{ου} εξαμήνου, η οποία είναι αναγκαία για να θυμηθούν - κατανοήσουν καλύτερα οι φοιτητές κάποιες βασικές έννοιες στις Διευθετήσεις.

Γενική Δασοκομία - Δασική Οικολογία

Το σύνολο του αντικείμενου των οικολογικά προσανατολισμένων μαθημάτων του Τμήματος εμπεριέχεται στο ευρύτερο αντικείμενο της Δασικής Οικολογίας. Σε αυτό το πλαίσιο υπάρχει σε ορισμένες περιπτώσεις κοινό αντικείμενο (10 %). Σε καμία περίπτωση όμως δεν είναι δυνατόν να χαρακτηριστεί ως επικάλυψη ύλης. Στη Δασική Οικολογία όλα τα αντικείμενα αναπτύσσονται και αναλύονται και ολοκληρώνονται ενταγμένα στο πεδίο του Δασικού οικοσυστήματος. Οπότε θεωρούνται αναγκαίες τόσο η αντιμετώπιση των διάφορων τμημάτων της βιοκοινότητας μέσω της ένταξής του στο δασικό οικοσύστημα όσο και η επιμέρους ανάπτυξη, σε κάποια άλλα μαθήματα, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της βιολογίας τους.

Οικολογία

Σε ποσοστό περίπου 60%. Δε δημιουργείται όμως πρόβλημα αφού το μάθημα είναι εισαγωγικό. Ακολουθούν πολλά οικολογικά μαθήματα ειδίκευσης. Η κοινή ύλη αναπτύσσεται με διαφορετικό τρόπο στα άλλα μαθήματα και είναι πιο εξειδικευμένη.

Διαχείριση και Προστασία Υγροβιότοπων

Πιθανώς να υπάρχει μια μικρή επικάλυψη με άλλα μαθήματα διαχείρισης (π.χ., Δασική διαχειριστική) όσον αφορά στις βασικές έννοιες διαχείρισης η οποία όμως είναι αναγκαία προκειμένου οι φοιτητές να κατανοήσουν και να εμπεδώσουν τις αρχές αυτές.

II. Προπτυχιακά Μαθήματα Επιλογής

Σχεδιασμός και Οργάνωση Συγκομιδής Ξύλου

Υπάρχει επικάλυψη με το υποχρεωτικό μάθημα "Συγκομιδή Δασικών Προϊόντων". Έχει προταθεί η αλλαγή τίτλου και η μετονομασία σε "Μέτρηση και Ταξινόμηση Ακατέργαστης Ξυλείας".

Οικοδομική και Δομικά Υλικά

Μερική με το μάθημα κορμού Τεχνολογία Δομικών Υλικών. Προσπαθούμε να το συνδυάσουμε ώστε να δοθεί το καλύτερο αποτέλεσμα για τους φοιτητές. Στο κορμού ασχολούμαστε με τα δομικά υλικά και με την τεχνολογία τους (τρόπος παρασκευής κ.ά.), ενώ στο επιλογής ασχολούμαστε ακροφυγώς με τα δομικά υλικά (Πετρώματα,

Λατομεία, Ορυχεία και γενικά με τις Κατηγορίες Δομικών Υλικών) και στο μεγαλύτερο μέρος με την Οικοδομική.

Τοπογραφικά Όργανα και Αποτυπώσεις Δασικών Περιοχών

Ελάχιστη, με την Τοπογραφία, μόνο που αλληλοσυμπληρώνονται λόγω της μεγάλης έκτασης της ύλης της Τοπογραφίας ένα μικρό μέρος της αναπτύσσεται στο επιλογής.

Υδροπληροφορική

Υπάρχει επικάλυψη σε ποσοστό 10% με το μάθημα Υδρολογία - Υδραυλική του 6^{ου} εξαμήνου, η οποία είναι αναγκαία για να θυμηθούν - κατανοήσουν καλύτερα οι φοιτητές κάποιες βασικές έννοιες.

Δασοκομία Πόλεων

Σε ποσοστό λιγότερο του 10%. Δε δημιουργείται όμως πρόβλημα αφού η ύλη αυτή είναι αναγκαία να διδαχτεί στα πλαίσια ολοκληρωμένης ανάλυσης του αντικειμένου. Εξάλλου η ύλη που θεωρείται κοινή στο παρόν μάθημα δίνεται με διαφορετική προσέγγιση από ότι στα άλλα μαθήματα.

Μοριακή ανάλυση φυτών

Αποτελεί εξειδίκευση κεφαλαίου της Δασικής Γενετικής με εργαστηριακή έμφαση.

Προστασία Γενετικής Βιολογικής Ποικιλότητας

Αποτελεί εξειδίκευση μέρους του μαθήματος κορμού «Βελτίωση και προστασία δασογενετικών πόρων».

Οικολογία θηραματικών ειδών

Πιθανώς να υπάρχει μια μικρή επικάλυψη με τα σχετικά μαθήματα Οικολογίας (Γενική Οικολογία, Δασική Οικολογία) όσον αφορά στις βασικές οικολογικές έννοιες η οποία όμως είναι αναγκαία προκειμένου οι φοιτητές να κατανοήσουν και να εμπεδώσουν τις αρχές αυτές.

III. Μεταπτυχιακά Μαθήματα Υποχρεωτικά

Εφαρμοσμένη Οικολογία

Σε ποσοστό περίπου 10%. Δε δημιουργείται όμως πρόβλημα αφού η κοινή ύλη αναπτύσσεται με διαφορετικό τρόπο στα άλλα μαθήματα.

IV. Μεταπτυχιακά Μαθήματα Επιλογής

Χειρισμός Οικοσυστημάτων

Σε ποσοστό περίπου 20%. Δε δημιουργείται όμως πρόβλημα αφού η κοινή ύλη αναπτύσσεται με διαφορετικό τρόπο στα άλλα μαθήματα.

Καλλιέργεια Δασικών Οικοσυστημάτων

Σε ποσοστό περίπου 15%. Δε δημιουργείται όμως πρόβλημα αφού η κοινή ύλη αναπτύσσεται με διαφορετικό τρόπο στα άλλα μαθήματα και είναι πιο εξειδικευμένη από το προπτυχιακό επίπεδο.

Στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων. Η έκταση της ύλης των μαθημάτων του Τμήματος θεωρείται ότι έχει καθοριστεί με ορθολογικά κριτήρια, ενώ όπως έχει ήδη προαναφερθεί όλοι οι διδάσκοντες επικαιροποιούν κατά τακτά χρονικά διαστήματα την ύλη του μαθήματός τους.

Υπάρχουν οι ακόλουθες **5 κατευθύνσεις** στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών:

A. Οικολογίας - Προστασίας Περιβάλλοντος και Δασικής Παραγωγής

B. Λιβαδοπονίας και Θηραματοπονίας

Γ. Διαχείριση και Ανάπτυξης Φυσικών Πόρων

Δ. Δασοτεχνικών και Υδρονομικών Έργων

Ε. Συγκομιδής και Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων

3.5. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Από το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 στο Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκρίτειο Πανεπιστημίου Θράκης λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με αντικείμενο την "ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ"

❖ ΦΕΚ Έδρυσης του Π.Μ.Σ. 1060/04-08-2006

Το Π.Μ.Σ. διέπεται από τις διατάξεις του Β7/3712/21.4.2005 (ΦΕΚ 577 τ. Β' /28.04.2005), το οποίο τροποποίησε τις διατάξεις του Β7/658/30.12.2001 (ΦΕΚ 53 τ. Β' /24.01.2002), τις διατάξεις των άρθρων 10 έως και 12 του Ν.2083/92. **Το 2013 το Π.Μ.Σ. πήρε παράταση λειτουργίας μέχρι και το 2021 με την αριθ. 111605/Β7/12.8.2013 (ΦΕΚ 2094/τ. Β' /27.8.2013) Υπουργική Απόφαση.**

Διεπιστημονικότητα του Π.Μ.Σ.

Ο σχεδιασμός του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών βασίζεται στην εξειδίκευση, στην εμβάθυνση και στην προαγωγή της διεπιστημονικότητας. Λαμβάνει δε υπόψη του, τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, τις ιδιαιτερότητες της Ελλάδας, τις ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας.

Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. είναι η μεταπτυχιακή εξειδίκευση στη Δασολογία και την Διαχείριση Περιβάλλοντος και των Φυσικών Πόρων, με έμφαση στις εφαρμογές τους. Αντικειμενικός σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η παραγωγή επιστημόνων και ερευνητών υψηλής ειδίκευσης ικανών να συμβάλουν στον καλύτερο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη και την εφαρμογή μεθόδων και τεχνικών Διαχείρισης και Προστασίας του Δασικού Περιβάλλοντος και των Φυσικών Πόρων, με τη χρήση σύγχρονων μέσων για την επίλυση προβλημάτων, που καλύπτουν όλο το φάσμα των πεδίων έρευνας της Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων.

Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και έρευνας στο αντικείμενο της Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων.
- Η συμβατότητα των παρεχόμενων μεταπτυχιακών γνώσεων με τις διεθνείς εξελίξεις των σχετικών επιστημών, ερευνητικών κατευθύνσεων και ειδικοτήτων.
- Η συμβατότητα των παρεχόμενων μεταπτυχιακών γνώσεων με τις ειδικές αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας και τα ιδιαίτερα προβλήματα της.
- Η παραγωγή ερευνητικών στελεχών με σύγχρονες ανταγωνιστικές γνώσεις στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά εργασίας.

Η έμφαση του νέου Π.Μ.Σ. είναι στην εφαρμογή νέων μεθόδων διαχείρισης δασικών και άλλων χερσαίων και υδάτινων οικοσυστημάτων. Η αειφορική διαχείριση εκτός των άλλων αναπτύσσει και αξιοποιεί τεχνολογίες πληροφορικής για τη συλλογή, διαχείριση, ανάλυση, μοντελοποίηση και οπτικοποίηση χωρικών και χωρο-χρονικών δεδομένων υποστηρίζοντας, έτσι, την περιγραφή και ερμηνεία φυσικών (ακραίων και μη) φαινομένων και τη λήψη αποφάσεων για την επίλυσή τους.

Επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων έχουν τη δυνατότητα να αναλύσουν τις σχέσεις αλληλεπίδρασης μεταξύ οικολογικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικο-οικονομικών και άλλων παραγόντων πολύ πιο ουσιαστικά από ό,τι συνέβαινε μέχρι τώρα με τις παραδοσιακές μεθόδους και τεχνικές ανάλυσης.

Το ευρύ φάσμα των θεματικών πεδίων, που καλύπτουν οι εφαρμογές της Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων περιλαμβάνει:

- Οικολογική Ανάλυση και Διαχείριση Φυσικού Περιβάλλοντος (γη, ατμόσφαιρα, θάλασσα, βιοποικιλότητα, οικοσυστήματα)
- Διαχείριση Φυσικών Κινδύνων και Διαταράξεων (δασικές πυρκαγιές, ακραία καιρικά φαινόμενα, σεισμοί, κ.α.)

- Μελέτη κλιματικής αλλαγής, διαχείριση και ανάλυση κλιματικών και μετεωρολογικών δεδομένων
- Περιφερειακή και Χωρική Ανάπτυξη
- Περιβαλλοντική και Δασική Πολιτική
- Αρχιτεκτονική Τοπίου
- Διαχείριση και Σχεδιασμός Φυσικών Πόρων

Οι φοιτητές του Π.Μ.Σ. καταβάλουν σε ετήσια βάση δίδακτρα, τα οποία είναι ένας σημαντικός πόρος για τον εξοπλισμό των εργαστηρίων του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ.

3.6. Δυνατότητες Απασχόλησης των Αποφοίτων του Π.Μ.Σ.

Οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. έχουν τη δυνατότητα επιστημονικής και επαγγελματικής απασχόλησης σε μια ποικιλία φορέων, οι οποίοι περιλαμβάνουν μεταξύ των άλλων τους ακόλουθους:

- Φορείς προαγωγής της έρευνας και παραγωγής ερευνητικών στελεχών στις επιστήμες της Δασολογίας της Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων.
- Φορείς εκπαίδευσης
- Υπουργεία (Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων) και Οργανισμοί του Δημοσίου με άμεσο ή έμμεσο αντικείμενο δραστηριοποίησης την οργάνωση και διαχείριση του δασικού χώρου και του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος (Διευθύνσεις Δασών, Δασαρχεία, Δήμοι, Νομαρχίες).
- Φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αντικείμενο δραστηριοποίησης τη διαμόρφωση αναπτυξιακών, χωρικών και περιβαλλοντικών πολιτικών.
- Τεχνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες προγραμματισμού και ανάπτυξης όλων των βαθμίδων της περιφερειακής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και τις κάθε είδους Αναπτυξιακές Εταιρίες.
- Μελετητικά γραφεία του ιδιωτικού και του μη-κυβερνητικού τομέα που εκπονούν αναπτυξιακές και περιβαλλοντικές μελέτες (περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα και μελέτες, τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα, μελέτες σκοπιμότητας, μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, χαρτογραφικές μελέτες, κ.α.).

- Μελετητικά γραφεία του ιδιωτικού τομέα που εκπονούν δασικές, περιβαλλοντικές και άλλες μελέτες.
- Φορείς σχετικοί με τη διαχείριση της φύσης και τον αγροτουρισμό.

Η δυνατότητα απασχόλησης των αποφοίτων του Τμήματος αναλύθηκε στην ενότητα 2.8. με τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από την έρευνα του Τμήματος.

3.7. Τα διοικητικά όργανα του Π.Μ.Σ.

Στο Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης έχει συσταθεί και λειτουργεί Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Σ.Ε.Σ.) η οποία σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον Ν. 2083/92, απαρτίζεται από τον πρόεδρο του τμήματος, τα μέλη Δ.Ε.Π. της γενικής συνέλευσης του τμήματος και δύο (2) μεταπτυχιακούς φοιτητές, Ν.2083/92, άρθρο 12. Η Σ.Ε.Σ. έχει την ευθύνη της ρύθμισης των διαδικαστικών θεμάτων και της παρακολούθησης και επίλυσης όλων των θεμάτων που αφορούν στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος.

Η διοίκηση του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. ασκείται από τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή Πρόεδρο.

- ✓ Πρόεδρος Τμήματος: *Κωνσταντίνος Σούτσας, Καθηγητής*
  - ✓ Αναπληρωτής Πρόεδρος: *Λάζαρος Ηλιάδης, Καθηγητής*
  - ✓ Διευθυντής Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Π.Μ.Σ.: *Λάζαρος Ηλιάδης, Καθηγητής*
- Αναπληρωτής Γραμματέας Τμήματος: *Άγγελος Συμεωνίδης*
 Γραμματεία Π.Μ.Σ.: *Άγγελος Συμεωνίδης*

3.8. Τα εργαστήρια του Π.Μ.Σ.

Στο Π.Μ.Σ. απασχολούνται τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Κατά περίπτωση δύνανται να απασχολούνται επίσης διδάσκοντες με σύμβαση βάσει του Π.Δ. 407/80 καθώς και επισκέπτες καθηγητές από άλλα Τμήματα του Ιδρύματος ή άλλων Α.Ε.Ι. της χώρας ή του εξωτερικού. Ακόμη είναι δυνατόν να απασχολούνται ερευνητές από ερευνητικά ινστιτούτα.

Εργαστήρια του Π.Μ.Σ.

- το Εργαστήριο Δασοκομίας,
- το Εργαστήριο Δασικής Γενετικής και Βελτίωσης Δασοπονικών Ειδών,
- το Εργαστήριο Δασικής Βοτανικής,
- το Εργαστήριο Υλωρικής,
- το Εργαστήριο Εδαφολογίας,
- το Εργαστήριο Δασικών Βοσκοτόπων,
- το Εργαστήριο Θηραματοπονίας και Ιχθυοπονίας Ορεινών Υδάτων,
- το Εργαστήριο Δασικής Βιομετρίας,
- το Εργαστήριο Δασικής Διαχειριστικής,
- το Εργαστήριο Δασικής Πολιτικής,
- το Εργαστήριο Δασικής Οικονομικής,
- το Εργαστήριο Δασικής Πληροφορικής,
- το Εργαστήριο Δασικής Αεροφωτογραφίας και Τηλεπισκόπησης,
- το Εργαστήριο Διευθέτησης Ορεινών Υδάτων
- το Εργαστήριο Μηχανικών Επιστημών και Τοπογραφίας,
- το Σχεδιαστήριο,
- το Εργαστήριο Υλοχρηστικής,
- το Εργαστήριο Δασικής Τεχνολογίας

3.9. Μεταπτυχιακοί τίτλοι

Το Π.Μ.Σ. απονέμει:

Α. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στην **“ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ”** με 3 κατευθύνσεις:

- i.** *«Αειφορική Διαχείριση Ορεινών Υδρολεκανών με Ευφυή Συστήματα και Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών»*
- ii.** *«Περιβαλλοντική Πολιτική και Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Υπαίθρου»*
- iii.** *«Οικολογία και Προστασία Δασικών Οικοσυστημάτων»*

Σημειώνεται ότι η τέταρτη κατεύθυνση *«Χαρτογράφηση Φυσικού Περιβάλλοντος και Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Δασοτεχνικών Έργων»*, **δεν λειτουργεί** λόγω έλλειψης διδασκόντων.

Β. Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.) στη Δασολογία και την Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων.

Ο τελικός στόχος του Π.Μ.Σ. είναι η παραγωγή επιστημόνων και ερευνητών υψηλής ειδίκευσης, δηλαδή κατόχων διδακτορικού τίτλου στη Δασολογία και την Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εγγράφονται κατ' αρχάς για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. και στην πορεία των σπουδών τους μπορούν:

- να ολοκληρώσουν κανονικά το πρόγραμμα των τριών πρώτων εξαμήνων, να υποβάλουν μεταπτυχιακή διατριβή και να λάβουν το Μ.Δ.Ε.
- μετά την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. μπορούν, εφ' όσον πληρούν ορισμένα κριτήρια, να εγγράφονται για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και για απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

Υποψήφιοι, οι οποίοι κατέχουν ήδη Μ.Δ.Ε. από άλλο Ελληνικό Α.Ε.Ι. ή ισότιμο Πανεπιστήμιο του εξωτερικού στο ίδιο ή συναφές αντικείμενο, μπορούν να καταθέσουν αίτηση κατόπιν προκήρυξης και να επιλεγούν για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

Η επιλογή των Μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται μετά από συνέντευξη και μέσα από ένα αυστηρό και αντικειμενικό καθορισμένο **πλαίσιο μοριοδότησης** το οποίο έχει θεσπίσει το Τμήμα. Σε αυτό αξιολογούνται τα ακαδημαϊκά προσόντα του κάθε υποψηφίου καθώς και η γνώση ξένης γλώσσας, η ενασχόληση του υποψηφίου με ερευνητικές δραστηριότητες και η σχέση της Διπλωματικής του διατριβής με το γνωστικό αντικείμενο των κατευθύνσεων όπου έχει υποβάλει αίτηση.

3.9.1. Κατηγορίες πτυχιούχων

I. Για το Μ.Δ.Ε.

Στο πρόγραμμα για την απόκτηση Μ.Δ.Ε. από το Π.Μ.Σ. του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. μπορούν να υποβάλουν υποψηφιότητα οι παρακάτω κατηγορίες πτυχιούχων:

- Πτυχιούχοι Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ.
- Πτυχιούχοι Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ. ή αντίστοιχων τμημάτων άλλων Ελληνικών Α.Ε.Ι. καθώς και αντίστοιχων Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

- Πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι., σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 12γ του ν.2916/01(ΦΕΚ114Α'), και Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων συναφούς γνωστικού αντικειμένου.
- Πτυχιούχοι λοιπών Τμημάτων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, θετικής, τεχνολογικής και κοινωνικο-οικονομικής κατεύθυνσης, εφ' όσον έχουν παρακολουθήσει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους μαθήματα με δασολογικό ή περιβαλλοντικό περιεχόμενο, ή αντίστοιχων τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

II. Διδακτορικό Δίπλωμα

Στο πρόγραμμα για απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος γίνονται δεκτοί υποψήφιοι από τέσσερις κατηγορίες πτυχιούχων.

- (α) κάτοχοι Μ.Δ.Ε. του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ.
- (β) κάτοχοι Μ.Δ.Ε. του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ.
- (γ) κάτοχοι Μ.Δ.Ε. άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ομοταγούς Ιδρύματος της αλλοδαπής στο ίδιο ή σε συναφή γνωστικά αντικείμενα.

3.9.2. Χρονική διάρκεια των σπουδών

I. Μ.Δ.Ε.

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απονομή του Μ.Δ.Ε. είναι τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα, ενώ η μέγιστη ορίζεται σε πέντε (5) εξάμηνα, υπολογιζόμενα από την κανονική εγγραφή στο Π.Μ.Σ. Μετά τη πάροδο των πέντε εξαμήνων ο φοιτητής που δεν έχει καταθέσει τη διπλωματική του εργασία πρέπει να καταθέσει αίτηση όπου θα εξηγεί τους λόγους της καθυστέρησης και θα ζητάει παράταση ενός ή δύο εξαμήνων. Αν η γενική συνέλευση δεν αποδεχθεί την αίτηση τότε διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

II. Διδακτορικό Δίπλωμα

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απονομή του Δ.Δ. είναι έξι (6) εξάμηνα από τον ορισμό του θέματος της Δ.Δ. (βλ. παράγραφο Δ.3), ενώ η μέγιστη ορίζεται δέκα (10) εξάμηνα. Μετά την πάροδο των δέκα εξαμήνων ο φοιτητής που δεν έχει καταθέσει τη διατριβή του διαγράφεται. Κατά περίπτωση μπορεί να δοθεί παράταση, κατόπιν ειδικώς αιτιολογημένης εισήγησης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και έγκρισης της Σ.Ε.Σ. Στον Πίνακα 4 της παραγράφου 2.5 φαίνεται η εξέλιξη του

αριθμού των υποψηφίων διδασκόντων μέχρι σήμερα (ακαδημαϊκή περίοδος 2010-2011).

Πα. Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής Υποψηφίων Διδασκόντων

Για να γίνει κάποιος αποδεκτός σαν υποψήφιος Διδάκτορας του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων πρέπει υποχρεωτικά να έχει περατώσει με επιτυχία το Π.Μ.Σ. του Τμήματος.

Καταρχήν γίνεται η αποδοχή του υποψηφίου διδάκτορα μετά από συνομιλία - επαφές με κάποιο μέλος ΔΕΠ. Ο υποψήφιος διδάκτορας καταθέτει αίτηση συνοδευόμενη από πιστοποιητικά σπουδών και τίτλους. Η αρχική αποδοχή γίνεται από την Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (Σ..Ε.Σ.) του Τμήματος και ακολουθεί ο ορισμός τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και εν συνεχεία ο ορισμός του θέματος του διδακτορικού. Τέλος ακολουθεί ο ορισμός επταμελούς εξεταστικής επιτροπής και η τελική παρουσίαση και εξέταση του υποψηφίου διδάκτορα.

Είναι γεγονός ότι κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διατριβής οι υποψήφιοι διδάκτορες θα πρέπει να συμμετέχουν σε συνέδρια και σε ημερίδες με ανακοινώσεις όπου θα παρουσιάζουν τα ερευνητικά επιτεύγματά τους, σε σεμινάρια και σε ερευνητικά προγράμματα. Το κυριότερο όμως είναι η δημοσίευση της έρευνάς τους σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Το κάθε μέλος ΔΕΠ (επιβλέπων) και η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή θα πρέπει να αναλάβουν την καθοδήγηση και την εκπαίδευση του υποψηφίου διδάκτορα σε ατομικό επίπεδο.

Πβ. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών - Διδακτορικών Σπουδών;

Υποψήφιοι Διδάκτορες αλλά και Μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν κάνει δημοσιεύσεις σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά του εξωτερικού μερικά από τα οποία έχουν και Impact factor. Επίσης έχουν κάνει ανακοινώσεις σε διεθνή συνέδρια στα Αγγλικά και φυσικά με δημοσίευση στα Πρακτικά τους.

Πγ. Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;

Σεμινάρια και ομιλίες από διακεκριμένους επιστήμονες, καθηγητές άλλων Τμημάτων του Δ.Π.Θ. αλλά και Καθηγητές άλλων Α.Ε.Ι. (Α.Π.Θ., Πανεπιστήμιο Πατρών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου) γίνονται προγραμματισμένα κατά τη διάρκεια των Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Επίσης έχουν γίνει κατά καιρούς διαλέξεις από ξένους Καθηγητές και διακεκριμένους ερευνητές στο αμφιθέατρο του Τμήματος (π.χ. από τη Βρετανία E. Pimenidis, από τη Γερμανία Jörn Erler και Μαζαράκης).

Πδ. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Η διδακτορική διατριβή εξετάζεται με βάση αυτά που ορίζει ο νόμος από την επταμελή εξεταστική επιτροπή που ορίζεται στη Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Έτσι λοιπόν και σύννομη αλλά και αντικειμενική είναι η σύστασή της αλλά και η κρίση της. Αυτό το πλαίσιο είναι πολύ σημαντικό για την εξασφάλιση της διαφάνειας στη διαδικασία της κρίσης και αξιολόγησης της διδακτορικής διατριβής.

Π ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας των παρεχόμενων σπουδών και των δραστηριοτήτων του Τμήματος.

Η όλη διαδικασία ελέγχου ποιότητας και αξιολόγησης τόσο των παρεχομένων σπουδών αλλά και των ερευνητικών και άλλων επιστημονικών δραστηριοτήτων του Τμήματος ακολουθεί το παρακάτω πλαίσιο το οποίο προϋποθέτει τη συμμετοχή όλων των μελών Δ.Ε.Π. και του λοιπού προσωπικού του Τμήματος:

- Καταγραφή των δραστηριοτήτων του Τμήματος
- Δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των ενεργειών των μελών του Τμήματος και αξιολόγησή τους με ταυτόχρονη συναγωγή πολύτιμων συμπερασμάτων
- Διαφάνεια σε όλες τις διαδικασίες
- Χάραξη νέων κατευθυντηρίων γραμμών, στόχων και μεθόδων υλοποίησης
- Καταγραφή όλων των τάσεων και απόψεων επί της αξιολόγησης
- Εκτίμηση όλων των ανωτέρω από τα όργανα και τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος

Η αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου, αλλά και της επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων τόσο του Π.Μ.Σ. όσο και του Π.Π.Σ. διενεργείται με ερωτηματολόγια και ακολουθούν οι εκθέσεις απολογισμού και προγραμματισμού καθώς και η τελική Έκθεση Αξιολόγησης.

4. Διδακτικό έργο

4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου των διδασκόντων ΔΕΠ έγινε με τη διανομή και τη συμπλήρωση από τους φοιτητές του ερωτηματολογίου «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ / ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ» που επισυνάπτεται στο Παράρτημα 1.

Τα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν στους φοιτητές την 8^η με 10^η εβδομάδα του ακαδημαϊκού εξαμήνου.

Ο διδάσκων αποχωρούσε από την αίθουσα και μια επιτροπή φοιτητών αναλάμβανε να ενημερώσει τους φοιτητές σχετικά με τη διαδικασία και να συλλέξει τα ερωτηματολόγια τα οποία σφραγίζονταν σε φάκελο από την επιτροπή. Στη συνέχεια η επιτροπή των φοιτητών παρέδιδε το φάκελο στον Αναπληρωτή Γραμματέα του Τμήματος κ. Άγγελο Συμεωνίδη.

Συνολικά συγκεντρώθηκαν **61** φάκελοι με ερωτηματολόγια στο Χειμερινό εξάμηνο ανά έτος και **65** στο Εαρινό στα πλαίσια της αξιολόγησης του Π.Π.Σ. Στα πλαίσια της αξιολόγησης του Π.Μ.Σ. συγκεντρώθηκαν **15** φάκελοι για το Χειμερινό εξάμηνο ανά έτος και άλλοι **17** για το Εαρινό. Κάθε φάκελος αντιστοιχεί σε ένα μάθημα.

4.1.1. Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας διδασκόντων από τους φοιτητές

A. Χειμερινό Εξάμηνο

Στο Χειμερινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, στις ερωτήσεις όπου οι φοιτητές αξιολογούν τον διδάσκοντα / τη διδάσκουσα, το ποσοστό των θετικών σχολίων είναι υψηλό. Οι φοιτητές σε ποσοστά 90% στο Π.Π.Σ. και 97% στο Π.Μ.Σ. πιστεύουν ότι οι διδάσκοντες διεγείρουν το ενδιαφέρον των φοιτητών (ερώτηση 2) και σε ποσοστά 84% στο Π.Π.Σ. και 92% στο Π.Μ.Σ. ότι ο ρυθμός παράδοσης είναι ικανοποιητικός (ερώτηση 6). Οι φοιτητές σε ποσοστά 92% στο Π.Π.Σ. και 96% στο Π.Μ.Σ. πιστεύουν πως οι διδάσκοντες ενθαρρύνουν τους φοιτητές στη διατύπωση αποριών (ερώτηση 9) και σε ποσοστά 90% στο Π.Π.Σ. και 95% στο Π.Μ.Σ. ότι οι διδάσκοντες παρουσιάζουν με τρόπο κατανοητό την ύλη (ερώτηση 14). Επίσης, 76% των φοιτητών στο Π.Π.Σ. και 94% στο Π.Μ.Σ. δηλώνουν πως οι διδάσκοντες είναι εύκολα προσβάσιμοι (ερώτηση 16). Στους Πίνακες 7 και 8 παρουσιάζεται αναλυτικότερα η άποψη των φοιτητών στα πιο πάνω ερωτήματα.

Πίνακας 7: Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του διδακτικού προσωπικού από τους φοιτητές στο Χειμερινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Π.Σ. κατά μέσον όρο

Ερώτηση υπ' αριθμ.	2 Ενδιαφέρον	6 Ρυθμός	9 Ενθάρρυνση	14 Μεταδοτικότητα	16 Προσβασιμότητα
Απάντησαν θετικά	90,15%	83,91%	91,87%	89,25%	75,56%
Απάντησαν αρνητικά	6,11%	8,81%	4,62%	6,45%	5,95%
Δεν απάντησαν	3,74%	7,28%	3,52%	4,30%	18,49%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 8: Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του διδακτικού προσωπικού από τους φοιτητές στο Χειμερινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Μ.Σ. κατά μέσον όρο

Ερώτηση υπ' αριθμ.	2 Ενδιαφέρον	6 Ρυθμός	9 Ενθάρρυνση	14 Μεταδοτικότητα	16 Προσβασιμότητα
Απάντησαν θετικά	96,88%	91,82%	96,37%	94,57%	94,29%
Απάντησαν αρνητικά	0,52%	3,96%	1,81%	2,07%	0,78%
Δεν απάντησαν	2,60%	4,22%	1,81%	3,36%	4,94%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται απόλυτα. Αναλυτικότερα οι απαντήσεις των φοιτητών ανά διδάσκοντα παρουσιάζονται στο **Παράρτημα 1**.

Β. Εαρινό Εξάμηνο

Στο Εαρινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, στις ερωτήσεις όπου οι φοιτητές αξιολογούν τον διδάσκοντα / τη διδάσκουσα, το ποσοστό των θετικών σχολίων είναι υψηλό. Οι φοιτητές σε ποσοστά 94% στο Π.Π.Σ. και 96% στο Π.Μ.Σ. πιστεύουν ότι οι διδάσκοντες διεγείρουν το ενδιαφέρον των φοιτητών

(ερώτηση 2) και σε ποσοστά 87% στο Π.Π.Σ. και 94% στο Π.Μ.Σ. ότι ο ρυθμός παράδοσης είναι ικανοποιητικός (ερώτηση 6). Οι φοιτητές σε ποσοστά 92% στο Π.Π.Σ. και 98% στο Π.Μ.Σ. πιστεύουν πως οι διδάσκοντες ενθαρρύνουν τους φοιτητές στη διατύπωση αποριών (ερώτηση 9) και σε ποσοστά 92% στο Π.Π.Σ. και 99% στο Π.Μ.Σ. ότι οι διδάσκοντες παρουσιάζουν με τρόπο κατανοητό την ύλη (ερώτηση 14). Επίσης, 80% των φοιτητών στο Π.Π.Σ. και 99% στο Π.Μ.Σ. δηλώνουν πως οι διδάσκοντες είναι εύκολα προσβάσιμοι (ερώτηση 16). Στους Πίνακες 9 και 10 παρουσιάζεται αναλυτικότερα η άποψη των φοιτητών στα πιο πάνω ερωτήματα.

Πίνακας 9: Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του διδακτικού προσωπικού από τους φοιτητές στο Εαρινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Π.Σ. κατά μέσον όρο

Ερώτηση υπ' αριθμ.	2 Ενδιαφέρον	6 Ρυθμός	9 Ενθάρρυνση	14 Μεταδοτικότητα	16 Προσβασιμότητα
Απάντησαν θετικά	93,79%	86,56%	91,54%	92,39%	79,71%
Απάντησαν αρνητικά	4,66%	6,31%	4,14%	5,13%	5,81%
Δεν απάντησαν	1,55%	7,13%	4,32%	2,48%	14,48%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 10: Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του διδακτικού προσωπικού από τους φοιτητές στο Εαρινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Μ.Σ. κατά μέσον όρο

Ερώτηση υπ' αριθμ.	2 Ενδιαφέρον	6 Ρυθμός	9 Ενθάρρυνση	14 Μεταδοτικότητα	16 Προσβασιμότητα
Απάντησαν θετικά	96,34%	94,31%	97,96%	98,78%	99,18%
Απάντησαν αρνητικά	3,25%	2,44%	0,00%	0,41%	0,00%
Δεν απάντησαν	0,41%	3,25%	2,04%	0,81%	0,82%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται απόλυτα. Αναλυτικότερα οι απαντήσεις των φοιτητών ανά διδάσκοντα παρουσιάζονται στο **Παράρτημα 1**.

4.2. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;

Στο Τμήμα κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 δε διδάσκουν συμβασιούχοι με το Π.Δ. 407/80, ενώ διδάσκουν 20 μέλη ΔΕΠ.

Τόσο το Προπτυχιακό όσο και το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει ένα μεγάλο πλήθος μαθημάτων τα οποία καλύπτουν το ιδιαίτερα ευρύ αντικείμενο σπουδών που διακονεί το Τμήμα. Στο πλαίσιο αυτό ιδιαίτερα επιβαρημένο σε όγκο παρουσιάζεται το διδακτικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. Οι υποχρεώσεις των μελών Δ.Ε.Π. όσον αφορά το διδακτικό έργο εκτός της διδασκαλίας του θεωρητικού μέρους των μαθημάτων περιλαμβάνει στα περισσότερα μαθήματα και ασκήσεις εργαστηρίου – ασκήσεις όπως επίσης και πρακτική άσκηση σε ορεινό οικοσύστημα (σε υποχρεωτικά μαθήματα). Η υποχρέωση της διδασκαλίας των μαθημάτων για 13 εβδομάδες σε κάθε Ακαδημαϊκό εξάμηνο (σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο) σε συνδυασμό με την ύπαρξη, στις περισσότερες περιπτώσεις, ενός μέλους Δ.Ε.Π. για κάθε ευρύτερο γνωστικό αντικείμενο οδηγεί σε ιδιαίτερα μεγάλο βάρος διδακτικών υποχρεώσεων και σε μικρή δυνατότητα απουσίας των μελών Δ.Ε.Π. από το Τμήμα για άλλες δραστηριότητες. Ουσιαστικά οποιαδήποτε χρονοβόρα άλλη υποχρέωση λειτουργεί έντονα ανταγωνιστικά με το διδακτικό έργο το οποίο όπως προαναφέρθηκε περιλαμβάνει για αρκετά μέλη Δ.Ε.Π. και διδασκαλία το καλοκαίρι στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης του Τμήματος.

4.3. Αξιολόγηση οργάνωσης και εφαρμογής του διδακτικού έργου από τους φοιτητές

A. Χειμερινό Εξάμηνο

Στο Χειμερινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, οι φοιτητές βρίσκουν τα μαθήματα σημαντικά για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία (ερώτηση 1), σε ποσοστά 93% στο Π.Π.Σ. και 92% στο Π.Μ.Σ. Οι φοιτητές θεωρούν το επίπεδο δυσκολίας των μαθημάτων υψηλό (ερώτηση 3) σε ποσοστά 43% στο Π.Π.Σ. και 45% στο Π.Μ.Σ. και πιστεύουν πως τα μαθήματα προαπαιτούν ειδικές γνώσεις (ερώτηση 4) σε ποσοστά 29% στο Π.Π.Σ. και 48% στο Π.Μ.Σ. Οι φοιτητές βρίσκουν την ύλη των μαθημάτων ικανοποιητική (ερώτηση 5) σε ποσοστά 77% στο Π.Π.Σ. και 89% στο Π.Μ.Σ., ενώ πιστεύουν ότι τα μαθήματα αλληλεπικαλύπτονται (ερώτηση 7) σε ποσοστά 33% στο Π.Π.Σ. και 31% στο Π.Μ.Σ. Σε ποσοστά 25% στο

Π.Π.Σ. και 20% στο Π.Μ.Σ. οι φοιτητές πιστεύουν ότι χρειάζεται προσθετική διδασκαλία για να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις των μαθημάτων (ερώτηση 8). Επίσης, σε ποσοστά 80% στο Π.Π.Σ. και 91% στο Π.Μ.Σ. οι φοιτητές πιστεύουν ότι οι εργασίες / ασκήσεις βοηθούν στην κατανόηση των μαθημάτων (ερώτηση 12) και σε ποσοστά 80% στο Π.Π.Σ. και 90% στο Π.Μ.Σ. ότι οι εργασίες / ασκήσεις τους βοηθούν να αξιολογήσουν τις γνώσεις τους. Στον παρακάτω Πίνακα 11 παρουσιάζεται αναλυτικότερα η άποψη των φοιτητών στα πιο πάνω ερωτήματα.

Πίνακας 11: Αξιολόγηση της οργάνωσης και εφαρμογής του διδακτικού έργου από τους φοιτητές στο Χειμερινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Π.Σ.

Ερώτηση υπ' αριθμ.	1 χρήσιμα για επαγγελματική αποκατάσταση	3 επίπεδο δυσκολίας	4 Ειδικές γνώσεις	5 Ικανοποιητική Ύλη	7 αλληλο-επικάλυψη	8 Πρόσθετη διδασκαλία	12 ασκήσεις κατανόηση	13 ασκήσεις αξιολόγηση
Απάντησαν θετικά	92,60%	43,11%	29,12%	77,23%	32,60%	25,13%	79,75%	79,89%
Απάντησαν αρνητικά	2,40%	46,29%	54,21%	4,91%	34,62%	58,18%	4,06%	4,80%
Δεν απάντησαν	5,01%	10,60%	16,68%	17,86%	32,78%	16,68%	16,19%	15,30%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 12: Αξιολόγηση της οργάνωσης και εφαρμογής του διδακτικού έργου από τους φοιτητές στο Χειμερινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Μ.Σ.

Ερώτηση υπ' αριθμ.	1	3	4	5	7	8	12	13
Απάντησαν θετικά	92,25%	45,03%	47,89%	88,63%	31,34%	20,00%	91,43%	89,84%
Απάντησαν αρνητικά	4,13%	48,17%	45,00%	2,33%	45,23%	70,65%	0,26%	1,04%
Δεν απάντησαν	3,62%	6,81%	7,11%	9,04%	23,43%	9,35%	8,31%	9,11%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

B. Εαρινό Εξάμηνο

Στο Εαρινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, οι φοιτητές βρίσκουν τα μαθήματα σημαντικά για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία (ερώτηση 1), σε ποσοστά 94% στο Π.Π.Σ. και 96% στο Π.Μ.Σ. Οι φοιτητές θεωρούν το επίπεδο δυσκολίας των μαθημάτων υψηλό (ερώτηση 3) σε ποσοστά 41% στο Π.Π.Σ. και 35% στο Π.Μ.Σ. και πιστεύουν πως τα μαθήματα προαπαιτούν ειδικές γνώσεις (ερώτηση 4) σε ποσοστά 29% στο Π.Π.Σ. και 45% στο Π.Μ.Σ. Οι φοιτητές βρίσκουν την ύλη των μαθημάτων ικανοποιητική (ερώτηση 5) σε ποσοστά 84% στο Π.Π.Σ. και 94% στο Π.Μ.Σ., ενώ πιστεύουν ότι τα μαθήματα αλληλεπικαλύπτονται (ερώτηση 7) σε ποσοστά 35% στο Π.Π.Σ. και 42% στο Π.Μ.Σ. Σε ποσοστά 24% στο Π.Π.Σ. και 19% στο Π.Μ.Σ. οι φοιτητές πιστεύουν ότι χρειάζεται προσθετική διδασκαλία για να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις των μαθημάτων (ερώτηση 8). Επίσης, σε ποσοστά 84% στο Π.Π.Σ. και 98% στο Π.Μ.Σ. οι φοιτητές πιστεύουν ότι οι εργασίες / ασκήσεις βοηθούν στην κατανόηση των μαθημάτων (ερώτηση 12) και σε ποσοστά 84% στο Π.Π.Σ. και 97% στο Π.Μ.Σ. ότι οι εργασίες / ασκήσεις τους βοηθούν να αξιολογήσουν τις γνώσεις τους. Στους παρακάτω Πίνακες 13 και 14 παρουσιάζεται αναλυτικότερα η άποψη των φοιτητών στα πιο πάνω ερωτήματα.

Πίνακας 13: Αξιολόγηση της οργάνωσης και εφαρμογής του διδακτικού έργου από τους φοιτητές στο Εαρινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Π.Σ.

Ερώτηση υπ' αριθμ.	1	3	4	5	7	8	12	13
Απάντησαν θετικά	93,98%	41,35%	29,44%	83,51%	35,00%	23,56%	83,54%	83,85%
Απάντησαν αρνητικά	2,21%	51,30%	57,90%	4,45%	35,00%	63,09%	3,52%	3,65%
Δεν απάντησαν	3,81%	7,35%	12,66%	12,04%	30,00%	13,36%	12,93%	12,51%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 14: Αξιολόγηση της οργάνωσης και εφαρμογής του διδακτικού έργου από τους φοιτητές στο Εαρινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Μ.Σ.

Ερώτηση υπ' αριθμ.	1	3	4	5	7	8	12	13
Απάντησαν θετικά	95,93%	35,37%	44,81%	94,31%	41,78%	18,70%	97,56%	97,15%
Απάντησαν αρνητικά	0,81%	52,44%	47,30%	1,63%	44,44%	73,58%	0,00%	0,00%
Δεν απάντησαν	3,25%	12,20%	7,88%	4,07%	13,78%	7,72%	2,44%	2,85%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

Σε πολλά μαθήματα τα μέλη ΔΕΠ έχουν συγγράψει Πανεπιστημιακά συγγράμματα τα οποία διδάσκονται ενώ μοιράζονται και σημειώσεις. Στα περισσότερα μαθήματα διανέμονται βιβλία είτε του ελεύθερου εμπορίου είτε βιβλία όπου είναι συγγραφείς μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Δασολογίας του Α.Π.Θ. Επίσης σε κάποια μαθήματα υπάρχει ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Η ελεύθερη επιλογή συγγράμματος έχει βοηθήσει τους φοιτητές.

4.4.1. Στο Χειμερινό Εξάμηνο

Οι φοιτητές θεωρούν, σε ποσοστά 76% στο Π.Π.Σ. και 79% στο Π.Μ.Σ., ότι το διδακτικό υλικό ανταποκρίνεται στη διδαχθείσα ύλη (ερώτηση 10) και σε ποσοστά 74% στο Π.Π.Σ. και 76% στο Π.Μ.Σ. ότι το διδακτικό υλικό είναι καλογραμμένο / κατανοητό (ερώτηση 11). Οι φοιτητές απαντούν θετικά στο ότι τα εκάστοτε βοηθήματα πολλές φορές πλαισιώνονται από τους διδάσκοντες με πρόσθετη βιβλιογραφική υποστήριξη, ώστε να αποφεύγεται η ενδεχόμενη μονομέρεια κατά την πραγμάτευση ενός γνωστικού αντικειμένου, σε ποσοστά 84% στο Π.Π.Σ. και 94% στο Π.Μ.Σ. (ερώτηση 15).

Πίνακας 15. Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών βοηθημάτων από τους φοιτητές στο Χειμερινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Π.Σ.

Ερώτηση υπ' αριθμ.	10	11	15
Απάντησαν θετικά	76,22%	73,91%	83,60%
Απάντησαν αρνητικά	3,14%	4,98%	7,44%
Δεν απάντησαν	20,64%	21,12%	8,96%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 16. Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών βοηθημάτων από τους φοιτητές στο Χειμερινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Μ.Σ.

Ερώτηση υπ' αριθμ.	10	11	15
Απάντησαν θετικά	78,55%	76,12%	94,26%
Απάντησαν αρνητικά	4,91%	7,35%	0,78%
Δεν απάντησαν	16,54%	16,54%	4,96%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%

4.4.2. Στο Εαρινό Εξάμηνο

Οι φοιτητές θεωρούν, σε ποσοστά 80% στο Π.Π.Σ. και 82% στο Π.Μ.Σ., ότι το διδακτικό υλικό ανταποκρίνεται στη διδαχθείσα ύλη (ερώτηση 10) και σε ποσοστά 79% στο Π.Π.Σ. και 83% στο Π.Μ.Σ. ότι το διδακτικό υλικό είναι καλογραμμένο / κατανοητό (ερώτηση 11). Οι φοιτητές απαντούν θετικά στο ότι τα εκάστοτε βοηθήματα πολλές φορές πλαισιώνονται από τους διδάσκοντες με πρόσθετη βιβλιογραφική υποστήριξη, ώστε να αποφεύγεται η ενδεχόμενη μονομέρεια κατά την πραγμάτευση ενός γνωστικού αντικειμένου, σε ποσοστά 89% στο Π.Π.Σ. και 96% στο Π.Μ.Σ. (ερώτηση 15).

Πίνακας 17. Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών βοηθημάτων από τους φοιτητές στο Εαρινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Π.Σ.

Ερώτηση υπ' αριθμ.	10	11	15
Απάντησαν θετικά	80,44%	78,68%	88,86%
Απάντησαν αρνητικά	2,98%	4,49%	5,03%
Δεν απάντησαν	16,58%	16,84%	6,10%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 18. Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών βοηθημάτων από τους φοιτητές στο Εαρινό Εξάμηνο, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, Π.Μ.Σ.

Ερώτηση υπ' αριθμ.	10	11	15
Απάντησαν θετικά	82,11%	82,52%	96,34%
Απάντησαν αρνητικά	4,47%	4,07%	0,41%
Δεν απάντησαν	13,41%	13,41%	3,25%
Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. συστεγάζεται από το έτος ίδρυσής του με το Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης, αρχικά σε 1 και σήμερα σε συνολικά 3 κτίρια (κεντρικό κτίριο, κτίριο Αμφιθεάτρων, κτίριο Εργαστηρίων που διαθέτει κεντρικό κλιματισμό) με εμβαδόν το πρώτο 2826 m² το δεύτερο 791 m² και το τρίτο 1781 m² αντίστοιχα (συνολικό εμβαδόν περίπου 4398 m²)

Τα ανωτέρω κτίρια περιλαμβάνουν:

I. Κεντρικό Κτίριο

- α) Τα γραφεία της Γραμματείας του Τμήματος
- β) Τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος η οποία συστεγάζεται με τη βιβλιοθήκη του Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης όπου λειτουργεί νησίδα και 8 Η/Υ για τη διευκόλυνση των φοιτητών. Παράλληλα στο χώρο της βιβλιοθήκης υπάρχει και μια μικρή αίθουσα που λειτουργεί σαν σπουδαστήριο.
- γ) 7 γραφεία μελών Δ.Ε.Π. στο Κεντρικό κτίριο
- δ) 4 γραφεία για μέλη Ε.Τ.Ε.Π. - Ε.Ε.ΔΙ.Π.
- ε) 5 αίθουσες διδασκαλίας (300+200 m², χωρητικότητας φοιτητών)
- στ) Εργαστήριο Χημείας (50 m²)
- ζ) Εργαστήριο Στερεοσκοπίων (50 m²)
- η) Αίθουσα διδασκαλίας Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (50 m²)
- θ) Σχεδιαστήριο (50 m²)

II. Κτίριο Αμφιθεάτρων

Στο κτίριο Αμφιθεάτρων το ένα αμφιθέατρο είναι του Τμήματος (180 m²) και χωρητικότητας 120 ατόμων και το άλλο του Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

III. Κτίριο Εργαστηρίων

- α) 13 γραφεία μελών Δ.Ε.Π. στο κτίριο Εργαστηρίων
- β) Υπολογιστικό κέντρο (Εργαστήριο Δασικής Πληροφορικής) που συστεγάζεται με το Εργαστήριο Πληροφορικής του Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης (70 m²) Το εργαστήριο διαθέτει 2 (δύο) κλιματιστικά μηχανήματα, δίκτυο 40 Η/Υ (οι 25 είναι σύγχρονοι Core2duo, Core i5, Core i7, με server, router, τροφοδοτικό, μια τηλεόραση LCD, σχετικά έπιπλα, έναν εκτυπωτή Laser καθώς ένα scanner και έναν βιντεοπροβολέα.
- γ) Εργαστήριο Διαχείρισης Ορεινών Υδάτων (50 m²)
- δ) Μια αίθουσα εργαστηρίου όπου συστεγάζονται τα εργαστήρια Δασοκομίας, Δασικής Εδαφολογίας και Δασικής Τεχνολογίας (90 m²)
- ε) Μια αίθουσα εργαστηρίου όπου συστεγάζονται τα εργαστήρια Δασικής Γενετικής και Δασικής Βοτανικής (70 m²)
- στ) Εργαστήριο Διαχείρισης Άγριας Πανίδας (70 m²)
- Συνολικά το Τμήμα διαθέτει 5 χώρους εργαστηρίων (350 m²).

IV. Αίθουσα Κυλικείου

Υπάρχει και ένα μικρό κτίριο 100 m² το οποίο λειτουργεί σαν κυλικείο.

4.6. Αξία υπάρχοντος εργαστηριακού εξοπλισμού

Η αξία του επιστημονικού εξοπλισμού για την διδασκαλία των εργαστηριακών μαθημάτων και τις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος παρουσιάζεται στον ακόλουθο Πίνακα 19 ανά εργαστήριο. Με βάση τις τιμές κατά την αγορά η αξία του υπάρχοντος εξοπλισμού ανέρχεται σε 303.300 €

Πίνακας 19. Εκτιμώμενη αξία εξοπλισμού εργαστηρίων

Εργαστήριο	Αξία εξοπλισμού* (€)
Εργαστήριο Δασοκομίας	38.000
Εργαστήριο Δασικής Γενετικής και Βελτίωσης Δασοπονικών Ειδών	28.720
Εργαστήριο Δασικής Βοτανικής	11.260
Εργαστήριο Υλωρικής	26.150
Εργαστήριο Εδαφολογίας	1.020
Εργαστήριο Δασικών Βοσκοτόπων	2.710

Εργαστήριο Θηραματοπονίας και Ιχθυοπονίας Ορεινών Υδάτων	11.480
Εργαστήριο Δασικής Βιομετρίας	17.180
Εργαστήριο Δασικής Διαχειριστικής	700
Εργαστήριο Δασικής Πολιτικής	7.160
Εργαστήριο Δασικής Οικονομικής	2.030
Εργαστήριο Δασικής Πληροφορικής	26.680
Εργαστήριο Δασικής Αεροφωτογραφίας και Τηλεπισκόπησης	
Εργαστήριο Διευθέτησης Ορεινών Υδάτων	52.750
Εργαστήριο Μηχανικών Επιστημών και Τοπογραφίας	26.520
Σχεδιαστήριο	
Εργαστήριο Υλοχρηστικής	2.240
Εργαστήριο Δασικής Τεχνολογίας	5.430
Εργαστήριο Μικροσκοπιών	43.270

* Με βάση την τελευταία απογραφή του Τμήματος για ασφάλιση κατά κινδύνου πυρός, κλοπής κλπ.

Μετά την ολοκλήρωση της καταγραφής είναι εμφανείς σημαντικές ελλείψεις σε υποδομές και σε εξοπλισμό, παρά το γεγονός ότι η κατάσταση από πλευράς εξοπλισμού έχει βελτιωθεί σε σχέση με αυτήν της προηγούμενης έκθεσης Εσωτερικής αξιολόγησης. Δεν έχει γίνει όμως το ίδιο σε επίπεδο κτιριακών υποδομών.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ένα μέρος του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού του Τμήματος δεν διαθέτει χώρο εργαστηρίου και μοιράζεται τις υπάρχουσες υποδομές με άλλους συναδέλφους. Κρίνεται άμεση η ανάγκη κατασκευή νέων κτιριακών εγκαταστάσεων παράλληλα με την αγορά πρόσθετου εξοπλισμού, αφού ο αριθμός εισακτέων είναι δυναμικός (τα τελευταία χρόνια αυξήθηκε δραστικά)

Όσον αφορά στις διδακτικές αίθουσες αν και οριακά καλύπτουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες, σε περίπτωση μεγαλύτερου ποσοστού παρακολούθησης φοιτητών πιθανόν να δημιουργηθεί πρόβλημα. Σε πολλές περιπτώσεις σήμερα χρησιμοποιούνται και εργαστηριακοί χώροι ως αίθουσες διδασκαλίας (και το αντίθετο) για την εκπλήρωση των αναγκών του Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών επιδεινώνοντας τα προβλήματα με τους εργαστηριακούς χώρους.

Πρόσφατα, όλες οι υπάρχουσες αίθουσες εξοπλίστηκαν με σύστημα προβολών. Επίσης δημιουργήθηκε αίθουσα για τα μεταπτυχιακά μαθήματα και τις παρουσιάσεις. Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος αν και εμπλουτίζεται συνεχώς θα πρέπει να αποκτήσει περισσότερα βιβλία με περισσότερα ανάτυπα των υπαρχόντων και των νέων βιβλίων όλων των αντικειμένων. Σε μερικά επιστημονικά αντικείμενα υπάρχει έλλειψη βιβλίων Επίσης θα πρέπει να υπάρχει πρόσβαση σε περισσότερα επιστημονικά περιοδικά.

Η ελεύθερη πρόσβαση των φοιτητών στο διαδίκτυο θα πρέπει να γίνεται από περισσότερους υπολογιστές από ότι σήμερα. Αυτό θα πρέπει να συνδυαστεί με σπουδαστήριο ή σπουδαστήρια ικανοποιητικού εμβαδού που θα καλύπτουν τις ανάγκες των φοιτητών. Η μικρή αίθουσα που λειτουργεί ως σπουδαστήριο σε καμία περίπτωση δεν καλύπτει τις ανάγκες του Τμήματος.

Είναι θετικό το γεγονός, ότι από την ακαδημαϊκή χρονιά 2010-2011, η βιβλιοθήκη παραμένει για περισσότερο χρόνο ανοικτή (και το απόγευμα), με το υπάρχον προσωπικό, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των φοιτητών.

4.7. Πως κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές

Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. είναι σχετικά νέο και έχει καταβληθεί τεράστια προσπάθεια από τη διοίκησή του για τον εξοπλισμό των εργαστηρίων του και την απόκτηση των κατάλληλων υποδομών. Παρόλα αυτά λόγω της φύσης και του εύρους του γνωστικού αντικείμενου οι απαιτήσεις σε εργαστηριακό εξοπλισμό είναι πολύ μεγάλες.

4.7.1. Ελλείψεις σε υποδομές εργαστηρίων

Σχεδόν για όλα τα γνωστικά αντικείμενα τα οποία υφίστανται, όπως αναλύεται στην διάρθρωση των εργαστηρίων του Τμήματος (ΦΕΚ 1548/17-10-2003), είτε υπάρχει ανάγκη δημιουργίας εργαστηριακού χώρου, είτε ο υπάρχον εργαστηριακός χώρος δεν επαρκεί για την κάλυψη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών του αντικείμενου τους (βλέπε Απογραφικά δελτία εξαμηνιαίων μαθημάτων - Ατομικά απογραφικά δελτία των μελών Δ.Ε.Π.). Στις περισσότερες περιπτώσεις οι υπάρχοντες εργαστηριακοί χώροι εξυπηρετούν τις ανάγκες περισσότερων του ενός γνωστικών αντικειμένων. Εξάλλου τα θεσμοθετημένα εργαστήρια είναι 18 και οι εργαστηριακοί χώροι που χρησιμοποιεί το Τμήμα είναι έξι (μαζί με τους κοινούς χώρους με το

Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης). Η κατάσταση αυτή οδηγεί στην ιδιαίτερα εντατική χρήση των εργαστηριακών χώρων και των ερευνητικών υποδομών. Χρειάζονται τουλάχιστον 13 νέοι εργαστηριακοί χώροι για την πλήρη και εύρυθμη λειτουργία και ανάπτυξη όλων των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος. Οι εργαστηριακοί χώροι είναι αναγκαίοι τόσο για τα επιστημονικά αντικείμενα που χρησιμοποιούν εργαστηριακά όργανα για αναλύσεις όσο και για τα υπόλοιπα αντικείμενα στο πλαίσιο δημιουργίας χώρων για ασκήσεις των φοιτητών αλλά και για έρευνα. Σε κάποιες περιπτώσεις η έλλειψη εργαστηριακών χώρων οδηγεί στην τοποθέτηση εξοπλισμού σε γραφεία.

Όσον αφορά στον υπάρχοντα εργαστηριακό εξοπλισμό, αυτός είναι δυνατόν να θεωρηθεί στοιχειώδης, έστω κι αν είναι σχετικά σύγχρονος και καλής ποιότητας. Είναι ιδιαίτερα επιτακτική η ανάγκη εξοπλισμού (και εκσυγχρονισμού του υπάρχοντος) των εργαστηρίων με πολύ περισσότερα όργανα που θα εγκατασταθούν στους εργαστηριακούς χώρους αλλά θα χρησιμοποιηθούν και στο πεδίο. Επίσης στα αντικείμενα που κατά κύριο λόγο δεν χρησιμοποιούν όργανα μετρήσεων, αναγκαία θεωρείται η αγορά εξειδικευμένων λογισμικών. Ακόμη και στις ελάχιστες περιπτώσεις όπου κάποιο εργαστήριο θεωρείται ότι είναι ικανοποιητικά εξοπλισμένο όπως το εργαστήριο Δασικής Πληροφορικής και εκεί χρειάζεται συμπλήρωση εξοπλισμού αλλά και συνεχής ανανέωση αυτού, λόγω της εξέλιξης της τεχνολογίας.

Εκτός από την ανάγκη δημιουργίας νέων εργαστηριακών χώρων, για την κάλυψη εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών, ένας μεγάλος αριθμός από αυτούς θα πρέπει να κατασκευαστεί και εξοπλιστεί με συγκεκριμένες προδιαγραφές (πάγκους εργαστηρίων - απαγωγούς κ.τ.λ.) έτσι ώστε να είναι δυνατή η εξειδικευμένη χρήση τους για χημικές και άλλες αναλύσεις αλλά και για την εκπαίδευση των φοιτητών αφού σε αρκετές περιπτώσεις τα εργαστηριακά μαθήματα περιλαμβάνουν ειδικές αναλύσεις. Ακόμη και στη περίπτωση των εργαστηρίων στα οποία δεν γίνονται ειδικές αναλύσεις υπάρχει ανάγκη εξοπλισμού από ερμάρια – ειδικές κατασκευές, πύλες εισόδου στο διαδίκτυο κ.τ.λ..

Ένας ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας ο οποίος επηρεάζει καταλυτικά ακόμη και τη βασική λειτουργία των εργαστηρίων αλλά και τη βασική εκπαιδευτική λειτουργία είναι η ύπαρξη του κατάλληλου επιστημονικού - εκπαιδευτικού - τεχνικού προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π. κ.τ.λ.). Το Τμήμα διαθέτει 4 μέλη Επιστημονικού Προσωπικού αριθμός που δεν κρίνεται αρκετά ικανοποιητικός.

Οι ελλείψεις σε βοηθητικό προσωπικό, δημιουργούν προβλήματα στη λειτουργία των εργαστηριακών οργάνων κάτι που έχει επιπτώσεις τόσο στην έρευνα όσο και στην εκπαίδευση - εργαστηριακές ασκήσεις φοιτητών. Ιδιαίτερα η λειτουργία και η συντήρηση των εργαστηριακών οργάνων είναι προβληματική αν γίνεται μόνο από τα μέλη Δ.Ε.Π., αφού στα περισσότερα εργαστήρια αντιστοιχεί ένα μόνο μέλος Δ.Ε.Π. το οποίο είναι επιφορτισμένο με διδακτικά αλλά και με διοικητικά καθήκοντα.

Το Τμήμα έχοντας εικόνα του μεγέθους του προβλήματος είχε αιτηθεί στο πλαίσιο του Τεταρτοετούς Ακαδημαϊκού Αναπτυξιακού Προγράμματος (2008-2012) 14 θέσεις Ε.Ε.ΔΙ.Π., 10 Ε.Τ.Ε.Π. όπως επίσης και 2 θέσεις διοικητικών υπαλλήλων.

Παράλληλα ένα σημαντικό πρόβλημα είναι η υποχρηματοδότηση για την προμήθεια αναλώσιμων υλικών η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει στη μη λειτουργία αρκετών εργαστηρίων αν και αυτό μέχρι τώρα δεν έχει γίνει. Επίσης η χρηματοδότηση είναι αναγκαία και για τη συντήρηση και για τις τυχόν επιδιορθώσεις του υπάρχοντος εξοπλισμού.

Η ιδιαιτερότητα του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος καθιστά απαραίτητη τη δημιουργία Πανεπιστημιακού Δάσους και Δασικού Φυτωρίου αλλά και Πειραματικών - Εκπαιδευτικών Φυτειών τόσο για τις ανάγκες της έρευνας αλλά και της εκπαίδευσης των φοιτητών. Ήδη έχουν αρχίσει οι διαδικασίες εξεύρεσης των κατάλληλων λύσεων για το Πανεπιστημιακό Δάσος και Δασικό Φυτώριο από το Τμήμα.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι απαραίτητη προϋπόθεση για τη λειτουργία και την εκπλήρωση των σκοπών για τους οποίους θα δημιουργηθούν τόσο το Πανεπιστημιακό Δάσος όσο και το Δασικό Φυτώριο είναι η πρόσληψη του κατάλληλου προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π. κ.λ.π.) και η χρηματοδότηση, αφού θα χρειαστούν νέες υποδομές και χρήματα για τη λειτουργία τους. Σε αντίθετη περίπτωση όχι μόνο δεν θα εκπληρωθούν οι σκοποί δημιουργίας τους αλλά η λειτουργία τους θα λειτουργήσει ανταγωνιστικά στις άλλες υποχρεώσεις των μελών Δ.Ε.Π. και του λοιπού προσωπικού, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος υποβάθμισης της διαδικασίας της έρευνας και της εκπαίδευσης.

Η αγορά ενός λεωφορείου από το Τμήμα θα διευκόλυνε τις εκδρομές του Τμήματος.

Η παραπάνω ανάλυση εξηγεί σε μεγάλο βαθμό το γεγονός ότι η μεγάλη πλειονότητα των μελών Δ.Ε.Π. αναφέρει ότι δεν καλύπτονται οι ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας από τις υπάρχοντες υποδομές καθώς και ότι δεν καλύπτονται επίσης, τα ερευνητικά τους αντικείμενα είτε ως σύνολο, είτε εν μέρει.

Η ιδιαίτερα μεγάλη ανάγκη δημιουργίας υποδομών και εξοπλισμού των εργαστηρίων και γενικότερα του Τμήματος είχε αποτυπωθεί στο Τεταρτοετές Ακαδημαϊκό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (2008-2012) στο οποίο οι αναγκαίες προϋπολογιζόμενες δαπάνες υπερβαίνουν τα 4.200.000 ευρώ.

4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

Ο βαθμός κρίνεται ικανοποιητικός. Το εργαστήριο Δασικής Πληροφορικής έχει κάνει μια μεγάλη προσπάθεια σε ερευνητικό επίπεδο σχετικά με την αξιοποίηση των τεχνολογιών και προσεγγίσεων Ευφύων Πληροφοριακών Συστημάτων στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ορθολογικής διαχείρισης του περιβάλλοντος (46 δημοσιεύσεις σε έγκριτα ξένα διεθνή επιστημονικά περιοδικά σε αυτήν την κατεύθυνση, οι 27 από το 2009 έως το 2013 και με πάνω από 300 ετεροαναφορές από ξένους ερευνητές).

Παράλληλα έχει αναπτυχθεί από το Εργαστήριο Δασικής Πληροφορικής σε συνεργασία με το Υπολογιστικό κέντρο του Πανεπιστημίου η ιστοσελίδα του Τμήματος www.fmenr.duth.gr η οποία ενημερώνεται καθημερινά και επικαιροποιείται.

Σκοπός αυτής της ιστοσελίδας είναι η ενημέρωση των φοιτητών Προπτυχιακών αλλά και Μεταπτυχιακών σχετικά με το πρόγραμμα διδασκαλίας, το πρόγραμμα των εξετάσεων, τη δομή των μαθημάτων (γίνεται αναλυτική παρουσίαση κάθε μαθήματος) τη διοργάνωση συνεδρίων και την εύρεση των πρακτικών τους, καθώς και επίσης σχετικά με τη διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης. Επίσης ενημερώνεται το κοινό για την υποβολή αιτήσεων φοίτησης στο Π.Μ.Σ., για την υποβολή αιτήσεων από τους υποψήφιους διδάσκοντες με το Π.Δ. 407/80 καθώς και για την υποβολή υποψηφίων φοιτητών αποφοίτων άλλων Τμημάτων ΑΕΙ-ΤΕΙ.

Επίσης είναι γεγονός ότι οι φοιτητές επικοινωνούν με τους Καθηγητές συχνά μέσω του Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου (email) το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Υπάρχουν αναρτημένες σημειώσεις και παρουσιάσεις μαθημάτων στον ιστότοπο του Τμήματος. Είναι όμως γεγονός ότι θα ήταν επιθυμητό μεγαλύτερος αριθμός μελών Δ.Ε.Π. να κάνει χρήση του e-class ή της ιστοσελίδας του Τμήματος για την ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού.

Συγκεκριμένα επτά μέλη Δ.Ε.Π. κάνουν χρήση της ιστοσελίδας του Τμήματος www.fmenr.duth.gr για να τοποθετούν σημειώσεις και άλλο πληροφοριακό υλικό σχετικά με τα μαθήματά τους.

Όλα τα μέλη ΔΕΠ κάνουν χρήση βίντεο προβολέων και παρουσιάσεων Power Point (video projectors) για να υποστηρίξουν την παράδοση των μαθημάτων τους.

4.9. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων / διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

Είναι γεγονός ότι αριθμός των εγγεγραμμένων προπτυχιακών φοιτητών για κάθε ακαδημαϊκό έτος ανέρχεται σε 85-110 ανάλογα με το έτος. Μαζί με τα παλιότερα έτη οι εγγεγραμμένοι φοιτητές φτάνουν τους 420 με 558 ανάλογα με τη χρονιά. Επομένως, σε κάθε μέλος Δ.Ε.Π. αντιστοιχούν $420/20=21$ φοιτητές έως $558/20=28$ φοιτητές. Η αναλογία αυτή είναι σχετικά ικανοποιητική.

Αναλυτικότερα η εξέλιξη του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π. και των φοιτητών παρουσιάζεται στους Πίνακες 1 και 2, 3 αντίστοιχα.

Επίσης είναι γεγονός ότι σε κάποια μαθήματα επιλογής, ο αριθμός των φοιτητών είναι μικρός κάτω των 10 και αυτό βοηθά στην επίτευξη καλύτερης αναλογίας.

Πολλοί Καθηγητές έχουν ορίσει ώρες που δέχονται τους φοιτητές, αλλά στην πράξη η επικοινωνία αυτή γίνεται ελεύθερα χωρίς περιορισμούς.

Στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών η αναλογία είναι καλύτερη αφού κατ' έτος εγγράφονται 32 φοιτητές και συνολικά κάθε έτος μαζί με τους παλαιότερους που δεν έχουν ολοκληρώσει οι Μεταπτυχιακοί φθάνουν τους 60 περίπου φοιτητές. Άρα η αναλογία είναι ένας (1) καθηγητές για κάθε 3 φοιτητές. Αν λάβουμε υπόψη ότι στο Π.Μ.Σ. διδάσκουν και μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου ή μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Πανεπιστημίων η αναλογία αυτή βελτιώνεται ακόμα περισσότερο.

4.10. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

Είναι γεγονός ότι μέρος από τις διπλωματικές διατριβές που εκπονούνται στο Τμήμα σε προπτυχιακό επίπεδο και βέβαια η πλειονότητα των διατριβών που αφορούν σε Μεταπτυχιακό επίπεδο, αφορούν σε ερευνητικές προσπάθειες με πρωτότυπα στοιχεία και συχνά περιέχουν καινοτόμες προσεγγίσεις.

Παρά τις ελλείψεις σε εργαστηριακές υποδομές, εργαστηριακό εξοπλισμό και τεχνικό και επιστημονικό προσωπικό, ένα μέρος από τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών Δ.Ε.Π. σε διεθνή και σε Ελληνικά επιστημονικά περιοδικά και από τις

ανακοινώσεις σε Ελληνικά και διεθνή συνέδρια με Επιστημονική επιτροπή, προέρχονται ολοκληρωτικά ή σε ένα τμήμα τους από την εκπόνηση των διπλωματικών εργασιών (προπτυχιακών - μεταπτυχιακών - διδακτορικών). Σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρξαν δημοσιεύσεις που προέρχονται από έρευνα, εκτός πτυχιακών διατριβών, στην οποία συμμετείχαν προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές. Άρα υπάρχει μια σημαντική σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα.

4.11. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;

Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. παρότι είναι σχετικά νέο έχει μια αρκετά ικανοποιητική κινητικότητα με ξένα Α.Ε.Ι. τόσο σε επίπεδο Καθηγητών όσο και σε επίπεδο φοιτητών.

Λεπτομέρειες σχετικά με τις μετακινήσεις μελών Δ.Ε.Π. στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus και άλλων προγραμμάτων παρουσιάζονται στην ενότητα 3.3.1. όπου παραπέμπουμε.

Εκτός των πλαισίων του Erasmus, μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχει προσκληθεί και έδωσε διάλεξη στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου University of London Berkbeck College, στο Μεταπτυχιακό Πανεπιστήμιο του Cranfield στο Bedfordshire, και σαν προσκεκλημένος ομιλητής Keynote speaker στα πλαίσια του 11^{ου} διεθνούς συνεδρίου EANN (Engineering Applications of Neural Networks) στο Λονδίνο.

Παρόλα αυτά δεν υπάρχει σημαντική κινητικότητα όσον αφορά πολύμηνες μετακινήσεις με τη μορφή της εκπαιδευτικής άδειας (Sabbatical). Στην μειωμένη κινητικότητα σημαντική επίδραση έχει το ιδιαίτερα επιβαρυνόμενο διδακτικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. αφού διδάσκουν πλήθος μαθημάτων. Η απουσία τους για μεγάλο χρονικό διάστημα θα οδηγούσε στην ανάγκη πρόσληψης νέων συμβασιούχων διδασκόντων με το Π.Δ. 407/80. Οι προσλήψεις αυτές όμως έχουν ιδιαίτερη οικονομική επιβάρυνση και ο αριθμός τους δε καθορίζεται από το Τμήμα.

Ακόμη και οι μικρής διάρκειας μετακινήσεις επιβαρύνουν το διδακτικό έργο αφού πρέπει να καλυφθούν 13 εβδομάδες διδασκαλίας για κάθε μάθημα σε κάθε Ακαδημαϊκό Εξάμηνο. Οποιαδήποτε απώλεια διδακτικών ωρών θα πρέπει να αναπληρώνεται. Αυτό σε συνδυασμό με τον αριθμό των πραγματικών διαθέσιμων για διδασκαλία εβδομάδων του Ακαδημαϊκού Εξάμηνου οδηγεί σε ιδιαίτερα επιβαρυνόμενο έργο.

5. Ερευνητικό έργο

5.1. Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;

Το ζήτημα της επιστημονικής δραστηριότητας των μελών του Δ.Ε.Π. ενός πανεπιστημιακού τμήματος συνολικά θα έπρεπε να αποτελεί αντικείμενο «επιστημονικής δραστηριότητας και ειδικής έρευνας».

Η ερευνητική παρουσία των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος (διεθνώς) παρά τις ελλείψεις και το φόρτο διεκπεραίωσης των καθημερινών υποχρεώσεών τους είναι ιδιαίτερα αξιόλογη.

Τα νέα στοιχεία αφορούν στα έτη 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, κατά το οποία τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος εκπόνησαν, κατά μέσο όρο ανά έτος, 3 βιβλία/μονογραφίες, 67 δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές, 0 σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές και 13 κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους. Επιπλέον έχουν, κατά μέσο όρο ανά έτος, 50 δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές, 1 δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου χωρίς κριτές, 7 ανακοινώσεις σε συνέδρια με κριτές χωρίς πρακτικά και 2 ανακοινώσεις σε συνέδρια χωρίς κριτές και χωρίς πρακτικά.

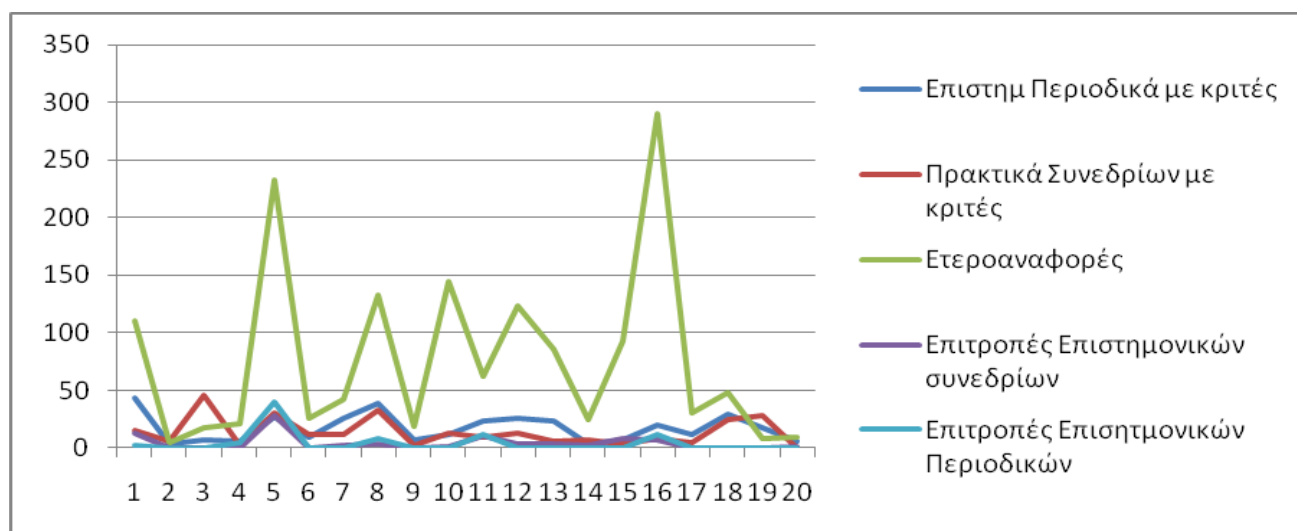
Πίνακας 5.1.1. Επιστημονικό έργο μελών Δ.Ε.Π. 2009-2013

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ Δ.Ε.Π. 2009-2013					
Α.Α Δ.Ε.Π. χωρίς αναφορά σε όνομα και Βαθμίδα	Επιστημονικά Περιοδικά με κριτές	Πρακτικά Συνεδρίων με κριτές	Ετεροαναφορές	Επιτροπές Επιστημονικών συνεδρίων	Επιτροπές Επιστημονικών Περιοδικών
1	44	15	110	13	2
2	3	6	5		
3	7	46	18		
4	6	2	21		5
5	27	31	232	28	40
6	9	12	26		
7	26	12	42	2	
8	39	33	133	4	8
9	7	2	19		
10	11	13	144	1	
11	23	10	63	10	12

12	26	13	123	3	
13	24	6	86	3	
14	3	7	25	2	
15	7	4	93	8	
16	20	8	290	7	12
17	11	5	31		
18	29	25	48		
19	18	28	9		
20	6	0	10	1	
ΣΥΝΟΛΟ ΔΕΠ 2009-2013	346	278	1528	82	79

Από τον πιο πάνω πίνακα 5.1.1. φαίνεται το ιδιαίτερα σημαντικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος από το 2009 έως και το 2013. Συνολικά 346 δημοσιεύσεις σε Επιστημονικά περιοδικά με κριτές, 278 δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές και 1528 ετεροαναφορές!! Ενώ τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος είχαν 82 συμμετοχές σε Επιστημονικές επιτροπές διεθνών συνεδρίων και 79 σε Επιστημονικές Επιτροπές Επιστημονικών Περιοδικών.

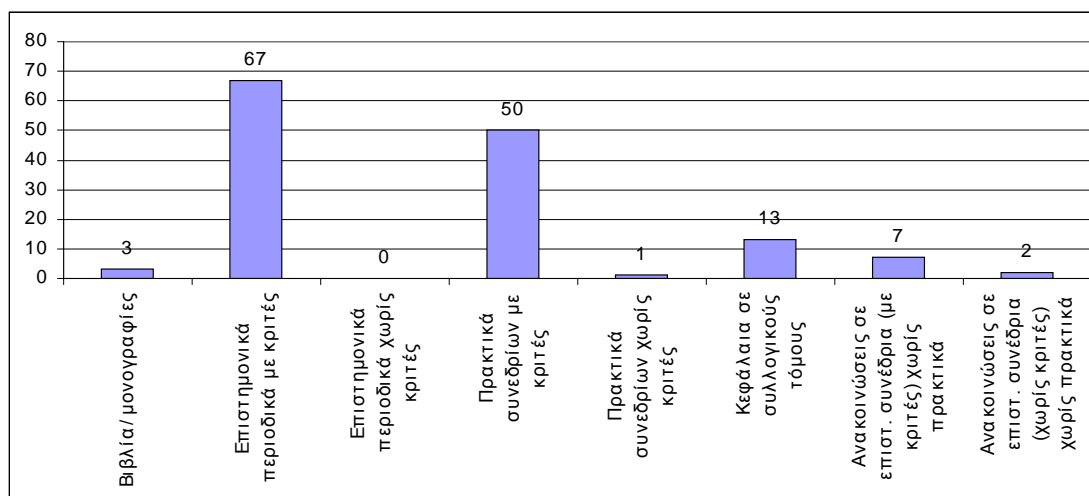
Σχήμα 1. Κατανομή επιστημονικού έργου των μελών Δ.Ε.Π.

Από το σχήμα 1 φαίνεται ότι η βασική διαφοροποίηση ανά μέλος Δ.Ε.Π. βρίσκεται κυρίως στον αριθμό της αναγνωρισιμότητας και των ετεροαναφορών.

Παρότι ο μέσος όρος δεν είναι αντιπροσωπευτικός, έγινε και ανάλυση των μέσων όρων, χωρίς να από αυτούς να μπορούν να αντληθούν ιδιαίτερα συμπεράσματα.

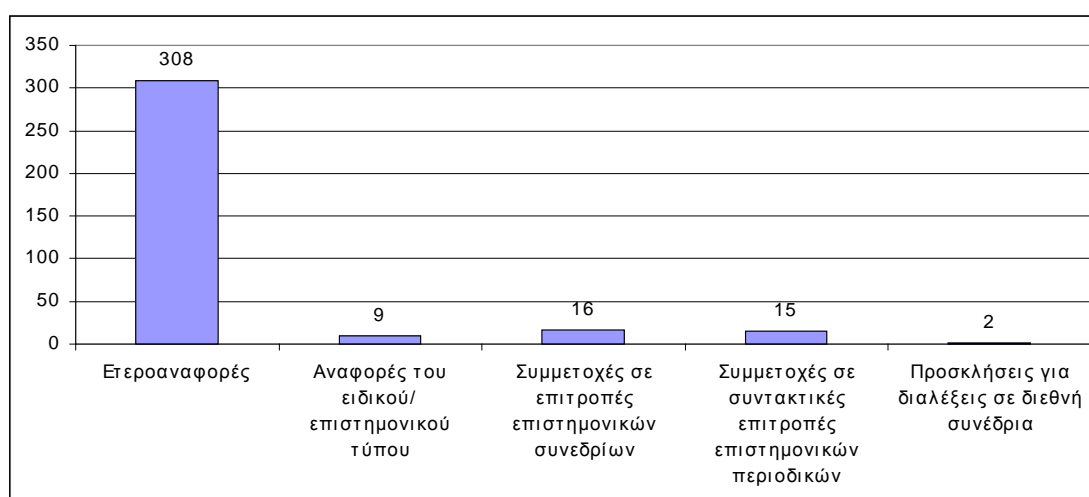
Η κατανομή του μέσου όρου των δημοσιεύσεων φαίνονται στο σχήμα 1α.

Σχήμα 1α. Δημοσιεύσεις των μελών Δ.Ε.Π. τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, κατά μέσο όρο ανά έτος

Τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν, κατά μέσο όρο ανά έτος, 308 ετεροαναφορές, 16 συμμετοχές σε επιστημονικές επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων, 15 συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών, 2 προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια, ενώ έχουν και 9 αναφορές στον ειδικό επιστημονικό τύπο. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται στο Σχήμα 2.

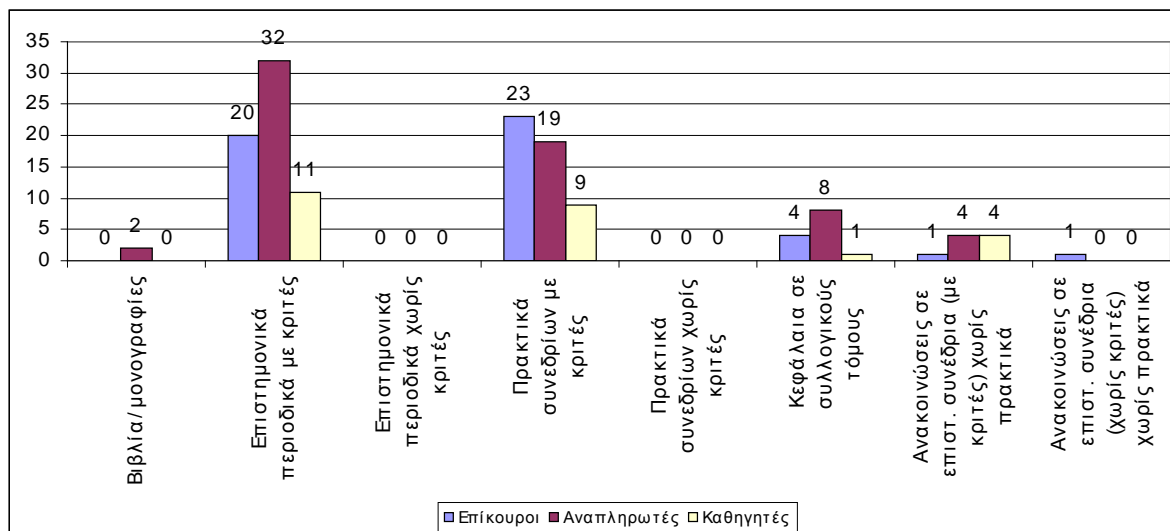
Σχήμα 2. Άλλο επιστημονικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, κατά μέσο όρο ανά έτος

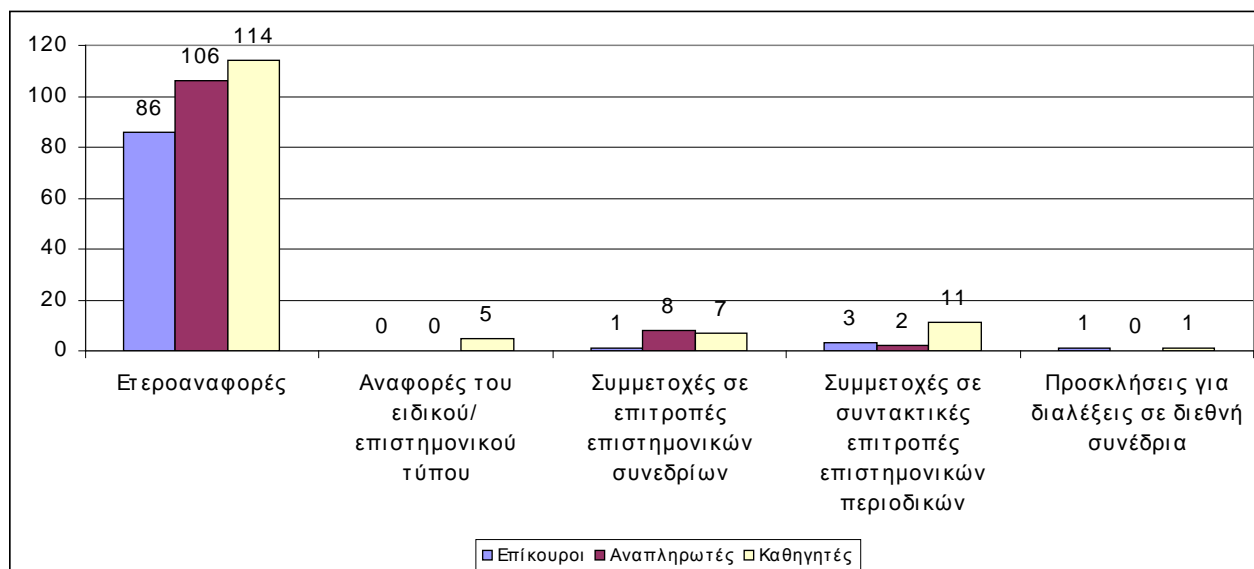
Στα σχήματα 3 και 4 φαίνεται η κατανομή των δημοσιεύσεων και το υπόλοιπο επιστημονικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. ανά βαθμίδα, για τα έτη 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, κατά μέσο όρο ανά έτος. Το άθροισμα των δημοσιεύσεων του

Παραρτήματος III δεν ισούται με τον συνολικό αριθμό των δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά και σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές, επειδή σε κάθε δημοσίευση αντιστοιχούν περισσότεροι από ένας συγγραφείς διαφόρων βαθμίδων.

Σχήμα 3. Μέση Κατανομή δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. ανά βαθμίδα (μέσος Όρος)

Σχήμα 4: Άλλο επιστημονικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. ανά βαθμίδα (μέσος Όρος)

Στην Ελλάδα δεν υπάρχει ερευνητική πολιτική σε σχέση με τα δάση σε κεντρικό επίπεδο (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και συναρμόδια Υπουργεία). Αυτό φυσικά δε διευκολύνει την έρευνα για ένα νέο σχετικά Τμήμα σαν το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. Ένα άλλο χαρακτηριστικό του αντικειμένου του Τμήματος είναι το γεγονός ότι η χρηματοδότηση της έρευνας

από τον ιδιωτικό τομέα είναι σχεδόν ανύπαρκτη αφού τα δάση στην Ελλάδα είναι δημόσια. Πολύ παραπάνω δε, οι ελλείψεις σε υποδομές και σε προσωπικό δημιουργούν προβλήματα στη διεκδίκηση και ολοκλήρωση απαιτητικών ερευνητικών προγραμμάτων.

Στο διαμορφωμένο αυτό πλαίσιο η συνολική ερευνητική πολιτική του Τμήματος καθορίζεται από τους ερευνητικούς στόχους ξεχωριστά του κάθε εργαστηρίου. Η υποχρηματοδότηση του Τμήματος από το δημόσιο, οδηγεί στην κάλυψη σημαντικού μέρους των αναγκών για προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών, στο μέγιστο μέρος της από τους πόρους του Π.Μ.Σ. που χρησιμοποιούνται για την κάλυψη των ερευνητικών-διδασκτικών απαιτήσεών του.

Σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος είναι και οι Διοικητικές υποχρεώσεις, οι οποίες διεκπεραιώνονται από τα 20 μέλη Δ.Ε.Π. Η ύπαρξη πρακτικής άσκησης (οργάνωση) δημιουργεί επίσης πρόσθετες υποχρεώσεις.

Παρόλα αυτά τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν αξιόλογη συμμετοχή σε Ερευνητικά Προγράμματα και μάλιστα σε ικανό αριθμό ανταγωνιστικών.

Φυσικά, παράλληλα το Τμήμα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη δημοσίευση ερευνητικών εργασιών σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές (Παράρτημα ΙΙΙ).

Πίνακας 20. Κατανομή του προσωπικού του Τμήματος κατά βαθμίδα και μέσου χρόνου υπηρεσίας ως μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Βαθμίδα	Μέσος χρόνος υπηρεσίας ως μέλος Δ.Ε.Π.
Λέκτορες	3,00
Επίκουροι Καθηγητές	5,89
Αναπληρωτές Καθηγητές	10,43
Καθηγητές	6,00

**Πίνακας 21. Κατανομή του προσωπικού του Τμήματος κατά βαθμίδα και μέσο χρόνο υπηρεσίας στο πανεπιστήμιο (Α.Ε.Ι.) συνολικά
(Λογίζεται και ο χρόνος υπηρεσίας ως διδάσκων με το Π.Δ. 407/80)**

Βαθμίδα	Μέσος χρόνος υπηρεσίας στο Πανεπιστήμιο
Λέκτορες	6,00
Επίκουροι Καθηγητές	10,00
Αναπληρωτές Καθηγητές	12,43
Καθηγητές	6,00

Πίνακας 22. Κατανομή του προσωπικού του Τμήματος κατά βαθμίδα και μέσο χρόνο από την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος

Βαθμίδα	Μέσος χρόνος από την απόκτηση του Δ.Δ.
Λέκτορες	10,00
Επίκουροι Καθηγητές	11,33
Αναπληρωτές Καθηγητές	15,29
Καθηγητές	22,33

Πίνακας 23: Δημοσιευμένο Ερευνητικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, μόνο για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2012-2013

	Σύνολο	Μέγιστο	Ελάχιστο
Βιβλία / μονογραφίες	-	-	-
Διεθνή Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	79	11	1
Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	-	0	-
Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	49	10	1
Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	-	-	-
Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	6	2	0
Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά	9	4	0
Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά	3	2	1
Ετεροαναφορές	308	48	2
Αναφορές του ειδικού/ επιστημονικού τύπου	14	9	5
Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων	18	5	0
Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών	13	5	1
Προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια	1	1	1

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι μ.ο. του ερευνητικού έργου των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος όπως εμφανίζονται στη 2^η Εσωτερική Αξιολόγηση (5ετία 2009-2013).

Πίνακας 24: Μέσος Όρος του Ερευνητικού έργου των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά Βαθμίδες από το 2009 ως και το 2013

Βαθμίδα	Μ.Ο. Βιβλία / μονογραφίες	Μ.Ο. Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	Μ.Ο. Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	Μ.Ο. Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Μ.Ο. Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Μ.Ο. Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Μ.Ο. Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά	Μ.Ο. Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά	Άλλα
Λέκτορες (1)	0	3	0	7	5	1	0	0	0	0
Επίκουροι καθηγητές (9)	0,11	13,89	0,22	12,00	0,11	2,22	0	0,44	1,22	0,00
Αναπληρωτές καθηγητές (7)	1,57	22,86	0,00	17,00	0	5,43	2,43	2,57	0	0,86
Καθηγητές (3)	0	19,33	0,00	14,67	0	2,67	0	6	1,33	0

Πίνακας 25: Μέσος Όρος Ερευνητικού έργου των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά Βαθμίδες από το 2009 ως και το 2013

Βαθμίδα	Μ.Ο. Ετεροαναφορές	Μ.Ο. Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων	Μ.Ο. Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών	Μ.Ο. Προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια
Λέκτορες (1)	25	2	0	0
Επίκουροι (9) καθηγητές	44,89	1,11	1,44	0,33
Αναπληρωτές καθηγητές (7)	77,29	5,29	2,00	0,00
Καθηγητές (3)	184,33	11,67	17,33	1,67

Η συμμετοχή των μελών Δ.Ε.Π. στη διοργάνωση συνεδρίων και ημερίδων / διημερίδων παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες. Αναφέρεται η συμμετοχή τους ανά βαθμίδα ως πρόεδροι ή μέλη επιστημονικής και οργανωτικής επιτροπής.

Πίνακας 26. Διοργάνωση Συνεδρίων (Πρόεδροι Επιστημονικής ή Οργανωτικής Επιτροπής)

Βαθμίδα	Πρόεδροι Επιστημονικής Επιτροπής Διεθνών Συνεδρίων	Πρόεδροι Οργανωτικής Επιτροπής Διεθνών Συνεδρίων
Καθηγητές	8	-

Πίνακας 27: Διοργάνωση Συνεδρίων (Μέλη Επιστημονικής ή Οργανωτικής Επιτροπής) κατά Βαθμίδες 2009-2013

Επιτροπές Επιστημονικών συνεδρίων	Αριθμός	Επιτροπές Επιστημονικών Περιοδικών
Καθηγητές (3)	35	52
Αναπληρωτές (7)	24	14
Επίκουροι (9)	8	13
Λέκτορες (1)	2	0

5.2. Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;

Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. έχει συμμετάσχει σε ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων απασχολούνται υποψήφιοι διδάκτορες, και εξωτερικοί συνεργάτες.

Ο παρακάτω Πίνακας 28 παρουσιάζει τα ερευνητικά προγράμματα που έχουν εκτελεσθεί (εξ ολοκλήρου ή εν μέρει) στο Τμήμα.

Πίνακας 28: Ερευνητικά Προγράμματα (Ε.Π.) του Τμήματος

<p>Πρόγραμμα Θαλής στο έργο "Σύστημα Προστασίας για την Αειφορική Ανάπτυξη των Ημιορεινών Δασικών Περιοχών" Στοιχεία έργου : Κωδικός Έργου 801 . Διάρκεια 45 μήνες . Προϋπολογισμός 600.000 Ευρώ.</p>
<p>"Αξιοποίηση και διατήρηση του γενετικού υλικού αυτοφυών ποωδών λιβαδικών φυτών για τη δημιουργία σποροπαραγωγού κήπου σε λιβαδικές εκτάσεις του Δ. Ορφέα του Ν. Έβρου " που υλοποιείται από το Δ.Π.Θ. και χρηματοδοτείται από τη Νομαρχία Έβρου.</p>
<p>"Μελέτη λιβαδοκτηνοτροφικής ανάπτυξης βορείου Έβρου" που υλοποιείται από το</p>

ΔΠΘ και χρηματοδοτείται από τη Νομαρχία Έβρου.
“Αποκατάσταση άνυδρων περιοχών και καταπολέμηση της ερημοποίησης: Δημιουργία ενός δικτύου για την αποκατάσταση ξηροθερμικών και ερημικών περιοχών”. Research COST Action ES1104: "Arid Lands Restoration and Combat of Desertification: Setting Up a Drylands and Desert Restoration Hub".
“Βελτιώνοντας την ικανότητα προσαρμογής ευαίσθητων ορεινών δασικών οικοσυστημάτων στην κλιματική μεταβολή”. Research COST Action ES1203: "Enhancing the resilience capacity of SENSitive mountain FORest ecosystems under environmental change (SENSFOR)". Επικεφαλής της Ομάδας Εργασίας (WG1) “DPSIR for treeline ecosystems and their services”.
“Ευρωπαϊκό δίκτυο μη ξυλωδών δασικών προϊόντων”. Research COST Action FP1203: "European non-wood forest products (NWFPs) network".
«Flood warning system establishment in Arda river basin for minimizing the risk in the cross border area” acronym : ARDAFORECAST», Κ.Ε. 81017, από 01-04-2012 έως 31-3-2014, Χρηματοδότηση: European Territorial Cooperation Programme Greece-Bulgaria 2007-2013, Προϋπολογισμός: 203.606,93€
ΕΣΠΑ «Real Time Operational Control Tool of Combined Sewerage Overflows (SCO) at Coastal Cities» που υποβλήθηκε στα πλαίσια της Δράσης Εθνικής Εμβέλειας «ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ 2011 – Συμπράξεις Παραγωγικών και Ερευνητικών Φορέων σε Εστιασμένους Ερευνητικούς και Τεχνολογικούς Τομείς» η χρηματοδότηση της οποίας εγκρίθηκε από τη ΓΓΕΤ Προϋπολογισμός: 600.000 € .
«Zero impact innovative technology in forest plant production ZEPHYR) (FP7-308313) (2012-2015).
«Αναγνωριστική μελέτη κατασκευής λιμνοδεξαμενής - μικρού φράγματος στο Δήμο Κυπρίνου», Κ.Ε. 80517, από 15-04-2010 έως 12-7-2010, Χρηματοδότηση: Δήμος Κυπρίνου Νομού Έβρου.
«Αξιοποίηση και διατήρηση του γενετικού υλικού αυτοφυών ποωδών λιβαδικών φυτών για τη δημιουργία σποροπαραγωγού κήπου, σε λιβαδικές εκτάσεις της περιοχής του Δ. Ορφέα του Ν. Έβρου». Περίοδος Έργου: 7/2010 – 12/2010 Κωδικός Έργου Ειδικού Λογαριασμού Δ.Π.Θ.: 80678. Φορέας Χρηματοδότησης: Νομαρχία Έβρου.
«Εισαγωγή μαθημάτων επιχειρηματικότητας» του τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού

Προγράμματος Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση (Ε.Π.Ε.Δ.Β.Μ.) (2012-2013).
«ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΙΙ: Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας» για την εκπόνηση του διδακτορικού της Βερόνικα Ανδρεά με θέμα «Η στάση των εμπλεκόμενων φορέων για μια αποτελεσματική διαχείριση για την προστασία και ανάδειξη προστατευόμενων περιοχών του Νομού Έβρου».
«Κατανεμημένο Ευφύες Σύστημα παρακολούθησης και αντιμετώπισης έντονων αλλαγών της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του δείκτη δυσφορίας σε πραγματικό χρόνο μέσα από μια συνεχή διαδικασία» Συνολικός προϋπολογισμός 170.000 Ευρώ για το ΔΠΘ 66.255 Ευρώ, που χρηματοδοτείται από τη ΓΓΕΤ, Υπ. Παιδείας ΔΒΜΘ-ΕΥΔΕ/ΕΤΑΚ (ΕΣΠΑ/ΕΠΑΝ ΙΙ-ΠΕΠ/ Ενίσχυση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων) ΚΕ 2140 27/9/2011 έως και 26/5/2014. Προϋπολογισμός: 250.000 €.
«Μελέτη λιβαδοκτηνοτροφικής ανάπτυξης Βορείου Έβρου». Περίοδος Έργου: 11/2008 - 11/2009. Κωδικός Έργου Ειδικού Λογαριασμού Δ.Π.Θ: 1777. Φορέας Χρηματοδότησης: Νομαρχία Έβρου.
«Περιγραφή της βλάστησης και διάσωση του πληθυσμού της μαύρης πεύκης στην περιοχή Περάματος Ν. Έβρου». Περίοδος Έργου: 8/2010 - 9/2011. Κωδικός Έργου Ειδικού Λογαριασμού Δ.Π.Θ.: 80704. Φορέας Χρηματοδότησης: Ανώνυμη Εταιρεία Χρυσωρυχεία Θράκης.
«Πρακτική άσκηση ανώτατης» του τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση (Ε.Π.Ε.Δ.Β.Μ.) (2011-2015).
COST-FP 1202. Strengthening conservation: a key issue for adaptation of marginal/peripheral populations (MaP-FGR) of forest tree to climate change in Europe. 2012-2015.
DIDAKTOR/0609/13: Vulnerability of the narrow endemic Cedrus brevifolia from Cyprus: Detection of genes and phenotypic trait diversity linked to adaptation. Επιστημονικώς υπεύθυνος της ερευνητικής ομάδας του Δ.Π.Θ. 2011-2013.
Intelligent Energy Europe-Exploiting the potentialities of solid biomasses in EU Parks (2013-2015).
Tackling the Challenges in the Implementation of Sustainable and Multifunctional Forestry through enhanced Research Coordination for Policy Decisions SUMFOREST (ERA –NET)” (2014-2018).

Διερεύνηση και εφαρμογή μεθόδων τεχνητής αναπαραγωγής του είδους <i>Eriolobus trilobatus</i> με υλικό προερχόμενο από τους πληθυσμούς του νότιου Έβρου. Επιστημονικώς υπεύθυνος, 2012-2014.
Περιγραφή της βλάστησης και διάσωση του πληθυσμού της μαύρης πεύκης στην περιοχή Περάματος Ν. Έβρου, 2011-2012.
Πρόγραμμα «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ». Ερευνητική πρόταση με τίτλο «Βιώσιμος σχεδιασμός κατασκευών με έμφαση στα περιβαλλοντικά και ενεργειακά κριτήρια».
Πρόγραμμα «ΘΑΛΗΣ». Ερευνητική πρόταση με τίτλο «Βελτίωση διαπερατότητας δύσκολων στον προστατευτικό εμποτισμό ξύλου κωνοφόρων με διάνοιξη μικρο-οπών με laser».
Πρόγραμμα Θαλής στο έργο ‘‘Συστήματα Υποδομών Αειφορικής Ανάπτυξης Ορεινών Περιοχών’’ Α.Π.Θ.. Κωδικός έργου 1328 . Διάρκεια 45 μήνες.
Πρόγραμμα Θαλής στο έργο ‘‘ Χωροταξικός σχεδιασμός για την Αειφορική ανάπτυξη των νησιώτικων δασικών περιοχών. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Κωδικός έργου 1371. Διάρκεια 45 μήνες.

Επιπλέον, τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν συμμετάσχει συμβουλευτικά σε πολλά χρηματοδοτούμενα προγράμματα και έργα που δεν χαρακτηρίζονται ως ερευνητικά-ανταγωνιστικά.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι η ενεργή συμμετοχή στην όλη διαδικασία συγγραφής πρότασης - διεκδίκησης και υλοποίησής προγραμμάτων σε πολλές περιπτώσεις είναι δύσκολο να επιτευχθεί αν αναλογιστούμε τις υποχρεώσεις των μελών Δ.Ε.Π. προς το Τμήμα.

5.3. Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;

Το γνωστικό αντικείμενο της Δασολογίας αλλά και της Διαχείρισης του Περιβάλλοντος και των Φυσικών Πόρων απαιτεί πολύ πλούσιο εργαστηριακό εξοπλισμό. Είναι γεγονός ότι οι υπάρχουσες ερευνητικές υποδομές χρησιμοποιούνται εξαντλητικά λόγω του μικρού αριθμού τους και σε αρκετά αντικείμενα δεν είναι επαρκείς.

Απαιτείται λοιπόν (όπως έχει προαναφερθεί σε προηγούμενη ενότητα) περισσότερος εργαστηριακός εξοπλισμός αλλά και υπάρχει ανάγκη περισσότερων κτιριακών υποδομών.

Έτσι θα μπορούσε το τμήμα να είναι πιο ανταγωνιστικό σε κατάθεση προτάσεων ερευνητικών προγραμμάτων. Επίσης σε συνδυασμό με την μελλοντική αύξηση του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π. θα μπορούσε να επιτευχθεί η αύξηση του αριθμού των Μεταπτυχιακών Φοιτητών. Άμεση συνέπεια θα ήταν η αύξηση του αριθμού των δημοσιεύσεων - ανακοινώσεων καθώς και η ευρύτερη συνεργασία με άλλα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. στήθηκε μετά από τις μεγάλες προσπάθειες της διοίκησης του Πανεπιστημίου (Δ.Π.Θ.) και του Προσωπικού με Ευρωπαϊκούς πόρους ΕΠΕΑΕΚ.

Εφεξής η χρηματοδότηση προβλέπεται να γίνει από το Π.Δ.Ε. (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων) και δευτερευόντως από το Ε.Τ.Π.Α. (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) του ΕΠΕΑΕΚ, από ευρωπαϊκά προγράμματα καθώς και από έσοδα που προέρχονται από Π.Μ.Σ. (δίδακτρα).

5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά τα έτη 2009-2013;

Όπως φαίνεται και στους αντίστοιχους προηγούμενους Πίνακες της ενότητας 5.1, το Τμήμα δίνει ιδιαίτερη έμφαση τόσο στη δημοσίευση εργασιών σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές όσο και στη δημοσίευση πρωτότυπων ερευνητικών έργων σε Πρακτικά διεθνών αλλά και Πανελληνίων συνεδρίων με Επιστημονική επιτροπή. Το έργο που έχει παραχθεί κρίνόμενο με βάση τις ιδιαίτερα επιβαρυνόμενες υποχρεώσεις των μελών Δ.Ε.Π. και τις ελλείψεις υποδομών και χρηματοδότησης (όπως αναφέρονται σε άλλες ενότητες της παρούσας έκθεσης) θεωρείται ιδιαίτερος ικανοποιητικό.

Ένας άλλος παράγοντας ο οποίος καθιστά ιδιαίτερα σημαντικό το έργο που έχει παραχθεί είναι το γεγονός ότι σε κάποια αντικείμενα του Τμήματος η διεξαγωγή έρευνας και ως αποτέλεσμα αυτής η επίτευξη δημοσιεύσεων προϋποθέτει πειραματικό σχεδιασμό και συλλογή στοιχείων από το πεδίο που δεν είναι άλλο από τα δασικά οικοσυστήματα. Η λήψη στοιχείων από το δάσος είναι μια διαδικασία δαπανηρή, επίπονη και χρονοβόρα ενώ σε αρκετές περιπτώσεις απαιτεί ειδικές άδειες. Η διαδικασία αυτή δυσχεραίνεται από την έλλειψη Πανεπιστημιακού δάσους.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 23, μόνο κατά το έτος 2013 τα μέλη Δ.Ε.Π. συμμετείχαν σε 79 δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά με κριτές και σε 49 ανακοινώσεις σε διεθνή

συνέδρια με κριτές και με πρακτικά. Αν αναλογιστεί κανείς ότι στο Τμήμα υπηρετούν μόνο 20 μέλη Δ.Ε.Π. πολλοί εκ των οποίων είναι νεώτεροι, οι πιο πάνω αριθμοί είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικοί. Η τυπική απόκλιση είναι αρκετά μεγάλη και ισούται με 3,55 και 2,53 (για τις δημοσιεύσεις σε περιοδικά και συνέδρια αντίστοιχα), κάτι που φανερώνει μια ανομοιόμορφη κατανομή δημοσιεύσεων ανά μέλος Δ.Ε.Π., γι αυτό και δεν είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναφερθούμε σε μέσους όρους. Αυτό ίσως μπορεί να εξηγηθεί με τη διαφορά ανάμεσα στα ποικίλα ερευνητικά αντικείμενα που θεραπεύονται αλλά και με τη διαφορά ως προς τα έτη υπηρεσίας ανάμεσα στα μέλη Δ.Ε.Π. Τα νεότερα μέλη Δ.Ε.Π. χρειάζονται χρόνο προσαρμογής και ωρίμανσης. Ο συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων το έτος 2013 ανέρχεται στις **150**.

5.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;

Οι συνολικές Ετεροαναφορές των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος φαίνονται στο σχήμα 2 της ενότητας 5.1. της παρούσας έκθεσης. Συνολικά λοιπόν τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν 308 ετεροαναφορές ανά έτος στις δημοσιεύσεις τους. Όπως φαίνεται κάθε μέλος Δ.Ε.Π. έχει περίπου 15 ετεροαναφορές κατά μέσο όρο ανά έτος. Οι αναφορές αυτές προκύπτουν από τη διεθνή βιβλιογραφική βάση δεδομένων *Scopus* (www.scopus.com), *ISI Web of Science* (<http://portal.wok.ekt.gr>) ή άλλα, κατά δήλωση των μελών Δ.Ε.Π. Παρόλα αυτά θα πρέπει να τονίσουμε ότι η τυπική απόκλιση είναι μεγάλη και ισούται με 14,74 για το έτος 2013. Ο μέσος όρος λοιπόν δεν είναι αντιπροσωπευτικός για τα μέλη Δ.Ε.Π. του τμήματος. Παρακάτω φαίνεται η κατανομή των ετεροαναφορών των μελών Δ.Ε.Π. ανά βαθμίδα.

Πίνακας 30: Κατανομή του προσωπικού του τμήματος κατά βαθμίδα και του αριθμού ετεροαναφορών του έτους 2013

Βαθμίδα	Συνολικός Αριθμός Ετεροαναφορών (2013)
Λέκτορες (1)	9
Επίκουροι Καθηγητές (9)	86
Αναπληρωτές Καθηγητές (7)	135
Καθηγητές (3)	78

Πρέπει να σημειωθεί ότι όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. έχουν διατελέσει κριτές σε εργασίες που παρουσιάστηκαν σε ελληνικά ή διεθνή συνέδρια καθώς και σε εργασίες που δημοσιεύθηκαν σε Ελληνικά και σε Διεθνή επιστημονικά περιοδικά. (*Science Citation Index με Impact Factor*) καθώς και σε Επιστημονικές Επετηρίδες και σε τιμητικούς τόμους. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ανά βαθμίδα ο αριθμός των διεθνών και ελληνικών επιστημονικών περιοδικών στα οποία είναι κριτές τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Ακολουθεί στο **Παράρτημα 3** κατάλογος των δημοσιεύσεων των Δ.Ε.Π. σε Ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Πίνακας 31. Κατανομή του προσωπικού του τμήματος κατά βαθμίδα και του αριθμού Επιστημονικών Περιοδικών όπου είναι Κριτές 2009-2013

Βαθμίδα	Επιτροπές Επιστημονικών Περιοδικών
Καθηγητές	52
Αναπληρωτές	14
Επίκουροι	13
Λέκτορες	0

5.6. Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του τμήματος έχουν αναπτύξει πολλές και σημαντικές ερευνητικές συνεργασίες, με άλλα ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα της Ελλάδος και του εξωτερικού. Οι επιβαρημένες υποχρεώσεις (όπως αναφέρθηκε παραπάνω), η δυσμενής αναλογία εκπαιδευτικού έργου σε σχέση με τους υπάρχοντες διδάσκοντες και οι ελλείψεις ανασταλτικά στην ανάπτυξη συνεργασιών.

Το εργαστήριο **Δασικής Πληροφορικής** έχει αναπτύξει συνεργασίες:

1. Με το Εργαστήριο Πληροφορικής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.
2. Με το Τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου του Ανατολικού Λονδίνου.
3. Με το Πανεπιστήμιο του Dundee στη Σκωτία.
4. Με το Εργαστήριο Δασικής Τηλεπισκόπησης του Τμήματος Δασολογίας του Α.Π.Θ.
5. Με το Πανεπιστήμιο του Αιγαίου.

Το Εργαστήριο **Δασικής Οικονομικής** έχει συνεργασίες κυρίως με συναδέλφους του Τμήματος ή με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος, καθώς και με ιδρύματα του εσωτερικού.

Το Εργαστήριο **Υλοχρηστικής** έχει συνεργασία στα πλαίσια του προγράμματος *Erasmus* με το αντίστοιχο εργαστήριο του Τμήματος Δασολογίας του Πανεπιστημίου TU Dresden Tharant, Lehrstuhl für Forstl. Arbeitswissenschaft und Verfahrenstechnik.

Το Εργαστήριο **Μηχανικών Επιστημών και Τοπογραφίας** έχει αναπτύξει συνεργασία με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού, συγκεκριμένα με τη Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ.

Το Εργαστήριο **Δασικής Βοτανικής** έχει συνεργασία με άλλα Εργαστήρια του Τμήματος και ειδικότερα με τα Εργαστήρια Δασικής Γενετικής και Δασοκομίας.

Επιπλέον, με Ιδρύματα του εσωτερικού όπως τα:

1. Σχολή Δασολογίας και Περιβάλλοντος Α.Π.Θ., Εργαστήριο Δασικής Βοτανικής - Γεωβοτανικής.
2. Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων του Πανεπιστημίου Πατρών.
3. Τμήματα Δασοπονίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου του Τ.Ε.Ι. Καβάλας.

Επιπρόσθετα, υπάρχει συνεργασία με φορείς και εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα μελέτης και διατήρησης του περιβάλλοντος.

Το Εργαστήριο **Διευθέτησης Ορεινών Υδάτων** έχει συνεργασίες τόσο με συναδέλφους του Τμήματος, όσο και άλλων Τμημάτων του ίδιου και άλλων Πανεπιστημίων. Ειδικότερα με τα εξής τμήματα:

1. Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Δ.Π.Θ.
2. Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ.
3. Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων του Πανεπιστημίου Πατρών.
4. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
5. Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.
6. Πολυτεχνείο της Βιέννης (BOKU).
7. University of Freiburg Meteorological Institution

Η συνεργασία με το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Δ.Π.Θ. και τη Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ. αφορούν ερευνητικά προγράμματα και δημοσιεύσεις ενώ με το Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων του Πανεπιστημίου Πατρών, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας μόνο δημοσιεύσεις. Σε ότι αφορά στο Πολυτεχνείο της Βιέννης (BOKU) η συνεργασία αφορά

μεταπτυχιακό φοιτητή, ο οποίος συνεχίζει για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής του εκεί και δημοσιεύσεις.

Το Εργαστήριο **Δασοκομίας** έχει ερευνητική συνεργασία με το Εργαστήριο **Δασικής Βιομετρίας** του Τμήματος.

Το Εργαστήριο **Δασοκομίας** έχει ερευνητική συνεργασία με το Δασικό Κολέγιο Κύπρου.

Επιπλέον έχει ερευνητική συνεργασία από την οποία έχουν προκύψει δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με:

α) Τη Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, (Εργαστήριο Δασοκομίας).

β) Το Τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος (Εργαστήριο Υλοχρηστικής και Τεχνολογίας Ξύλου) του Τ.Ε.Ι. Λάρισας.

Οι παραπάνω ερευνητικές συνεργασίες δεν σχετίζονται με επίσημες συμφωνίες συνεργασίας ή με χρηματοδοτήσεις.

Το Εργαστήριο **Δασικής Γενετικής** έχει αναπτύξει συνεργασίες:

α) Με όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος,

β) Με τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής του Δ.Π.Θ.

γ) Με τη Σχολή Βιολογίας Α.Π.Θ.,

δ) Με το Τμήμα Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου,

ε) Με το Τμήμα Φυτικής Παραγωγής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

στ) Με το Τμήμα Δασοπονίας του Τ.Ε.Ι. Καβάλας.

ζ) Με το Ίδρυμα Δασικών Ερευνών Αθηνών (ΕΘΙΑΓΕ),

η) Με το WWF Ελλάς

θ) Με τη Σχολή Δασολογίας του Πανεπιστημίου Goettingen Γερμανίας,

ι) Με το δίκτυο MEDFOREX (νυν EFIMED) στη Βαρκελώνη Ισπανίας.

Οι συνεργασίες αφορούν στην κοινή υποβολή προγραμμάτων, κοινή έρευνα, κοινές δημοσιεύσεις, επισκέψεις για διδασκαλία, σεμινάρια, διαλέξεις και ανταλλαγές φοιτητών.

Το Εργαστήριο **Υλωρικής** έχει ερευνητική συνεργασία με το Εργαστήριο Εντομολογίας του Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης ΔΠΘ και το Εργαστήριο Υλωρικής του ΑΠΘ.

Το Εργαστήριο **Δασικής Πολιτικής** έχει ερευνητική συνεργασία:

Με συναδέλφους του Τμήματος και το Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης Δ.Π.Θ.

Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού: Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού: School of Sociology, Social Policy & Social Work, Queen's University Belfast, Kostarella Institute of Communications Studies, Houldsworth Building, University of Leeds.

Μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχει αναπτύξει συνεργασία με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού και συγκεκριμένα με το Hamburg University of Applied Sciences, Hamburg, Germany και το University of New England, Armidale, Australia.

5.7. Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών στην έρευνα;

Η συμμετοχή των φοιτητών όπως έχει ήδη προαναφερθεί γίνεται μέσα από τις διπλωματικές εργασίες τους αλλά και από άλλες έρευνες. Έχουν πράγματι προκύψει αρκετές πρωτότυπες εργασίες από την εν λόγω έρευνα τόσο σε επίπεδο Μεταπτυχιακού διπλώματος εξειδίκευσης όσο και σε επίπεδο Διδακτορικού διπλώματος ακόμη και σε Προπτυχιακό επίπεδο και έχουν δημοσιευθεί σε έγκριτα Ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά του εξωτερικού αλλά και σε πρακτικά διεθνών και Ελληνικών συνεδρίων.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς / πολιτιστικούς / παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

Κύριος βραχίονας οικοδόμησης της σχέσης αυτής είναι το ανθρώπινο δυναμικό, τόσο οι φοιτητές και πτυχιούχοι όσο και το προσωπικό (ΔΕΠ, διδάσκοντες 407/80, Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π., γραμματεία, τεχνικοί, κ.α..) του Τμήματος.

Η προσπάθεια λοιπόν αφορά στο σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

6.1. Σχέσεις με τους κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς

Οι δραστηριότητες οι οποίες υλοποιήθηκαν και υλοποιούνται είναι διαρκείς και συνεχείς. Ενδεικτικά στα πλαίσια μιας ολοκληρωμένης εικόνας της συνεργασίας μας με τους κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς μπορούν να συνοψιστούν ως εξής :

- Διοργάνωση συνεδρίων: Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής διοργανώθηκαν το 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πανεπιστημιακών Περιβαλλοντικών Τμημάτων σε συνεργασία με το Δήμο Ορεστιάδας και το Διεθνές Συνέδριο για την Αειφορική Διαχείριση του Περιβάλλοντος σε συνεργασία με το Δήμο Νάξου.
- Διοργάνωση των παρακάτω διεθνών συνεδρίων από το Εργαστήριο Δασικής Πληροφορικής:
  1. 10th EANN (Engineering Applications of Neural Networks), 2007
Θεσσαλονίκη
  2. 4TH HAICTA Conference on ICT in Bio and Earth Sciences, 2008
Αθήνα
  3. 5TH IFIP AIAI (Artificial Intelligence Applications and Innovations)
2009 Θεσσαλονίκη
  4. 6TH IFIP AIAI (Artificial Intelligence Applications and Innovations)
2010, Κύπρος, Λεμεσός
  5. 20th ICANN International Conference of Artificial Neural Networks)
2010, Θεσσαλονίκη
  6. 12th EANN – 7th AIAI 2011, Κέρκυρα
  7. 13th EANN International Neural Network Society (INNS)2012,
Λονδίνο
  8. 8th IFIP Conference Artificial Intelligence Applications and
Innovations (AIAI) 2013, Χαλκιδική

9. 14th EANN 2013 Χαλκιδική

10. 8th IFIP Conference Artificial Intelligence Applications and Innovations (AIAI) 2013, Κύπρος Πάφος

- Διοργάνωση ημερίδων: Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής διοργανώθηκαν επιστημονική ημερίδα με θέμα: «Ποταμός Έβρος: Πιλοτική Διαχείριση Διακρατικής Λεκάνης Απορροής» στην Ορεστιάδα την 28^η Μαΐου 2005 και διημερίδα με θέμα: «Ολοκληρωμένη διαχείριση υδατικών πόρων» στην Ορεστιάδα την 5-6^η Ιουνίου 2009 σε συνεργασία με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Έβρου.
- Ομιλίες : Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έκαναν πλήθος ομιλιών σε κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, συλλόγους, σχολεία, δήμους, κ.α.
- Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι ιδρυτικά μέλη συλλόγων περιβαλλοντικού χαρακτήρα, αθλητικούς συλλόγους για ΑΜΕΑ.
- Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι μέλη του Δ.Σ. Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δαδιάς Λευκίμης Σουφλίου, του Δ.Σ. Φορέα Οροσειρά Ροδόπης, του Δ.Σ. WWF Ελλάς
- Διοργάνωση εθελοντικών αναδασώσεων και άλλων εκδηλώσεων
- Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος γράφουν συστηματικά άρθρα σε τοπικά περιοδικά (ΒΟΡΕΑΣ, κ.α.) και τοπικές εφημερίδες ενώ σημαντική είναι η αρθρογραφία τους σε έντυπα πανελλήνιας κυκλοφορίας
- Συμμετοχή του Τμήματος στην Ανθοκομική Έκθεση που διοργανώνει ο Δήμος Ορεστιάδας και η Αναπτυξιακή Εταιρεία το Μάιο των ετών 2008-2013.

6.2. Σχέσεις με τους παραγωγικούς φορείς

Οι σχέσεις με τους παραγωγικούς φορείς είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Η σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα στην χώρα μας και δεν μπορεί να αποτελέσει εξαίρεση το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ.

Για την ανάπτυξη των σχέσεων φοιτητών / πτυχιούχων και των παραγωγικών φορέων προς όφελος όλων, το Τμήμα παρέχει τη δυνατότητα στις /στους αποφοίτους να

αποκτήσουν εργασιακές εμπειρίες σε σχέση με τον κύριο χώρο της επαγγελματικής τους ενασχόλησης μέσα από χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας. Οι απόφοιτοι σύμφωνα με τα επαγγελματικά τους δικαιώματα είναι σε θέση να στελεχώσουν τους δημόσιους οργανισμούς (Περιφέρειες, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Δήμους), μη κυβερνητικές περιβαλλοντικές οργανώσεις, ερευνητικά περιβαλλοντικά ινστιτούτα, ιδιωτικά γραφεία μελετών, την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε θέματα περιβάλλοντος και δάσους. Για το λόγο αυτό όλοι οι παραπάνω φορείς συνεργάστηκαν και αναμένονται πλέον σημαντικά οφέλη από την ανάπτυξη της συνεργασίας αυτής.

Τέλος σημαντική είναι η συνεργασία με το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας για την ενημέρωση και την προετοιμασία εισόδου στην αγορά εργασίας των φοιτητών και πτυχιούχων μας.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Σήμερα είναι γεγονός ότι τα Πανεπιστήμια βρίσκονται αντιμέτωπα με σημαντικές δομικές αλλαγές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης λόγω, της πρόσφατης εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και γενικότερα των διεθνών εξελίξεων. Έτσι λοιπόν ο Στρατηγικός Σχεδιασμός στη μορφή Σχεδίου Ανάπτυξης είναι αναγκαίος.

Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. είχε εκπονήσει και υποβάλει το 2008 Τετραετές Ακαδημαϊκό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα. Το συγκεκριμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα περιλάμβανε:

- Την αποτύπωση της ισχύουσας κατάστασης στο Τμήμα,
- Την εκτίμηση των εξελίξεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τόσο στον ελλαδικό όσο και στο διεθνή χώρο
- Την καταγραφή των ελλείψεων κυρίως σε υποδομή εργαστηρίων
- Τον προσδιορισμό μελλοντικών δράσεων και ενεργειών

Αυτές οι δράσεις θα στοχεύουν και θα επικεντρώνονται στα πιο κάτω:

- Στη βελτίωση και στην ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Τμήματος
- Στην ανάπτυξη και διαχείριση των υποδομών (χώρων και εξοπλισμών).
- Στην ανάπτυξη και βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού σε επίπεδο Δ.Ε.Π. και Ε.Ε.ΔΙ.Π. - Ε.Τ.Ε.Π. οι οποίοι είναι απαραίτητοι για τη σωστή λειτουργία των εργαστηρίων.
- Στη βελτίωση και εξέλιξη τόσο των Προπτυχιακών όσο και των Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Τμήμα.
- Τη πιθανή ανάληψη πρωτοβουλιών διασφάλισης ποιότητας παρεχομένων σπουδών
- Σε πηγές χρηματοδότησης του Τμήματος

Φυσικά η αρμοδιότητα παρακολούθησης του σχεδίου ανάπτυξης επαφίεται στην διοίκηση και στην Συνέλευση του Τμήματος.

Στόχος είναι να αυξηθεί ο αριθμός των μελών Δ.Ε.Π. (αν αυτό είναι δυνατόν υπό τις παρούσες δημοσιονομικές συνθήκες) και να επεκταθούν οι κτιριακές υποδομές. Άποψη του Τμήματος είναι ότι αυτό θα συντελέσει στη βελτίωση του παρεχόμενου διδακτικού και ερευνητικού έργου.

Ένα άλλο πρόβλημα είναι ο αριθμός των φοιτητών που παίρνουν μετεγγραφές στην αντίστοιχη Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Αριστοτελείου

Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Αυτό οφείλεται σε οικονομικούς λόγους αλλά και στο γεγονός ότι η Θεσσαλονίκη ως μεγαλύτερη πόλη είναι πολύ πιο ελκυστική. Το πρόβλημα αυτό έχει εν μέρει αντιμετωπιστεί αφού ο αριθμός των φοιτητών του Τμήματος έχει σταθεροποιηθεί τα τελευταία έτη με τη βελτίωση των υποδομών και την ανέγερση της φοιτητικής εστίας. Στόχευση είναι η περαιτέρω βελτίωση των υποδομών και των συνθηκών διαβίωσης των φοιτητών έτσι ώστε να γίνει περισσότερο ελκυστικό.

Ιδιαίτερα στο Π.Μ.Σ. υποβάλλεται πολύ μεγάλος αριθμός αιτήσεων και γίνεται επιλογή με βάση αυστηρά κριτήρια. Παρόλα αυτά ένας επιπλέον μεσοπρόθεσμος στόχος του Π.Μ.Σ. θα ήταν η δημιουργία Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Επίσης θα ήταν σκόπιμο να εξετασθεί η δημιουργία του Θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή με ρόλο τη ψυχολογική στήριξη των φοιτητών.

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

8.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

Θα ήταν σκόπιμο να τονιστεί ότι η καταγραφή της παρούσας κατάστασης των Διοικητικών Υπηρεσιών του Τμήματος έχει μοναδικό στόχο την ανατροφοδότηση και βελτίωσή τους και όχι την αξιολογική κατηγοριοποίησή τους.

Η αποτελεσματικότητα της Γραμματείας είναι ιδιαίτερα υψηλή παρ' όλες τις ελλείψεις.

Πίνακας 32: Το διοικητικό προσωπικό του τμήματος

Το Διοικητικό Προσωπικό του Τμήματος			
Καταγραφή	Μόνιμο	Αορίστου Χρόνου	Με σύμβαση
Γραμματεία		3	
Γραμματέας του Π.Μ.Σ.			1
Βιβλιοθήκη		1	

Το προσωπικό της Γραμματείας του Τμήματος είναι περιορισμένο και παρότι εργάζεται σκληρά σε κάποιες περιπτώσεις παρατηρούνται ελλείψεις. Η καταχώρηση των βαθμολογιών των φοιτητών γίνεται πλέον ηλεκτρονικά.

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

Το νέο σύγχρονο κτίριο των φοιτητικών εστιών και λέσχης λειτουργεί ήδη και πρέπει να σημειωθεί ότι έχει αναφερθεί ειδικά για τις ανάγκες των φοιτητών των Τμημάτων της Ορεστιάδας. Η ποιότητα των χώρων στέγασης και σίτισης είναι πολύ καλή. Ο χώρος των φοιτητικών εστιών καλύπτει τις ανάγκες μέρους των φοιτητών του Τμήματος.

Πολιτική του Τμήματος και της διοίκησης του Πανεπιστημίου είναι η στήριξη των φοιτητών σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους, όπως επίσης, η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε όλες τις πτυχές της λειτουργίας του Τμήματος που σχετίζονται με αυτούς. Παρόλα αυτά υπάρχουν αρκετά σημεία όπου εντοπίζονται προβλήματα.

Η συμμετοχή των φοιτητών στις Συνελεύσεις τους δίνει την ευκαιρία να διατυπώσουν τα θέματα-προβλήματα που τους απασχολούν. Επίσης οι φοιτητές έχουν το δικό τους Διοικητικό συμβούλιο και ιδιαίτερα θετική κρίνεται η συμμετοχή τους σε διοργανώσεις Ημερίδων και Συνεδρίων.

Η βιβλιοθήκη του Τμήματος εξοπλίστηκε με τερματικά Η/Υ για την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των χρηστών της. Όλοι οι φοιτητές του Τμήματος έχουν δικαίωμα στη δωρεάν σίτιση.

8.3. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

Η Γραμματεία του Τμήματος διαθέτει συστήματα μηχανοργάνωσης αρκετά καλής ποιότητας. Οι βαθμοί των φοιτητών καταχωρούνται ηλεκτρονικά στο σύστημα του Δ.Π.Θ. κάτι που διευκολύνει την έκδοση των πιστοποιητικών αναλυτικής βαθμολογίας κλπ.

8.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;

Σε όσα εργαστήρια υπάρχει διαθέσιμος κατάλληλος εξοπλισμός, χρησιμοποιείται πολύ ικανοποιητικά και όλο το προσωπικό αλλά και οι φοιτητές έχουν πρόσβαση σε αυτά. Η αποτελεσματικότητα διαπιστώνεται από τις δημοσιεύσεις που έχουν επιτευχθεί. Η 24ωρη παρουσία φύλακα εξασφαλίζει την υπάρχουσα υποδομή.

8.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι στη διαχείριση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων του Τμήματος υπάρχει πλήρης διαφάνεια. Ο ετήσιος τακτικός προϋπολογισμός κοινοποιείται από την Πρυτανεία εγγράφως στο Τμήμα. Η κατανομή γίνεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος η οποία εγκρίνει τις πάσης φύσεως δαπάνες. Επίσης οι προμήθειες πάσης φύσεως ελέγχονται από επιτροπές παραλαβής οι οποίες αποτελούνται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και οι διαγωνισμοί - προκηρύξεις πάσης φύσεως αναρτώνται όλοι στην ιστοσελίδα του Τμήματος αλλά και στην ιστοσελίδα του προγράμματος «διαύγεια». Οι επιτροπές αυτές μεταβάλλονται σε τακτά χρονικά διαστήματα προκειμένου να υπάρχει διαφάνεια στην παραλαβή. Ακόμα και για την παραλαβή πάσης φύσεως αναλωσίμων υλικών υπάρχουν επιτροπές που ελέγχουν.

Όταν οι προμήθειες ξεπερνούν τα 5.800,00 Ευρώ σε συνεργασία με τον Ειδικό Λογαριασμό του Δ.Π.Θ. διεξάγεται διαγωνισμός. Οι επιτροπές αυτές αλλάζουν κάθε έτος.

9. Συμπεράσματα

9.1. Ποια κατά τη γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;

Το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ. το ακαδημαϊκό έτος 2012-13 συμπλήρωσε 13 χρόνια λειτουργίας. Συνεπώς ενώ θεωρείται ακόμα νέο, κρίνεται ως ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι έχει ήδη στελεχωθεί από 20 μέλη Δ.Ε.Π. μόλις ένα λιγότερο από αρχικό οργανόγραμμά του που προέβλεπε τα 21 μέλη Δ.Ε.Π. Εκκρεμούν και οι διορισμοί 2 μελών Δ.Ε.Π. που έχουν εκλεγεί.

Παρόλα αυτά ιδιαίτερα επιβαρημένο σε όγκο παρουσιάζεται το διδακτικό - διοικητικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. το οποίο όπως προαναφέρθηκε περιλαμβάνει και διδασκαλία το καλοκαίρι στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης του Τμήματος. Αποτέλεσμα του μεγάλου φόρτου εργασίας και υποχρεώσεων είναι η περιορισμένη δυνατότητα κινητικότητας των μελών Δ.Ε.Π. όσον αφορά στις μετακινήσεις με τη μορφή της εκπαιδευτικής άδειας και η μικρή δυνατότητα ενασχόλησης με τη διεκδίκηση ανταγωνιστικών ερευνητικών προγραμμάτων. Ένα σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει το Τμήμα είναι οι ελλείψεις εργαστηριακών υποδομών πολλές από τις οποίες θα πρέπει να έχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές (πάγκους εργαστηρίων - απαγωγούς κ.τ.λ.) και εξοπλισμού. Ένα κύριο πρόβλημα είναι η υποχρηματοδότηση που εν μέρει καλύπτεται μέσω των εσόδων από τα δίδακτρα του Π.Μ.Σ.

Προσπάθεια κάλυψης της υποχρηματοδότησης γίνεται και μέσω ερευνητικών προγραμμάτων και έργων. Όσον αφορά στις διδακτικές αίθουσες αν και οριακά καλύπτουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες, σε περίπτωση μεγαλύτερου ποσοστού παρακολούθησης φοιτητών πιθανόν να δημιουργηθεί πρόβλημα. Πρόβλημα εμφανίζεται και στην περίπτωση των χώρων που θα χρησιμοποιηθούν ως γραφεία για τα μέλη Δ.Ε.Π. που θα διοριστούν στο προσεχές διάστημα. Επίσης πρόβλημα δημιουργείται με την έλλειψη κατάλληλου χώρου σπουδαστηρίου.

Ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα είναι η μικρού βαθμού στελέχωση του Τμήματος με επιστημονικό (Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π.) και λοιπό προσωπικό. Το συγκεκριμένο πρόβλημα είναι ιδιαίτερα φανερό και οξυμένο κατά την εργαστηριακή εκπαιδευτική διαδικασία η οποία απαιτεί εξειδικευμένο επικουρικό προσωπικό. Επίσης η έλλειψη

Πανεπιστημιακού Δάσους αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό μειονέκτημα το οποίο συνδέεται τόσο με την εκπαίδευση όσο και με την έρευνα.

Αν και υφίστανται τα παραπάνω προβλήματα ο στόχος του Τμήματος όσον αφορά στην κατάρτιση επιστημόνων επιτυγχάνεται.

Ένα ιδιαίτερα σημαντικό επίτευγμα του Τμήματος παρ' όλη τη μικρή διάρκεια λειτουργίας του και τον μεγάλο φόρτο υποχρεώσεων των μελών Δ.Ε.Π. είναι η δημιουργία και λειτουργία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών που βρίσκεται στον 7^ο χρόνο λειτουργίας του και έχει πάρει παράταση μέχρι το 2021. Το πρόγραμμα αυτό συνεισφέρει σε μεγάλο βαθμό στην ειδίκευση των επιστημόνων στα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος και αποτελεί ένα από τα σημαντικά πλεονεκτήματα του. Επίσης η προαγωγή της Δασολογικής επιστήμης, και της επιστήμης του περιβάλλοντος επιτυγχάνεται σε γενικές γραμμές όχι μόνο μέσα από την εκπαίδευση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών αλλά και μέσα από την ικανοποιητική για τα δεδομένα του Τμήματος παραγωγή ερευνητικού έργου από τα μέλη Δ.Ε.Π.. Σε πολλές ερευνητικές εργασίες προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι συν-συγγραφείς, υποδηλώνοντας την πολύ ικανοποιητική σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα. Η σύνδεση αυτή αποτελεί ένα ακόμη πλεονέκτημα του Τμήματος. Επίσης έχουν αναπτυχθεί ερευνητικές συνεργασίες ανάμεσα σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και σε άλλα ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα της Ελλάδος και του εξωτερικού.

Έστω κι αν υπάρχουν τα προβλήματα που προαναφέρθηκαν η πορεία του Τμήματος τα λίγα έτη που λειτουργεί είναι δυνατόν να χαρακτηριστεί ιδιαίτερα ικανοποιητική. Αξίζει ιδιαίτερα να αναφερθεί η θερμή στήριξη του Τμήματος από τη διοίκηση του Πανεπιστημίου για το στήσιμο μιας βασικής λειτουργικής υποδομής των εργαστηρίων του Τμήματος. Επίσης σημαντική ήταν και η εισφορά της διοίκησης του Πανεπιστημίου στη βελτίωση της ποιότητας διαβίωσης των φοιτητών.

9.2. Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

Τα θετικά σημεία όπως εμφανίζονται σε σχέση με την εκπαίδευση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών αλλά και μέσα από την ικανοποιητική παραγωγή ερευνητικού έργου από τα μέλη Δ.Ε.Π. και τη σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα θα πρέπει να αξιοποιηθούν στο μέγιστο βαθμό. Ο στόχος είναι η επίτευξη ενός υψηλότερου επιπέδου εκπαίδευσης αλλά και έρευνας. Η επιτυχία ή μη

εκπλήρωσης αυτών των στόχων συνδέεται στενά με τους κινδύνους που δημιουργούνται από τα προβλήματα που αναφέρθηκαν στη προηγούμενη ενότητα. Οι ελλείψεις εργαστηριακών υποδομών και εξοπλισμού σε συνδυασμό με τη χαμηλή χρηματοδότηση και τις ελλείψεις στη στελέχωση σε επιστημονικό (Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π.) και λοιπό προσωπικό υπάρχει κίνδυνος να δημιουργήσουν σημαντικά προβλήματα στο μέλλον τόσο στον τομέα της έρευνας αλλά και της εκπαίδευσης.

Η έλλειψη Πανεπιστημιακού δάσους και τα προβλήματα στις υποδομές και τον εξοπλισμό (παρά τα βήματα προόδου) περιορίζουν αρκετά τα αντικείμενα της έρευνας και δημιουργούν μελλοντικούς κινδύνους σε σχέση με την ποιοτική της διάσταση και δεν δημιουργούν προοπτικές διεκδίκησης ερευνητικών προγραμμάτων. Παρόλα αυτά ο αριθμός των χρηματοδοτούμενων ερευνητικών προγραμμάτων που τρέχουν αυτή τη στιγμή στο Τμήμα είναι ιδιαίτερα σημαντικός και αυτό επιτυγχάνεται με τις προσπάθειες των μελών Δ.Ε.Π. και την αφοσίωσή τους στην επιστήμη. Είναι κοινή πεποίθηση όλων μας ότι το Τμήμα έχει τις προϋποθέσεις να ξεπεράσει τις αδυναμίες και τα προβλήματά του και να γίνει ένα πολύ καλό κέντρο διδασκαλίας και έρευνας της Δασολογικής και Περιβαλλοντικής επιστήμης. Παρόλα αυτά είναι απολύτως σίγουρο ότι ο δρόμος θα είναι ακόμα μακρύς και οι προσπάθειες που πρέπει να καταβάλει το αφοσιωμένο προσωπικό του Τμήματος θα είναι πολλές.

10. Μελλοντικός Σχεδιασμός

Στο μέλλον η προσπάθεια της αξιολόγησης θα συνεχισθεί. Τα συμπεράσματα που θα συνάγονται θα είναι χρήσιμα. Τα επιτεύγματα του Τμήματος θα προβάλλονται και οι αδυναμίες θα καλύπτονται μέσα από τη λειτουργία επιτροπών στρατηγικού σχεδιασμού που θα ορίζει η Συνέλευση του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων της Σχολής Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας του Δ.Π.Θ.

Βασικό στοιχείο που θα επηρεάσει τον μελλοντικό σχεδιασμό είναι η χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης και η χρηματοδότηση από την Επιτροπή Ερευνών του Δ.Π.Θ. Η επέκταση των εργαστηριακών (με τις κατάλληλες προδιαγραφές) αλλά και των άλλων υποδομών στηρίζεται αποκλειστικά σε μεγάλες χρηματοδοτήσεις που συνδέονται με την κρατική ή ευρωπαϊκή χρηματοδότηση ή επιχορήγηση. Θα πρέπει να διεκδικηθεί πολύ μεγαλύτερη χρηματοδότηση η οποία εκτός των άλλων συνδέεται και με τη δημιουργία Πανεπιστημιακού δάσους και των αντίστοιχων υποδομών.

Επίσης στον μελλοντικό σχεδιασμό εντάσσεται η αναλυτική περαιτέρω ιεράρχηση των αναγκών του Τμήματος και η χρονική ιεράρχηση της ικανοποίησης τους κατά ευέλικτο τρόπο ώστε ο σχεδιασμός να μπορεί να μεταβληθεί ανάλογα με την χρηματοδότηση. Στο πλαίσιο αυτό, εκτός από την κάλυψη άμεσων αναγκών όσον αφορά στον εξοπλισμό μικρού κόστους ή στα αναλώσιμα, θα πρέπει ένα σημαντικό τμήμα της όποιας χρηματοδότησης να κατευθύνεται στην κάλυψη υψηλού κόστους αναγκών. Τέτοιες ανάγκες είναι η βελτίωση των υπάρχοντων εργαστηριακών χώρων με τη δημιουργία κατάλληλων υποδομών (πάγκους εργαστηρίων - απαγωγούς κ.τ.λ.) και η αγορά εξοπλισμού μεγάλης χρηματικής αξίας (που ενδεχόμενα να είναι συμπληρωματικός του υπάρχοντος) σημαντικού για τη λειτουργία των εργαστηρίων τόσο στην έρευνα όσο και στην εκπαίδευση. Παράλληλα με αυτό θα πρέπει να διεκδικηθεί άμεσα η σημαντική αύξηση του επιστημονικού (Ε.Τ.Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π.) και λοιπού προσωπικού, αφού η έλλειψή του μειώνει ή και σχεδόν εξαφανίζει την θετική για τη λειτουργία του Τμήματος επίδραση της βελτίωσης των εργαστηριακών υποδομών. Αντίστοιχα το Τμήμα θα πρέπει να λειτουργήσει σε σχέση με τη δημιουργία και λειτουργία του Πανεπιστημιακού δάσους πρωτίστως, αλλά και άλλων υποδομών όπως δασικό φυτώριο και φυτείες, αφού και σε αυτές τις περιπτώσεις η ύπαρξη χρηματοδότησης και προσωπικού είναι ζωτικής σημασίας.

Η σωστή ιεράρχηση και κάλυψη των αναγκών σε συνδυασμό με την αύξηση της χρηματοδότησης θα δημιουργήσει μια έντονα θετική ανάδραση η οποία θα οδηγήσει σε θεαματική βελτίωση της παραγόμενης έρευνας (ποιοτικά και ποσοτικά) και στην περαιτέρω ανύψωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Αντίστοιχα θα υπάρξει αύξηση των συνεργασιών του Τμήματος που θα μεταφράζονται σε απτά αποτελέσματα, όπως επίσης θα αυξηθούν και τα ερευνητικά προγράμματα στα οποία θα εμπλέκονται μέλη Δ.Ε.Π. του τμήματος. Ως συνέπεια αυτών θα αυξηθούν τα χρήματα που θα προέρχονται από τα προγράμματα, για την χρηματοδότηση της έρευνας. Επίσης, μέρος των χρημάτων αυτών θα χρησιμοποιείται για την αγορά αναλωσίμων υλικών, και οργάνων ή την συντήρηση του ήδη υπάρχοντος εξοπλισμού. Ένας ακόμη στόχος του μελλοντικού σχεδιασμού που θα διευκολυνθεί είναι η δημιουργία Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Εκτός των παραπάνω θα πρέπει να σχεδιαστεί μια περαιτέρω αύξηση των μελών Δ.Ε.Π. στο πλαίσιο των Τετραετών Ακαδημαϊκών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

Παράλληλα με όλα τα παραπάνω θα πρέπει να επικαιροποιείται η ύλη και η διάρθρωση των γνωστικών αντικειμένων τόσο του Π.Μ.Σ. όσο και του Π.Π.Σ. ώστε να υπάρχει μια βελτιστοποίηση της παρεχόμενης γνώσης και η ανάπτυξη νέων εναλλακτικών μεθόδων διδασκαλίας.